

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VAVREČKA

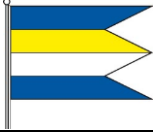
PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2025 - 2034

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vavrečka na roky 2025 - 2034
Územné vymedzenie :	Žilinský kraj, okres Námestovo , obec Vavrečka – ŠÚJ 510157
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2025 - 2034
Verzia	2.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Vavrečka	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj	Žilinský kraj
Okres	Námestovo
Región	Horná Orava
Poloha:	49°23'04"S 19°28'10"V
Nadmorská výška:	645 m n. m.
Rozloha	8,96 km ² (896 ha)
Počet obyvateľov:	1 707 (31.12.2025)
Hustota obyvateľstva:	190,51 obyv./km ²
Nacionále	
PŠČ	029 01
ŠÚJ	510157
EČV	NO, AA, EL, *
Tel. predvoľba	+421-43
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Vavrečka
	Vavrečka 203
	Námestovo 029 01
Web:	http://www.vavrecka.sk/
E-mail:	ouvavrecka@orava.sk starosta@vavrecka.sk ekonom@vavrecka.sk
Telefón:	043/552 4957, 043/552 238
Fax:	043/552 4956

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	13
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	14
2.1 HISTÓRIA OBCE	14
2.2 PRÍRODNÉ POMERY	16
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	25
2.4. Doprava.....	31
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	32
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	42
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	51
2.8. BÝVANIE	54
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	56
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	60
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	61
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	64
2.13. ŠPORT	64
2.14. KULTÚRA	65
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	66
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURACNÉ SLUŽBY	66
2.17. CESTOVNÝ RUCH	66
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE	67
2.19. SAMOSPRÁVA.....	72
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	73
2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR.....	74
3 SWOT ANALÝZY	75
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	77
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	78
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	78
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	79
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	80
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	81
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	82
3.8 KULTÚRA.....	83
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	84
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	84
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	85
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE VAVREČKA.	86
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	93
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE VAVREČKA.....	94
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	97
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	105
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	106
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	106
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	107
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	108
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	108
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	109
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	110
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	111
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	112
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	112
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	113
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	113
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	113
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	114
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	115
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	116
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	116
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	117

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	118
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	118
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	119
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	120
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA	122
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE VAVREČKA	123
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	124
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN.....	126
8 AKČNÝ PLÁN	127
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	127
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	128
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	130
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	131
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	133
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	135
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	136
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	138
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	139
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	140
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	141
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA.....	143
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	144
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	148
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	149
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	151
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	152
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	153
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	154
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	156
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	157
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	158
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	159
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	160
10 ZÁVER.....	162
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	162

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vavrečka s výhľadom do roku 2034 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vavrečka sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Vavrečka, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vavrečka na roky 2025 - 2034
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OcZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce, stránky obce na sociálnej sieti FB, prostredníctvom zasadnutí OcZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2024 a 2025 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
	2025											
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení n.p.), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Vavrečka je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Viacročný rozpočet**
- **KPSS**
- **ÚPN**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)

- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

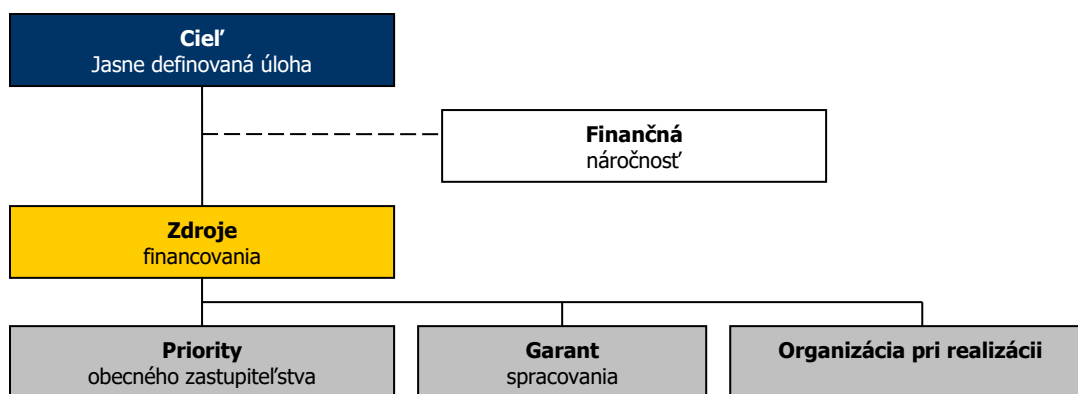
Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkohlúkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vavrečka je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Vavrečka. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z.), sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Žilinský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vavrečka nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vavrečka boli použité aj prognostické údaje. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Vavrečka má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
- 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa**
- 3. Prepojenejšia Európa**
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – požitným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
	Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj
	Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
	Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
	Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie
	moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť
	Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania

	Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	
3. Prepojenejšia Európa	
4. Sociálnejšia Európa	
5. Európa bližšie k občanom	
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien, cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom, až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti,

ktorá je cieľom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ: 1. Inteligentnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa a 5. Európa bližšie k občanom.

rozmer – 2

PHRSR obce Vavrečka integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Vavrečka 2025 – 2034 nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce, územný plán obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce integruje strategické dokumenty EÚ spoločne s dokumentmi z národnej úrovne.

rozmer – 3

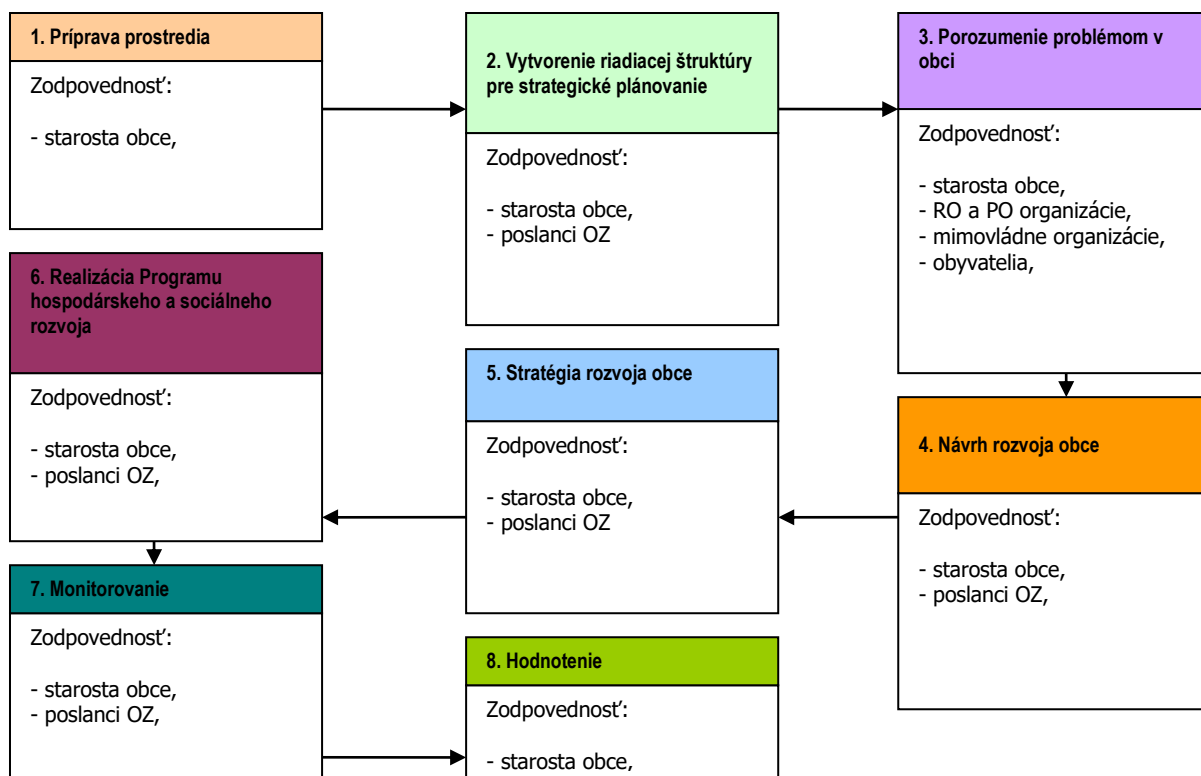
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtová organizácia v pôsobnosti obce, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. V prípravnej fáze spracovania PHRSR sa integrovaný prístup využil prostredníctvom dotazníkového prieskumu, v rámci schvaľovacej fázy PHRSR bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Vavrečka. Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti.
3	Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj. Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít.
5	Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom. Uskutočňovanie plánu.
6	Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

**Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Vavrečka
2025 - 2034**

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Námestovo súčasťou Vyššieho územného celku Žilina.

Základná charakteristika obce Vavrečka (k 31.12.2024)

Kód obce	510157
Názov okresu	Námestovo
Názov kraja	Žilinský
Štatút obce	obec
PSC	029 01
Telefónne smerové číslo	43
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1600
Nadmorská výška obce - mesta v m	648
Celková výmera územia obce [km ²]	8 955 282
Hustota obyvateľstva na km ²	190,51
Zdroj: ŠÚ SR	

Vavrečka je dedinka na severe Oravy, nachádzajúca sa pod Oravskou Magurou, neďaleko vodnej nádrže Oravská priehrada a Babej Hory. Nadmorská výška sa tu pohybuje od 603 m n. m. (Oravská Priehrada) - 1 725 m n. m. (Babia Hora), 645 m n. m. (priemer), čo je rozsiahly priestor na rôznorodosť prírodných systémov. Nachádza sa tu množstvo chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Celá táto oblasť v ktorej sa dedina nachádza je súčasťou CHKO Horná Orava.

2.1 HISTÓRIA OBCE

Zo starších dejín odbornej historickej literatúry a encyklopédiách sa doteraz uvádzal rok 1 600 ako dátum najstaršej zachovanej písomnej zmienky o obci Vavrečka. Mnohí autori tento rok považovali aj za rok založenia obce. V skutočnosti môžeme s istotou datovať vznik obce O dvanásť rokov skôr. Podľa dobových zvykov zemepáni Thurzovci dávali obyvateľom nových obcí dvanásťročnú lehotu na vyklčovanie pôdy, stavbu obydlií, osídlenie a dopestovanie úrody. Po uplynutí dohodnutej lehoty stanovili výšku peňažných, naturálnych a robotných povinností voči panstvu i výšku župnej (štátnej) dane. Pôvodný názov obce bol Žigmondka alebo Žigmundka, pravdepodobne preto, lebo v tejto časti chotára začalo klčovanie lesa a osídľovanie. Žigmondka susedila s obcami Štefanov a Lavkov, ktoré v polovici 14. storočia dostali od panovníka Ľudovíta Veľkého zemanu Kubínyiovci. V roku 1 590 jednali Thurzovci o prenájme Štefanova a Lavkova od zemanov Kubínyiovcov a v chotárnej listine obcí sa spomínala Žigmondka. O dva roky neskôršie sa rozdelil Štefanov na Horný a Dolný a pri obhliadke chotárnych hraníc sa opäť spomínala hoľa Žigmundka, kde boli lazy a nejaké klčoviská. V roku 1677 bolo o Vavrečke zaznačené, že má chudobný chotár Počas kuruckých bojov vyšla na mizinu, obyvateľstvo sa rozprchlo a usadlosti vypálili zbojníci. V roku 1685, po nešťastnom prechode litovského vojska Oravou, ostala v obci len jedna celá usadlosť a z druhej dve tretiny. Toto najťažšie obdobie v živote obce opísal významný Vavrečský rodák Ján Herkel starší v almanachu Zora v roku 1832 a A. Kavuljak v diele Hrad Orava. V 18. storočí sa Vavrečka zmenila. Zvýšil sa počet obyvateľov a ralí. Do zavedenia tereziánskeho urbára dedinu spravovali dediční richtári z rodov Slepka, Vavrecký, Janota a Mišudík. Urbár z roku 1774 zrušil systém dedičných richtárov a zaviedol systém každoročne volených richtárov. Pred vrchnosťou mal richtár veľkú zodpovednosť za poriadok v dedine i včasné plnenie poddanských povinností. Richtár vyberal od poddaných dane a naturálne dávky pre panstvo a vojsko, súdil drobné susedské spory, zastupoval obec pred vrchnosťou. Pomáhali mu prisažní, zvaní tiež „boľenici“. Voľby prebiehali po skončení jesenných poľných prác a potvrdzoval ich panský úradník. Volili len gazdovia platiaci dane. Richtár opatroval dôležité chotárne listiny i richtársku reťaz, podľa ktorej vo Vavrečke merali polia pri predaji, kúpe a dedení. Veštcí uznávali a povalovali „richtárske merníky“ za spravodlivé. U richtára bola aj pečať obce s erbovým znakom. Podľa súpisu domov a hospodárskych stavieb z roku 1828 bolo vo Vavrečke 100 domov, z toho 3 želiarske a 95 patrilo gazdom. Želiari vlastnili dom, ale nie pole, čiže extravilán. Gazdovia užívali pole rôznej veľkosti od 3 do 64 jutár, pričom jedno katastrálne jutro malo 0,575 ha. V 30. rokoch 19. storočia obraz dediny dopĺňal mlyn, mangel, farbiareň plátna, panská krčma, ktorú mal v prenájme židovský obchodník a obyvatelia si postavili kaplnku v barokovom štýle s originálnym dreveným oltárom. Koncom 19. storočia bol na Orave nekvalitný dobytok, zakrpatený, ba často i degenerovaný. Pre drobného roľníka bolo jednoduchšie a výhodnejšie rozmnožovať stavy svojho dobytku v rámci dedinských možností i za cenu

horšej kvality. Negatívnym faktorom bol každoročný výskyt pľúcnej choroby dobytká, spôsobený nešetrným chovom na studených horských stráňach i nekvalitným krmivom (prevažne slamou) cez zimu v maštaliach. Uhorské ministerstvo poľnohospodárstva malo záujem na skvalitnení chovu a dotáciami podporovalo šľachtené plemená. Po dedinách sa vytvárali spolky pre chov pinzgauského plemena, aj vo Vavrečke založili dobytkárske družstvo. Dobytky kupovali na okolitých trhoch v Námestove, Lokci, Trstenej, Zákamennom a Oravskom Veselom. Od roku 1871 Vavrečka patrila do obvodného notárskeho úradu v Lokci, ale matrične a cirkevne do Námestova. Občania opakovane žiadali o pričlenenie Vavrečky do notárskeho úradu v Námestove z dôvodu lepších komunikačných i dopravných podmienok. Do Námestova mali dva kilometre, do Lokce šesť. Do roku 1853 chodili do námestovskej ľudovej školy i deti z Vavrečky. Obchodníci, remeselníci i drobnochovatelia sa stavovsky združovali do námestovských spolkov, napríklad plátneníci, včelári, rybári i dobytkári. V nevelkej Vavrečke mali zastúpenie remeselné, koncesované i slobodné živnosti. Najpočetnejší boli obchodníci. Roky prvej svetovej vojny boli plné biedy, hmotného nedostatku a chorôb. Koncom vojny sa rozšírila po obciach hornej Oravy epidémia chrípky tzv. španielka, sprevádzaná vysokými horúčkami. Neobišla ani Vavrečku. V rokoch 1939 a 1940 obyvatelia Vavrečky neodchádzali za prácou do zámoria, ale do Nemecka, ktoré vyrábalo pre vojnu. Naši Oravci pracovali na poľnohospodárskych veľkostatkoch. Plány na výstavbu obce od začiatku storočia boli rozsiahle, ale uskutočnilo sa veľmi málo, lebo prvá svetová vojna v rokoch 1914-1918, veľká hospodárska kríza v rokoch 1929-1933 a druhá svetová vojna pochovali úsilie obecného zastupiteľstva. Prvú školu v obci postavili v roku 1853. Už v 90. rokoch minulého storočia však nevyhovovala. Richtár Ján Martinček s Jánom Krasulom navrhovali poštátniť obecnú ľudovú školu, lebo v tom prípade by náklady na výstavbu uhradil štát. To však znamenalo úplné pomad'arčenie školy a rodičia mali nedôveru k maďarskej škole. Pre poštátnenie ľudovej školy nahováral občanov aj richtár Ondrej Rentka v roku 1900. Výstavbu školy oddialila najprv nerozhodnosť občanov a potom prvá svetová vojna. Počas vojny štát bral občanom aj z toho mála, ktoré slúžilo na živobytie. Rekvirovali dobytok, seno, slamu a v roku 1916 vzali vo Vavrečke aj tri zvony na výrobu delostreleckých granátov. Starú školu opravili občania svojpomocne a drevo dodal miestny spolok bývalých urbarialistov. V 20. rokoch sa na rokovanie obecného zastupiteľstva opäť dostala otázka výstavby novej školy. V prvej polovici 20. storočia bola Vavrečka roľnícka obec so silnou migráciou obyvateľov. Obec mala slabé príjmy z daní a dávok: zo zábav, z prírastku hodnoty nemovitostí, z nápojov, za zveropolicajnú prehliadku dobytká a mäsa, od držania psa a hasičskú. Počet gazdovstiev vo Vavrečke sa pohyboval od 100 do 125 a závisel od majetkových prevodov medzi obyvateľmi. Uviedli sme počet gazdov s veľkosťou pôdy v roku 1828. O 120 rokov neskôr bolo v obci 125 gazdovstiev. V roku 1943 sa obec elektrifikovala. Cez zimné a jarné mesiace sa uskutočňovala štátna stravovacia akcia. Jarné práce v roku 1944 začali dňa 17. apríla a skončili dňa 10. mája. Vytrvalé a výdatné dažde neboli dobrým znamením pre roľníkov, tušili slabú úrodu zemiakov a nekvalitné seno. V rokoch 1961-1963 bol postavený miestny rozhlas, rozšírená elektrická sieť, ukončená výstavba požiarnej zbrojnice, opravená budova MNV, vybudované mosty cez potok k MNV, škole a ku kostolu, vybudovaná nová cesta popri dvore JRD. V obci bola zriadená materská škola. V roku 1964 sa uskutočnila rozsiahlejšia údržba miestnych komunikácií a opravené boli verejné studne. V nasledujúcich rokoch sa uskutočnila prístavba kinosály, výstavba cesty v novej časti obce, pracovalo sa na skupinových vodovodoch - od kapličky, z Lánov a Medved'ky. Každý z nich mal viac účastníkov. Skupinový vodovod od kapličky mal od počiatku 40 účastníkov.

Vymedzenie územia

Najbližšími susediacimi obcami sú na severozápade ,severe a severovýchode Námestovo, na východe Ústie n. Priehradou, na juhovýchode Štefanov a Tvrdošín (mestská časť Krásna Hôrka) a na juhozápade Ťapešovo. Na základe administratívno-správneho členenia SR z roku 1996 bola obec Vavrečka zaradená do Žilinského kraja, okres Námestovo. Urbanisticky sa rozvíja pozdĺž terajšej cesty II/502 Tvrdošín - Krásno nad Kysucou, ktorej trasa sa dotýka okraja zastavaného územia sídla. Najbližšia železničná stanica je Tvrdošín. Najbližším sídlom vyššieho významu je sídlo okresu - mesto Námestovo, kde je sústredený priemysel. Prevažujúcou funkciou v obci je obytná funkcia. Nadmorská výška stredu obce je 648 m.n.m. Celková rozloha obce je 902 ha katastrálneho územia, priemerná hustota obyvateľstva k 31.12.2024 je 190,51 obyvateľa / km². V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi husto zaľudnené obce. Katastrálne územie obce Vavrečka leží na rozhraní dvoch geomorfologických celkov - Oravská Magura (časť Budín) a Oravskej kotliny (časť Hruštínske Podolie). Rozprestiera sa na juhozápad od Oravskej priehrady. Na severozápade a severe hranica katastra prebieha pozdĺž rieky Biela Orava a Oravskej priehrady, na severovýchode je tvorená dolinou Jelenieho potoka, na východe a juhovýchode hrebeňom Oravskej Magury- medzi Starou Horou,

Magurkou a na juhozápade dolinou potoka Adamka (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018). Najbližším sídlom vyššieho významu je sídlo okresu – mesto Námestovo (4,9 km, 7355 obyvateľov k 31.12.2024), ktorá je správnym, obchodným aj priemyselným centrom. Hlavné mesto SR Bratislava leží 275 km juhozápadným smerom. Možno konštatovať, že poloha voči okresnému mestu a celkovej sieti osídlenia v regióne predstavuje dobrý predpoklad pre budúci harmonický rozvoj obce. Najdôležitejšou cestnou komunikáciou v obci je cesta II. triedy č. 520. Tá sa pri obci Lokca napája na komunikáciu č. 521. Uvedená cestná komunikácia prepája región na severe s Poľskou republikou a v smer na juhozápad s okresom Dolný Kubín a okresom Ružomberok. Cestná komunikácia č. 520 spája oblasť s okresom Tvrdošín. Územím obce neprechádza železničná trať. Obec Vavrečka sa nachádza pod Oravkou Magurou, neďaleko vodnej nádrže Oravská Priehrada a Babej Hory. Obec má výhodnú polohu na uskutočňovanie poznávacej turistiky (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Katastrálne územie Vavrečky sa orograficky začleňuje do sústavy vonkajších (flyšových) Západných Karpát. Leží na rozhraní dvoch geomorfologických celkov, Oravskej Magury a Oravskej kotliny. Chotár sa rozprestiera juhozápadne od Oravskej priehrady pod Magurkou (1112 m n.m.). Kataster Vavrečky je ohraničený Bielou Oravou a vodami Oravskej priehrady na severozápade, dolinou Jelenieho potoka a hrebeňom Oravskej Magury. Chotár Vavrečky má vrchovinový charakter a rozprestiera sa vo výške 610 m n.m. až 1112 m n.m. (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018). Obec Vavrečka leží v severovýchodnej časti v Húštinskom úvale a v juhozápadnej časti v Oravskej Magure. Reliéf územia tvorí pahorkatina mierne zvlnená, vo vyšších polohách je terén značne členitý. Sklon svahov je mierny až stredný 10° - 15°, miestami 5° - 7°. Nadmorská výška na najnižšom položenom mieste je 608 m n.m. Najvyššie položené miesto je na Magure 1112 m n.m. Klimaticky územie patrí do mierne chladnej oblasti, s priemernými teplotami júla 14-16 stupňov Celzia, január -6 až -8 stupňov Celzia, s priemernými ročnými zrážkami 850 – 900 mm (500 - 550 mm za vegetačné obdobie) (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny paleogénu, neogénu a kvartéru. Paleogén predstavujú hlavne drobové pieskovce s vložkami šedých i pestrých ílovcov. Na rozhraní pieskovcov a ílovcov vznikajú menšie vrstevné, puklinovo-vrstevné pramene S pomerne stálou výdatnosťou. Prevládajúcou horninou v neogénnej výplni Oravskej kotliny sú sivomodré íly s nepravidelnými slojami lignitu. Neogénne i paleogénne podložie je prikrýté rôzne mocnými alúviami, ktoré prechádzajú miestami do kamenitých a hlinito-kamenitých sutí. Charakter sedimentov závisí od podložných hornín. Hydrogeologicky najvýznamnejšou časťou kvartérnych sedimentov sú aluviálne náplavy rieky Biela Orava. Ich mocnosť je pomerne malá - 5-9 m. Štrky sú hrubozrnné až balvanité, valúny alebo až dobre spracované. Materiál valúnov tvoria prevažne pieskovce (80 %), zlepenice (13 %), bridlice, kremence, vápence. Podložie je zložené z flyšových hornín, ktoré vznikali ukladaním a striedaním vrstiev pieskovcov až zlepeníc, ílovcov až slieňovcov v paleogénnom (staršie tret'ohory) mori. Takto sa utváral typický flyš, ktorého názov pochádza z nemeckého slova fließen - tiecť, resp. zo švajčiarskeho dialektu - hornina náchylná na zosun, čo značí, že priepustne pieskovcové vrstvy sa veľmi ľahko kĺžu (tečú) po nepriepustných ílovcových vrstvách a tak utvárajú možnosť tvorby zosuvov a iných procesov svahovej modelácie. Masívy okolitých pohorí sú tvorené horninami tzv. magurského flyšu. Rôzna odolnosť flyšových hornín sa odrazila na tvaroch zemského povrchu, ktorý budujú. V oblastiach s prevahou pieskovcových vrstiev, ktoré sú odolnejšie, vznikli mohutné horské chrbty, v oblastiach, kde majú prevahu ílovcové vrstvy nad pieskovcom vznikli zníženia tzv. "brázdy" (napr. Podbeskydská brázda a i.) v ktorých sú sústredené sídla - obce. Začiatkom štvrtohôr nastali v podnebí zemského povrchu veľké zmeny. Silné ochladenie klímy viedlo ku vzniku ľadových dôb. V Severnej a strednej Európe existoval rozsiahly ľadovcový štít, ktorý v čase najväčšieho rozsahu siahla od Škandinávie až k severnému úpätiu Karpát a Sudet. Naša oblasť ležala vtedy v tzv. príľadovcovej - periglaciálnej zóne, kde vládlo studené tundrové podnebie. Následkom týchto zmien nachádzame ešte i dnes - v malom množstve - nad hornou hranicou lesa niektoré špecifické formy zemského povrchu, periglaciálne kamenné moria. Hrebeňové časti Babej hory sú narušené gravitačnými trhlinami a rozsadlinami. Vrcholové časti pohorí v štvrtohorách pokrývali horské ľadovce. Poľský geograf Sawicki udáva, že na území bola celkom zaľadnená plocha. Aj v masíve Magury podobne ako v ostatných pohoriach veľkému výškovému rozpätiu zodpovedá určité pásmovité zoradenie pôdnych typov. V nižších častiach masívu prevažujú hnedé lesné pôdy. S narastaním nadmorskej výšky podnebie sa

stáva chladnejším a vlhkejším a hnedé lesné pôdy prechádzajú do zóny podzolovaných až podzolových lesných pôd. Najvyššie časti pohorí ležia v zóne humusovo-železitých podzolov. Vrcholy predstavujú primitívne kamenité pôdy (litosoly). Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny paleogénu, neogénu a kvartéru. Paleogén predstavujú hlavne drobové pieskovce s vložkami šedých i pestrých ílovcov. Na rozhraní pieskovcov a ílovcov vznikajú menšie vrstevné, puklinovo-vrstevné pramene S pomerne stálou výdatnosťou. Prevládajúcou horninou v neogénnej výplni Oravskej kotliny sú sivomodré íly s nepravidelnými slojami lignitu. Neogénne i paleogénne podložie je prikryté rôzne mocnými alúviami, ktoré prechádzajú miestami do kamenitých a hlinito-kamenitých sutí. Charakter sedimentov závisí od podložných hornín. Hydrogeologicky najvýznamnejšou časťou kvartérnych sedimentov sú aluviálne náplavy rieky Biela Orava. Ich mocnosť je pomerne malá - 5-9 m. Štrky sú hrubozrnné až balvanité, valúny alebo až dobre spracované. Materiál valúnov tvoria prevažne pieskovce (80 %), zlepenice (13 %), bridlice, kremence, vápence. Vrcholy predstavujú primitívne kamenité, v nižších plochách nachádzame i pôdy s rôznym stupňom oglejenia alebo zglejenia, ako aj pôdy rašelinové až močaristé. Z hľadiska ochrany prírody má veľký význam erózia pôdy, náchylnosť na tvorbu zosunov a iných procesov svahovej modelácie. Na zabránenie vzniku týchto negatívnych javov je vhodným činiteľom stabilizovaný vegetačný kryt, a to vo všetkých jeho formáciách (od bylinného cez krovitý až po stromovitý). Jeho zachovanie má teda nesmierny celospoločenský význam (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne: Rajón flyšoidných hornín (Sf) sa v horninovom prostredí striedajú ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepenicami alebo karbonátmi vo vrstvách, ktoré sú priepustné až nepriepustné. Je tu premenlivá agresivita podzemných vôd. Reliéf tvoria prevažne mierne až stredné svahy a ploché chrbty, strmé svahy sú na masívoch s prevahou pieskovcov. Vyskytujú sa tu plytké povrchové zosuvy a hlboké zvetranie hornín. Pre miestne účely možno využiť len horninové komplexy s prevahou pieskovcov (lomový kameň, štrk). Zhoršené podmienky pre výstavbu vyplývajú z intenzívneho zvetrávania, namrzania hornín a výskytu zosuvov. Pre ukladanie odpadov je možné využiť stabilné horninové masívy s prevahou ílovcovo-prachových hornín. Rajón deluviálnych sedimentov (D) má v závislosti od predkvartérneho podkladu veľmi rôznorodé a priestorovo premenlivé litologické zloženie. Najčastejšie sú to hliny a hlinito-kamenité sute. Trvalejší horizont podzemnej vody je iba v nižších častiach svahov, najmä na prechodoch do rajónov F, T. Reliéf tvoria mierne až strmé svahy, členené miestami intenzívnou výmoleovou eróziou. Z geodynamických javov je tu veľmi častý výskyt zosuvov najmä v regióne karpatského flyšu. Využitelnosť zdrojov je pre tehliarske suroviny, pôdy sú tu zväčša úrodné. Zhoršené inžiniersko-geologické podmienky pre výstavbu sú zapríčinené značnou litologickou premenlivosťou, výskytom zosuvov a miestami strmých svahov. Pri výstavbe je možnosť vyvolania zosuvov. Pre ukladanie odpadov sú vhodné jemnozrnné delúviá na miernych a stabilných svahoch. Rajón údolných riečnych náplavov (F) má horninové prostredie štrky a piesky, na ktorom sú obyčajne hlinité, ílované a piesčité sedimenty. Hladina podzemnej vody je obyčajne 2-4 metre hlboko. U podzemných vôd je častá agresivita rôzneho typu. Reliéf sa vyznačuje priehlbínami s výskytom rašelinísk. Vyskytuje sa tu bočná erózia a podmáčanie územia. Podmienky pre výstavbu sú zhoršené vysokou hladinou podzemnej vody a nízkou konzistenciou povrchových polôh jemnozrnných zemín prípadne neúnosnými organickými sedimentmi. Územie je nevhodné pre ukladanie tuhých odpadov - ľahké znečistenie podzemných vôd (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Seizmicita

Podľa mapy seizmických oblasti a STN 73 0036 patrí záujmové územie do neseizmickej oblasti s výskytom zemetrasení o maximálnej intenzite do 6. stupňa stupnice MSK 64. (makroseizmická intenzita) (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Pôdne pomery

Komplexný prieskum poľnohospodárskych pôd katastrálneho územia obce Vavrečka bol vykonaný v roku 1969. Vykopaných bolo 41 základných a 4 výberové sondy, Z ktorých bob analyzovaných 82 vzoriek. Na ploche 650 ha boli na základe prieskumu zmapované prevažne hnedé pády (kambizeme, plocha cca 250 ha) a hnedé pády oglejené až glejové (kambizeme pseudoglejové na ploche cca 400 ha). Na základe komplexného pádného prieskumu bolo na území vyčlenených 18 pôdnogeologických jednotiek, patriacich k 7 hlavným pádnym jednotkám. V kotlinovom stupni prevládajú hnedé pády na flyšových sedimentoch; hnedé pôdy glejené a kyslé glejené. Na úpäti a svahoch Oravskej Magury prevládajú hnedé pády glejové na rozličných substrátoch; plytké hnedé pády na flyšových sedimentoch; hnedé pády na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch; rendziny a rendziny hnedé na výrazných svahoch vápencov a dobomitov. V rámci terénneho prieskumu v dňoch 8.-10. 7. 1993 bol vykonaný orientačný prieskum pád. Celkove bolo vykovaných 59 sond. Pozornosť sa sústredila na vyhodnotenie fyzikálnomechanických vlastností pád. Pôdny kryt v obci teda tvorí hlavne kambizem.

Kambizeme

Kambizeme sú trojhorizontové A-B-C pôdy, vyvinuté zo zvetralín vyvretých, metamorfovaných a vulkanických hornín, prevažne nekarbonátových sedimentov paleogénu a neogénu, lokálne tiež z nespevnených sedimentov, napr. z viatych pieskov. Ich humusový A-horizont je v nižších polohách plytký a svetlý, s malým obsahom humusu a často aj na zvetralinách granitov

sorpčne nasýtený. Ide o tzv. ochrický Ao-horizont. Vo vyšších, klimaticky extrémnejších nadmorských výškach v ňom narastá obsah surového kyslého humusu a narastá tiež jeho hrúbka, čím sa mení na tzv. umbrický (tmavý, hrubý, sorpčne nenasýtený) Au-horizont. Dominantným diagnostickým horizontom kambizemí je kambický Bv-horizont. Je to metamorfický podpovrchový horizont ktorý vznikol procesom hneďnutia (brunifikácie), t.j. oxidického zvetrávania, s fyzikálnou a chemickou premenou prvotných minerálov a tvorbou ílových minerálov, bez ich výraznejšej translokácie. Tento proces dáva horizontu charakteristickú hnedú farbu. Za kambický horizont sa považujú aj iné alterácie pod A-horizontom, napr. zmena farby a štruktúry v dôsledku odvápnenia časti pedonu. Typickým morfológickým znakom kambizemí sú difúzne prechodné horizonty A/B a B/C. Táto vlastnosť si vyžaduje zvýšenú pozornosť najmä pri identifikácii kambizemí nižších polôh ktoré sú celkovo svetlé, s málo kontrastným zafarbením. Kontrastnosť a výraznosť farieb horizontov kambizeme rastie s nadmorskou výškou v dôsledku slabšej mineralizácie a intenzívnejšieho zvetrávania v podmienkach drsnejšej klímy (22.7.2025, <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/kambizem.htm>).

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdných druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%)	73,2
	- hlinité (30 - 45%)	
pôdy ťažké	- íloviťohlinité (45 - 60%)	17,1
	- ílované (60 - 75%)	
pôdy veľmi ťažké	- íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %					
	Kategória erózy ohrozenosti				
	ľahké	stredne ťažké	ťažké	veľmi ťažké	
	piesočnaté, hlinitopiesočnaté	piesočnatohlinité	hlinité	íloviťohlinité	ílované, íly
Námestovo	3,34	56,96	35,10	4,16	0,44
Žilinský kraj	3,91	51,28	25,88	18,86	0,06

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)																	
Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrážy	
Námestovo	3,72	-	-	-	0,01	-	83,35	1,23	4,03	0,26	1,16	-	-	3,99	-	2,25	
ŽI kraj	8,29	1,51	-	1,21	-	1,44	61,48	0,48	8,41	10,52	0,26	-	0,05	1,25	-	5,1	

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Námestovo	2,15	35,99	10,29	46,50	4,82	0,25	-	-	-	-	27,68
Žilinský kraj	5,09	27,62	19,18	25,69	15,99	4,26	1,74	0,44	-	-	29,88

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Vavrečka od roku 2014.

Výmera územia v ha.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celk. výmera úz. obce	895,5	895,5	895,5	895,5	895,5	895,5	895,5	895,5	895,5	895,5	895,5
Poľnohosp. pôda - spolu	623,8	622,5	621,8	620,7	620,3	620,0	619,8	619,5	619,2	618,9	597,4
- orná pôda	184,7	183,4	182,8	181,8	181,4	181,1	180,9	180,7	180,5	180,3	179,8
- záhrada	8,4	8,4	8,3	8,3	8,3	8,3	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
- trvalý trávny porast	430,7	430,7	430,7	430,6	430,6	430,6	430,6	430,5	430,5	430,5	409,5
Nepoľnoh. pôda - spolu	271,7	273,0	273,7	274,8	275,2	275,5	275,8	276,1	276,3	276,6	298,1
- lesný pozemok	199,8	199,8	199,8	199,5	199,4	199,4	199,4	199,4	199,4	199,4	220,3
- vodná plocha	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
- zast. plocha a nádv.	53,5	53,4	54,0	55,0	55,4	55,6	55,9	56,2	56,4	56,4	56,7
- ostatná plocha	12,6	13,9	14,0	14,4	14,5	14,6	14,6	14,6	14,7	14,9	15,2

Zdroj: 10.5.2025, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila menej významne. V roku 2024 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 597,4 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 298,1 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 220,3 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade trvalých trávnatých porastov (409,5 ha). K miernemu nárastu došlo v prípade zastavaných plôch a nádvorí, ktoré stúpili na 56,7 ha. Vodné plochy rozlohu nemenili (5,9 ha).

Hydrologické pomery

Územie obce sa nachádza v povodí rieky Biela Orava, na pravostranných svahoch jej údolia. Je súčasťou hydrogeologického regiónu PN 025, paleogén povodia rieky Bielej Oravy a neogén Oravskej kotliny. Vysoko vyzdvihnutá antiklinálna stavba Oravskej Magury podmienila intenzívne erózne procesy. Mnohé paralelné toky stekajúce z pohoria rozčlenili horské úbočia na sústavu rázsochovitých chrbtov a hlbokých dolín. V centrálnom chrbte prevládajú pieskovce, čo sa odráža vo väčšej sklonovitosti svahov. Nižšie časti, ktoré predstavujú odlesnené stráne, sú postihnuté výmoľovou eróziou a časťami zosuvmi. Reliéf Oravskej kotliny je mätko modelovaný. Vo vyšších častiach na málo odolných horninách prebieha povrchová až výmoľová erózia, časté sú menšie zosuvy. Uvádzané územie je odvodňované pravostrannými prítokmi rieky Biela Orava. Tieto v hornej a strednej časti svojho toku tečú v hlbokých zárezoch na dne nevýrazných údolí. V dolnej časti sú zarezané do pokryvných hĺn, prípadne vlastných náplavov. Toky nie sú hydrologicky sledované, avšak pre celú oblasť je charakteristický stredohorský typ režimu odtoku, s maximálnymi prietokmi v apríli a významným zvýšením už v marci. Toky sa vyznačujú výraznou reakciou na zrážky s intenzívnym zánosom materiálu pri zvýšení stavov (ÚPNO Vavrečka, 2015, s.8). Cez územie obce Vavrečka pretekajú potoky a to: Adamka na hranici územia obcí Vavrečka a Ťapešovo, Vavrečanka, ktorá preteká priamo cez obec, Uhliská, Snehuliak a bezmenný prítok. Potok Adamka preteká severozápadným smerom na pomedzí obcí Ťapešovo a Vavrečka, sprava sa oddeľuje vedľajšie rameno, ktoré pokračuje cez Vavrečku na sever a ústi do susednej Vavrečanky. Hlavný tok Adamky sa západne od obce Vavrečka vlieva vodného toku Biela Oravy. Uvedené potoky spadajú do Povodia Oravy. Správca tokov je Slovenský vodohospodársky podnik š.p. Piešťany (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Klimatické pomery

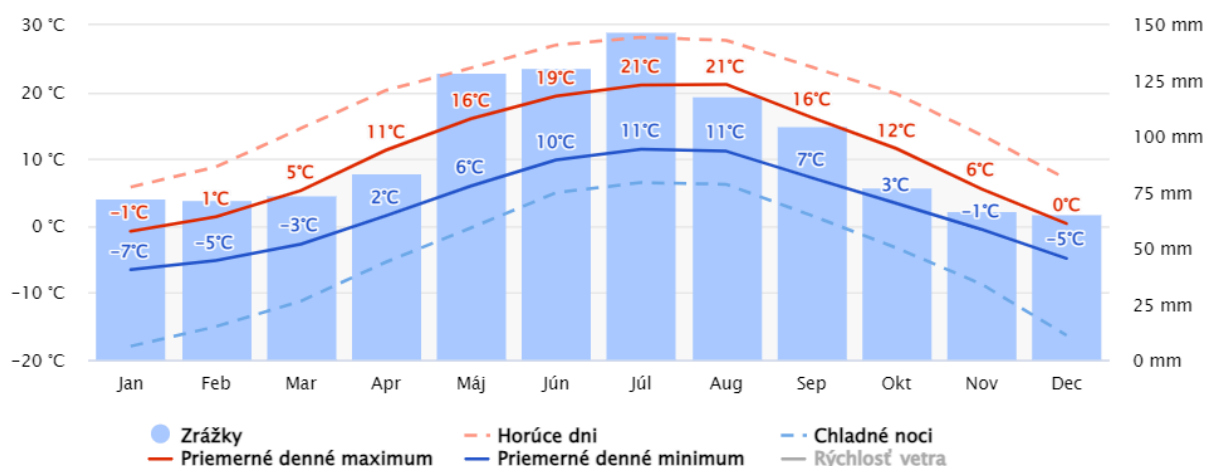
Opisované územie leží z väčšej časti v chladnej oblasti. Iba dolina rieky Orava má o niečo teplejšie podnebie a patrí do mierne teplej oblasti. Najchladnejším mesiacom roka, ako všade na Slovensku je v dlhodobom priemere január a jeho priemerné teploty kolísajú od - 4 °C do - 7 °C, napr. v obci Oravská

Polhora. (810 m n. m.) je priemerná januárová teplota - 5,7 °C, v Oravskej Lesnej (769 m n. m.) - 6,3 °C, v Oravskej Magure. V Oravských Beskydách od - 6 °C do - 7 °C a v najvyšších miestach Oravských Beskyd i nižšia ako - 7 °C. Hoci výškové rozpätie je veľké, v teplotách vzduchu zimných mesiacov nie sú zvlášť veľké rozdiely - napr. výškový rozdiel medzi dnom Oravskej kotliny a Babou horou je okolo 1 000 m rozdiel ich teplôt v januári je iba 2 - 3 °C. Tento jav je charakteristický pre celé Slovensko a súvisí práve s veľkou členitosťou reliéfu, ktorá umožňuje v zime vznik teplotných zvrátov - inverzií. Ťažší studený vzduch vyplní často i niekoľko dní kotliny a doliny a podmieňuje vznik hmlistého mrazivého počasia, zatiaľ čo vo vyšších polohách môže byť jasné a teplejšie počasie. Väčšiu závislosť teploty od nadmorskej výšky možno pozorovať v najteplejšom mesiaci roka - júli. V Oravskej Polhore a V Oravskej Lesnej sa priemerná júlová teplota pohybuje okolo 15 °C, na vodnej nádrži Orava (598 m n.) je niečo vyššia - 16,4 °C a na Babej hore okolo 10 °C. Prierná ročná teplota vzduchu v závislosti od výšky klesá; 5 až 6 °C dosahuje v doline Oravy a Oravskej kotline, 4 - 5 °C v Oravskej Magure, 3 - 5 °C v Skorušinských vrchoch i Oravských Beskydách. O celkovo chladnom podnebí opisovaného územia svedčí aj vysoký výskyt tzv. mrazových dní (s minimálnou dennou teplotou pod 0 °C) v roku, ktorých v nižších polohách býva priemerne 120 - 140 a v pohoriach 160 - 180, a nevysoký počet tzv. letných dní (s maximálnou dennou teplotou 25 °C a viac) - 20 - 30 v Oravskej kotline a doline Oravy, 0 vo vrcholových častiach Beskyd.

Vavrečka

49.39°N, 19.47°E (649 m n. m.).
Model: ERA5T.

Obrázok: Priemerný úhr zrážok

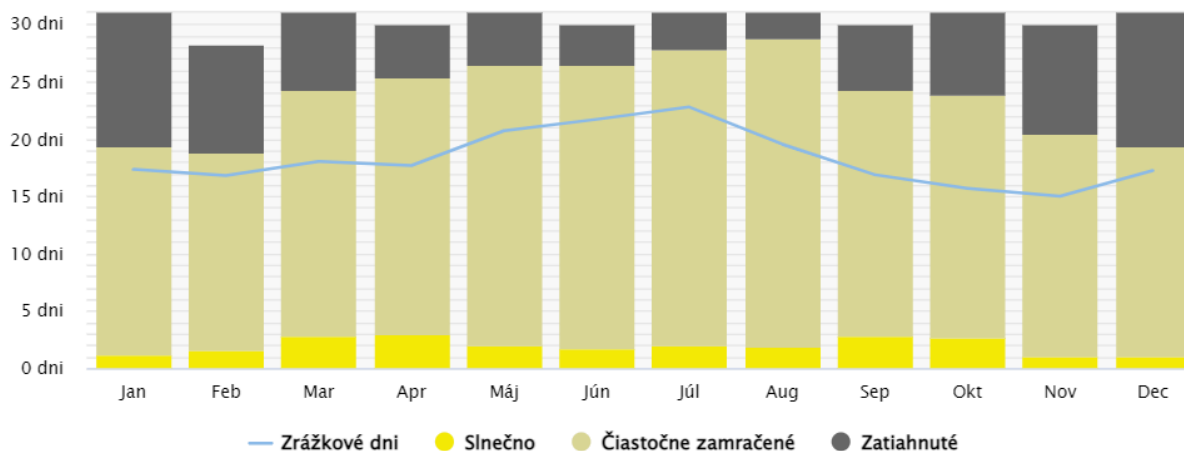
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Vavrečka. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Vavrečka

49.39°N, 19.47°E (649 m n. m.).
Model: ERA5T.

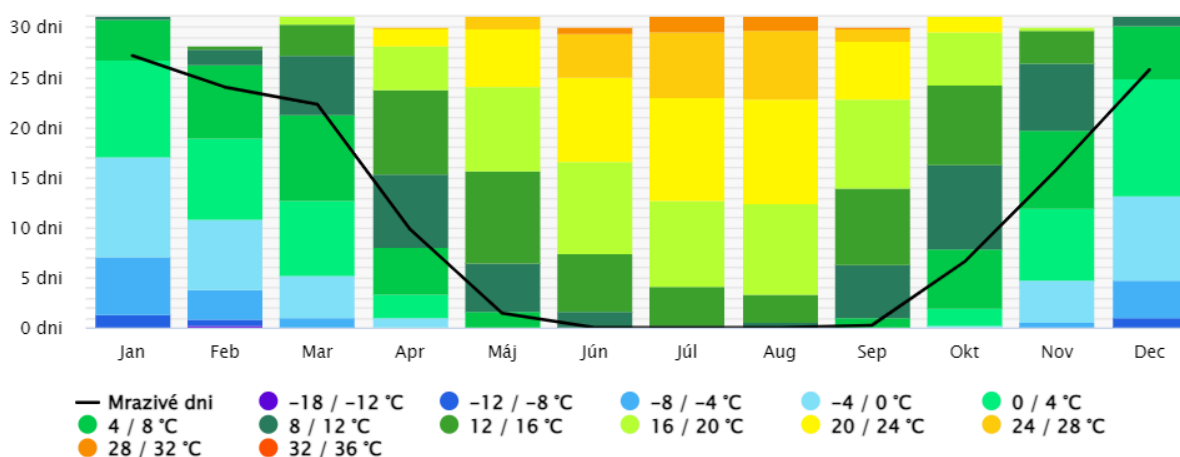
Obrázok: Slnecné, oblačné a daždivé dni v Vavrečke

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Opisované územie sa vyznačuje nielen celkovo studeným, ale aj značne vlhkým podnebím. Najsuchšia je Oravská kotlina, kde napr. v Trstenej namerali ročný úhrn zrážok r. 1980 839 mm, r. 1981 814 mm, v r. 1982 754 mm a pod. Podobné hodnoty priemerného ročného úhrnu zrážok, okolo 800 mm, vykazuje aj časť doliny Oravy. Výrazným vlhkým kútom je západná časť Oravskej Magury s úhrnom zrážok 1 000 až 1 200 i viac mm. Hlavný hrebeň Oravských Beskýd, ako aj Skorušinské vrchy sú tiež známe bohatými zrážkami, ktorých ročný úhrn presahuje 1 200-1 400 mm. Najviac zrážok pripadá na júl (napr. Trstená 146 mm r. 1982, Oravská Polhora 138 mm, Vavrečka 134 mm, Pilsko 200 mm a pod.), menej na zimné mesiace.

Vavrečka

49.39°N, 19.47°E (649 m n. m.).
Model: ERA5T.

Obrázok: Najvyššie teploty

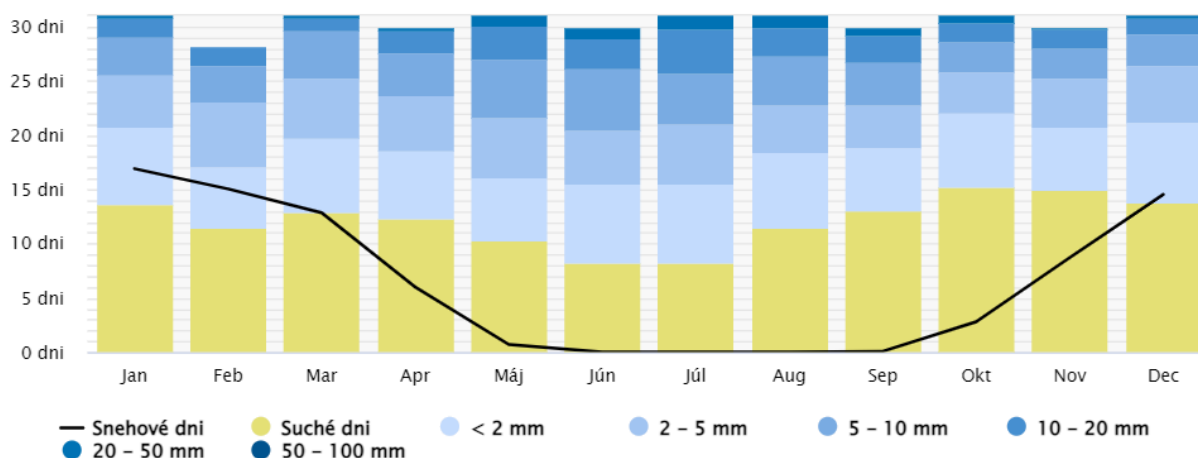
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Všeobecne sa dá konštatovať, že s narastajúcou nadmorskou výškou sa počet zrážok zvyšuje. Výnimku tu tvorí centrálna časť Oravskej kotliny, pretože leží v tieni vysokých pohorí. Vcelku vlhké daždivé počasie a veľká oblačnosť sú nepriaznivým faktorom pre pestovanie letnej turistiky. Lepšie podmienky poskytuje oblasť milovníkom zimnej turistiky a lyžovania. Okrem vhodných terénov sa oblasť vyznačuje aj dostatočne mocnou a dlhotrvajúcou snehovou pokrývkou. Trvá od začiatku novembra do začiatku apríla v nižších polohách (kde dosahuje hrúbku okolo 60 cm) a od začiatku októbra do druhej polovice mája v najvyšších polohách (kde dosahuje hrúbku až 180 cm).

Vavrečka

49.39°N, 19.47°E (649 m n. m.).
Model: ERA5T.

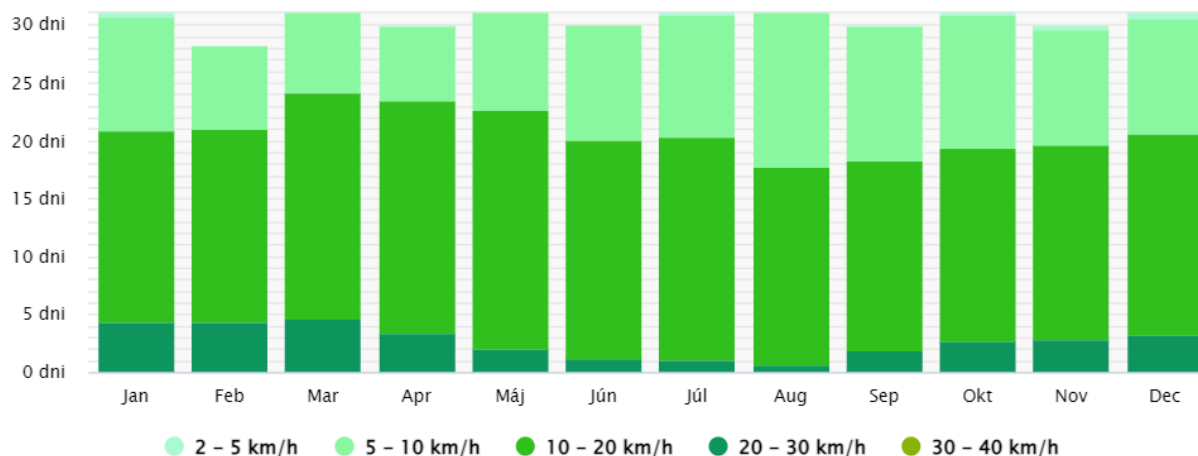
Obrázok: Úhrny zrážok

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram pre obec Vavrečka prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť. Najsilnejšie vetry sú v mesiacoch január, február a marec.

Vavrečka

49.39°N, 19.47°E (649 m n. m.).
Model: ERA5T.

Obrázok: Rýchlosť vetra

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Rôznorodosť geologických, geomorfologických, pádných a orografických pomerov vplýva na pestrosť a druhovú skladbu flóry daného územia. Vo voľnej prírode žijú rastliny v skupinách, menších či väčších kolóniách, alebo v rozsiahlych porastoch, ktoré nazývame spoločenstva. Ich vznik a existencia sa riadia zákonitostami, ktoré vyplývajú zo špecifických nárokov jednotlivých druhov. Podľa fytogeografického členenia Slovenska (Futák a kol., 1966) patrí územie Vavrečky do oblasti západokarpatskej kveteny, obvodu západobeskydskej flóry, okresu Západné Beskydy. Obvod západobeskydskej flóry je charakterizovaný submontánnymi a montánnymi lesnými spoločenstvami a vplyvom karpatskej flóry. Druhovým zložením sa vegetácia na celom území katastra zaraduje do

jedného lesného vegetačného stupňa: smrekovo-bukovo-jedlového. Náhle a podstatné zmeny v rastlinných spoločenstvách Vavrečky spôsobil človek pri hospodárskom využívaní krajiny. Pôvodné jedlo-bukové lesy boli v nižších vhodných polohách vyrúbané a premenené na polia a lúky, vo vyšších polohách na smrekové monokultúry. Lesy dnes zaberajú len cca 25 % rozlohy katastra obce. Súvislejšie lesné komplexy sa zachovali v okolí Magurky, Grapy, Javoriny, Hája, Žigmundky. Odvodnením viacerých lokalít sa narušili podmienky pre existenciu slatinno-rašelinných druhov. Pasením dobytká, hnojením a rôznou ľudskou činnosťou sa menili a menia spoločenstva rastlín. Vplyvom škodlivých látok v ovzduší-exhalátov ustupujú niektoré citlivé druhy. Výsledkom týchto zmien vo vegetácii okolia Vavrečky je značná prevaha spoločenstiev lúk, pasienkov a burinových fytocenóz obilnín a okopanín. Na alúviách Jelenieho potoka a Adamky sa útržkovito zachovali ako brehové porasty horské jelšové lesy, ktoré majú zväčša krovitý charakter. Z jednotlivých druhov drevín sa v nich vyskytuje: lieska obyčajná (*Corylus avellana*), čremcha strapcovitá (*Prunus padus* subsp. *padus*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), vrbá populavá (*Salix cinerea*), ostružina malina (*Rubus idaeus*), ruža ovisnutá (*Rosa pendulina*) a ďalšie. Pozdĺž Vavrečského potoka a potoka za bývalým podnikom ZVT, dnes E.K.R. 2 000 spol. s r. o. sa v brehových porastoch vyskytuje najmä: vrbá trojtyčinková (*Salix triandra*), vrbá purpurová (*Salix purpurea*), vrbá košíkarská (*Salix viminalis*), vzácne aj vrbá päťtyčinková (*Salix pentandra*), vrbá rakyta (*Salix caprea*). Zloženie bylinného podrastu v týchto rovinných brehových spoločenstvách je značne premenlivé a závisí do značnej miery na vplyve kontaktných spoločenstiev (lúky, polia, pasienky a pod). Uplatňujú sa predovšetkým hydrofilné a nitrofilné druhy: krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), krkoška voňavá (*Chaerophyllum aromaticum*), škarda močiarna (*Crepis paludosa*), kostihoj hl'uznatý (*Symphytum tuberosum*), devätsil hybridný (*Petasites hybridus*), devätsil biely (*Petasites albus*), záružlie močiarné horské (*Caltha palustris* subsp. *laeta*), veternica hájna (*Anemone nemorosa*), kuklík potočný (*Geum rivale*), angelika lesná (*Angelica sylvestris*), kokorík praslenatý (*Polygonatum verticillatum*), prvosenka vyššia (*Primula elatior*), pižmovka mošusová (*Adoxa moschatellina*). Mezotrofné lesné spoločenstva v podhorskom a nižšom horskom stupni (pôvodne hojne rozšírené, dnes nahradené polkami, lúkami, pasienkami, resp. sekundárnymi smrečinami) sú zastúpené kvetnatými bučínami a jedlinami. Bukové a jedľové lesy s bohatým bylinným podrastom pokrývali v minulosti prevažnú časť územia. V stromovom poschodí sa vyskytoval buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*). Dnes ich nahradil smrek obyčajný (*Picea abies*). Napriek náhrade smrekom, v bylinnom podraze týchto spoločenstiev možno nájsť viacero druhov typických pre jedlobučiny, napr. srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*), mliečnik mandľový (*Euphorbia amygdaloides*), lipka vec marinkový (*Galium odoratum*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*). Pôvodné jedliny, resp. jedľové smrečiny predstavujú spoločenstva, ktorých výskyt je viazaný na najvyššie časti katastra obce v okolí Magurky. Stromové poschodie je tu tvorené smrekom s rôznou prímiesou jedle. Z listnatých drevín býva zastúpená len jarabina vtácia (*Sorbus aucuparia*), z krov zemolez čierny, resp. baza červená (*Sambucus racemosa*). Z bylinných druhov indikujú jedliny a súčasne diferencujú od bučín najmä lipka vec okrúhlostý (*Galium rotundifolium*) a chlpana žltkastá (*Luzula luzulina*). V bylinnom podraze týchto spoločenstiev ďalej nájdeme druhy ako podbelica alpínska (*Homogyne alpina*), tónovka dvojlistá (*Mainthemum bifolium*), kyslica obyčajná (*Oxalis acetosella*), jednokvietok veľkokvetý (*Moneses uniflora*), papradka samicia (*Athyrium filix-femina*), brusnica cucoriedková (*Vaccinium myrtillus*), peracina dúbravová (*Gymnocarpium dryopteris*), horec luskovitý (*Gentiana asclepiadea*). Na lesných rúbaniskách nastáva spontánna sukcesia k bývalému lesu, kde po bylinnej svetlomilnej vegetácii o pár rokov nastupujú kroviny ako spojovací článok medzi otvorenými spoločenstvami a lesnou mladinou. Z bylinných druhov sa tu uplatňujú smlz trstový (*Calamagrostis arundinacea*), chlpana hájna (*Luzula nemorosa*), starček Fuchsov (*Senecio fuchsii*), psincek obyčajný (*Agrostis tenuis*), veronika lekárska (*Veronica officinalis*), plesnivček lesný (*Ganaphalium silvaticum*), jahoda obyčajná (*Fragaria vesca*), kyprina úzkolistá (*Chamaerion angustifolium*), konopnica napuchnutá (*Galeopsis tetrahit*) a iné. Okrem všeobecne rozšírenej ostružiny malinovej (*Rubus idaeus*) sa z krov ako prvé uchyťáva vrbá rakyta (*Salix caprea*), baza červená (*Sambucus racemosa*), jarabina vtácia (*Sorbus aucuparia*), javor horský (*Acer pseudo-platanus*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), ruža ovisnutá (*Rosa pendulina*), vrbá sliezka (*Salix silvestris*), prípadne aj iné druhy stromov z okolitého lesa. V katastrálnom území Vavrečky možno nájsť aj endemické, úplne i čiastočne chránené druhy rastlín našej flóry. Z karpatských subendemitov je to zvonček hrubokorenový (*Campanula serratata*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*). Z úplne chránených druhov slovenskej flóry sa vyskytuje: falia zlatohlavá (*Lilium martagon*), vemeník dvojlistý (*Platanthera bifolia*), rebrovka rôznolistá (*Blechnum spicant*), plavún obyčajný (*Lycopodium clavatum*), plavún pucrvý (*Lycopodium annotinum*), chvostníkjedľovitý (*Huperzia selago*). Z čiastočne chránených

druhov horec Iuskácovitý (*Gentiane asclepiadea*), mecik škridlicovitý (*Gladiolus imbricatus*). V katastri Vavrečky sa vyskytujú mnohé druhy rastlín, ktoré sú vo svojej existencii ohrozené, vzácne, resp. im treba venovať pozornosť.

Živočíšstvo

Fauna katastrálneho územia obce Vavrečka je súčasťou lesnej zóny palearktiskej oblasti a pri náleží (podľa zoografického členenia) do vonkajšieho obvodu Západných Karpát (Beskydský okrsok západný). Druhovú zloženie živočíšstva Vavrečky je výsledkom dlhodobého fylogenetického vývoja, ktorý bol ovplyvňovaný horotvornými procesmi v geologických dobách a zmenami podnebia. Celkový charakter živočíšnych spoločenstiev v tejto oblasti podmieňuje geografická poloha opisovaného územia. Z hľadiska výškovej zonácie prevládajú tu podhorské (submontánne) a horské (montánne) druhy, v najnižších polohách sa sporadicky objavujú južné teplomilné prvky. Pôvodné živočíšne spoločenstvá tejto oblasti boli do značnej miery pozmenené činnosťou človeka. Poľnohospodárstvo a urbanizácia vytvárali podmienky pre rozvoj agrobiocenóz a antropobiocenóz, ktoré vytlačili pôvodné druhy. Zoocenózy predmetnej oblasti možno topicky rozdeliť na spoločenstvá súvislých lesov, poľných lesíkov a krovín (hôrno-poľný biotop), spoločenstvá polí a lúk, spoločenstvá ľudských sídel a spoločenstvá vôd (vodné toky a mokrade).

Bezstavovce

Z mäkkýšov je známy, pre hromadný zber už pomerne zriedkavý (chránený), slimák záhradný (*Helix pomatia*). V lesoch je bežný slimák škvrnitý (*Arianta arbustorum*). Tu sa vyskytuje aj jeden z najmenších suchozemských ulitníkov, *Vertigo pusilla*, ktorá žije v hníjúcom listí a pod károu stromov. Medzi ulitníkmi nachádzame aj druhy, u ktorých sa ulita v priebehu fylogénzy natoľko zredukovala, že z nej nič nezostalo. Tieto živočíchy v okolí Vavrečky reprezentuje napríklad slizniak karpatský (*Bielzia coerulans*), ktorý je známy farebnou premenlivosťou a v lesoch ho môžeme nájsť v modrom až lazúrovom šate, ale známe sú aj hnedé, alebo fialové. Na kmeňoch stromov, pod károu alebo kameňmi môžeme počas potuliek po prírode Vavrečky objaviť aj slizniaka stromového (*Lehmannia marginata*), v blízkosti alebo priamo v obci slizniaka veľkého (*Limax maximus*), ktorý sa prispôbil človeku rozšírením i potravou a s obľubou sa kŕmi na smetiskách a kompostoch. Tu možno nájsť aj slizovca hrdzavého (*Arion rufus*). Mnohým ulitníkom je životným prostredím voda. V potokoch, jarkoch a močiaroch chotára sa vyskytuje vodniak malý (*Lymnaea truncatula*), vodniak premenlivý (*Lymnaea eregra*) a kotúľky.

Stavovce

Prehľad stavovcov je rozdelený podľa systematických skupín druhov s doplnkami ekologických charakteristík a sosiekologického významu.

Ryby

Ichtyofauna katastrálneho územia obce je druhovo chudobná, viazaná na vodné toky potokov Adamka, Vavrečanka, Jelení a Pasekový potok - pstruh potočný (*Salmo trutta*), cerebla obyčajná (*Phoxinus phoxinus*), hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*).

Obojživelníky

Táto skupina živočíchov je viazaná na vodné plochy celoročne (kunka), alebo len v generacnom období (mloky, žaby). Životným prostredím v priebehu roka sú lesné porasty, močiare (mloky, salamandra), lúky, polia a intravilán (ropuchy). Pozornosť si tu zasluhuje mlok karpatský (tretohorný relik - karpatský endemit). Hojne sú zastúpené žaby (Salientie), vzácnejšia je salamandra škvrnitá. V sledovanej oblasti bob zistených 7 druhov obojživelníkov, z ktorých sú 3 druhy (salamandra, mlok vrchovský a karpatský) zaradené do Červenej knihy ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov - salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok vrchovský (*Triturus alpestris*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), kunka žitobruhá (*Bombina variegata*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), skokan hnedý (*Rana temporaria*).

Plazy

Trieda plazov je reprezentovaná piatimi druhmi. Vzácne sa vyskytuje užovka obyčajná (*Natrix natrix*). Najohrozenejšia (z dôvodu predsudkov) je vretenica obyčajná (*Vipera berus*). Na suchých snečných stranách a v okolí kameňolomu sa bežne vyskytuje jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*). Jej príbuznú jaštericu živorodú (*Lacerta vivipara*) nájdeme na vlhkých miestach, pri potokoch a v lese. Skupinu jašterov (Sauna) uzatvára slepých lámavý (*Anguis fragilis*). Mnohí tento druh chybné považujú za hada.

Vtáky

Ornitocenóza katastrálneho územia obce Vavrečka je zastúpená 76 druhmi, z ktorých možno 62 druhov považovať za hniezdice. Napriek tomu, že druhové spektrum nie je veľmi bohaté, zistili sme v tejto oblasti vzácne a vo svojej existencii ohrozené druhy (orol kriklavý, jariabok, jarabice, chrapkák poľný, prhlaviar Cervenakastý...). Z avifauny Vavrečky je 23 druhov zaradených v Červenej knihe, z toho 1 v kategórii kriticky ohrozené druhy, 14 v kategórii ohrozené druhy, 2 vzácne druhy a 6 druhov si zasluhuje (vyžaduje) ďalšiu pozornosť ochranárov z dôvodu redukcie početnosti a narušenia ich pôvodných stanovišť.

Cicavce

Cicavce sledovanej oblasti sú kvalitatívne i početnosťou jednotlivých druhov pomerne hojne zastúpené. Okrem poľovnej zveri (jeleň, srnec, diviak) si z veľkých cicavcov zasluhujú pozornosť a vzácne sa objavujú mäsožravce (medveď hnedý, vlk obyčajný, psík medvedíkovitý). Z 26 druhov cicavcov 5-tich radov katastrálneho územia obce Vavrečka sú v Červenej knihe zaradené 4 druhy. Početné sú zastúpené druhy agrobiocenáz a synantropné druhy. HMYZOZRAVCE - Jež východoeurópsky (*Erinaceus europaeus*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), piskor malý (*Sorex minutus*), dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*), krt obyčajný

(Talpa euro paea). HLODAVCE - veverica obyčajná (Sciurus vulgaris), myš domová (Mus musculus), ryšavka žltohrdlá (Apodemus flavicollis), ryšavka obyčajná (Apodemus sylvaticus), tyšavka tmavopása (Apodemus agrarius), potkan obyčajný (Rattus norvegicus), hraboš poľný (Microtus arvalis), hraboš močiarny (Microtus agrestis), hrzdiak lesný (Clethrionomys glareolus), myška drobná (Micromys minutus). ZAJACE - zajac poľný (Lepus europaeus), PARNOKOPYTNIKY - diviak obyčajný (Sus scrofa), Jeleň obyčajný (Cervus elaphus), srnec lesný (Capreolus capreolus), MÄSOŽRAVCE - vlk obyčajný (Canis lupus), líška obyčajná (Vulpes vulpes), psík medvedíkovitý (Nictereutes procyonoides), medveď hnedý (Ursus arctos), hranostaj obyčajný (Mustela erminea), lasica obyčajná (Mustela nivalis), tchor obyčajný (Putorius putorius), kuna lesná (Martes martes), kuna skalná (Martes foina).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

V obci je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti Dolný Kubín a.s a prenájme. Verejný vodovod pre obec je zásobený z dvoch zdrojov a to: Vodné zdroje pitnej vody Javorina č.1-3 a z Oravského skupinového vodovodu. Obec Vavrečka nemá vybudovanú kanalizáciu, ale je vypracovaná PD. Dažďové vody sa zbierajú v cestných rigoloch a z nich jarkami a stružkami stekajú do potoka a na terén. Obec Vavrečka je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky č. 1303, ktorá obchádza obec severným okrajom. Západným okrajom obce prebieha vzdušná VN linka č.1303 (AlFe6 3x50) na TV vysielateľ Magurka. Z hlavnej trasy VN linky sú napojené existujúce TS vzdušnými VN prípojkami ako koncové TS. Samotná obec je v súčasnosti napájaná zo 6 TS, ktoré sú rôznych typov a výkonov do 630 kVA. Telekomunikačné rozvody patria do primárnej oblasti Námestovo s digitálnou ústredňou HOST Námestovo. Mobilnú telekomunikačnú sieť na území obcí zabezpečuje spoločnosť Orange Slovensko, a.s. a T-mobil Slovensko, a.s. V súčasnej dobe je príjem rozhlasového a televízneho signálu zabezpečený prostredníctvom individuálnych antén cez televízny vysielateľ Magurka, nachádzajúci sa v k.ú. obce. Káblová televízia nie je k dispozícii. Riešená obec je plynofikovaná. Dodávka plynu je zabezpečená z jestvujúcej RS Vavrečka, ktorá je umiestnená v poli vedľa obce (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	nie	nie
Káblová televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	90,57 %	100,00 %
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	áno	áno
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	40 %	100,00 %
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	84,84 %	100,00 %
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	29,51 %	70,00 %
	DSL	áno	áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/G2/G3/G4	áno	áno
	Wi-Fi	nie	nie
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	80 %	90 %
pokrytie signálom T-com	%	70 %	80 %
pokrytie signálom O2, 4ka	%	70 %	80 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	Javorina č.1-3	Javorina č.1-3
vodojemy	počet/objem	2 x 100 m3	2 x 100 m3
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Vavrečka, 2024

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Vavrečka má vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v správe a v prenájme Oravskej vodárenskej spoločnosti (OVS) Dolný Kubín a.s. nasledovne: v správe OVS a.s je 2,8km, počet prípojok 118 a v prenájme je 4,9 km, počet prípojok 144. Rozvodná sieť vodovodu je DN 100 z materiálu PVC tl. a PE. Vodovod v obci má dve tlakové pásma - vodovodné rády 1 a 2 .Na vodovode sú osadené hydranty DN 80, ktoré zabezpečujú požiaru vodu pre obec. Verejný vodovod v obci je zásobovaný z dvoch zdrojov a to: vodné zdroje pitnej vody Javoriny č.1-3 a Oravský skupinový vodovod v správe OVS a.s.. Vodné zdroje Javoriny sú v prenájme. Výdatnosť zdrojov Javoriny č.1-3 (v roku 2012): min: 1,1 l/s a priem. 1,4 l/s a kapacita 1,1 l/s . Vodný zdroj

Javoriny č. 1-3 zásobuje vodou vodojem 2 x 100 m³ v Správe OVS a.s. / , ktorý je zásobovaný aj z Oravského skupinového vodovodu. Ochranné pásma vodného zdroja Javoriny č.1-3 - PHO I. a II. stupňa boli určené rozhodnutím Okresného úradu v Námestove, odbor ŽP D.Kubín č. 2001 /01181/k dňa 3.10.2001. V katastri obce je aj vodný zdroj Vavrečský – pre mesto Námestovo , ktorý sa podľa Územného plánu Veľkého územného celku Žilinského kraja – zmeny a doplnky č.4 z marca 2011 vyraduje z vodných zdrojov (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

V roku 2021 bolo pripojených na verejný vodovod celkovo 90,57 % domácností. Bez prípojky bolo 26 domácností.

Domový fond - vodovod		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	442	90,57
v dome - vlastná	14	2,87
mimo domu - z verejnej siete	3	0,61
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	26	5,33
nezistený	3	0,61
Domy spolu	488	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci Vavrečka je vybudovaná celoobecná splašková kanalizácia. Časť objektov má odvedené odpadové vody do žump. Obec je odkanalizovaná v rámci projektu „Zásobovanie vodou a kanalizácia Oravského regiónu, etapa 2-SS 66 Vavrečka – kanalizácia a SS 67 Vavrečka, kanalizačný zberač“ s odkanalizovaním obce a pripojením na ČOV Námestovo s kapacitou 46 000 EO. Projekt „Zásobovanie vodou a kanalizácia Oravského regiónu Etapa 2 – Stavebný súbor 66 Vavrečka – kanalizácia a Stavebný súbor 67 Vavrečka, kanalizačný zberač“ vypracoval AQUA PROCON s.r.o. Brno bol schválený dňa 3.11. 2008. Verejná, gravitačná, splašková kanalizácia je prevedená z rúr kanalizačných DN 300. Na kanalizácii sú zriadené, pre údržbu typové, sutokové šachty. Výtlačky z prečerpávacích staníc sú tlakovým potrubím HDPE zaústené do kanalizačných šacht gravitačnej kanalizácie projektovanej stoky „A“- SO 67 003. Pri dobudovaní kanalizácie aj o návrh pre všetky regulované celky bude potrebná rekonštrukcia SO 67 001 ČS čerpacia stanica ČS-01 so zvýšením výkonu čerpadiel alebo akumulácie splaškových vôd pre max. prítok 2x 8,73 l/s (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Až 84,84 % domov je napojených na verejnú kanalizačnú sieť. Vybudovaný septik, prípadne žumpa má (39 domov). Na domácu ČOV sú napojené 3 (0,61 %) domy. Bez kanalizácie je 29 domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	39	7,99
prípojka na kanalizačnú sieť	414	84,84
domáca čistička odpadových vôd	3	0,61
bez kanalizácie	29	5,94
nezistený	3	0,61
Domy spolu	488	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

Kat. územím obce Vavrečka prechádza koridor vzdušného elektrického vedenia 110 kV č. 7212 z katastrálneho územia Ťapešovo a druhá linka 110 kV vedenia č. 7213 z katastrálneho územia Horný Štefanov. Obidve linky končia v k.ú. obce Vavrečka distribučnej TR 110/22 kV rozvodni SSE Distribúcia a.s., ktorá je napojená dvoma vzdušnými 110 kV linkami, prechádzajúcimi z k.ú. Horný Štefanov. Hlavným napájacím uzlom okresu Námestovo je 400/110 kV TR Liptovská Mara, z ktorej po 110 kV vedeniach cez uzol kV Mokrad' sa privádza elektrický výkon do distribučnej TR 110/22 kV Vavrečka. Z rozvodne prechádzajú cestou Vavrečka - Námestovo dve káblové VN linky, ktoré za cestou prechádzajú do vzdušného vedenia, ktoré napájajú el. energiou hornú Oravu (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Obec Vavrečka je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky č. 1303, ktorá obchádza obec severným okrajom. Západným okrajom obce prebieha vzdušná VN linka č.1303 (AlFe6 3x50) na TV vysielateľ Magurka. Z hlavnej trasy VN linky sú napojené existujúce TS vzdušnými VN prípojkami ako koncové TS. Samotná obec je v súčasnosti napájaná zo 6 TS, ktoré sú rôznych typov a výkonov do 630 kVA. NN rozvody obce, napojené z uvedených TS, sú prevážne vzdušné a závesnými káblami. Domové prípojky sú vzdušným vedením a závesnými káblami, resp. káblovým zvodom. Nové ulice sú napojené káblovým rozvodom, umiestneným v chodníkoch a zelených pásoch jednotlivých ulíc, v súbehu s ďalšími inžinierskymi sieťami. Súčasne rozvody postačujú len pre terašiu zástavbu. Pre plánovanú výstavbu je potrebné vybudovať nové VN a NN kabelové rozvody a príslušné TS. Stanovenie elektrického príkonu: Merné zaťaženie na jednu bytovú jednotku bolo stanovené podľa Metodického pokynu riaditeľa divízie č. 2006001 – Zásady plánovania výstavby a rekonštrukcií sietí vysokého a nízkeho napätia, kde v bode 4.1 je uvedené: príkon bytových jednotiek: 1,500 kVA - byty v bytových domoch s ústredným vykurovaním, 2,000 kVA - domy v oblastiach so zásobovaním plynom, 5,000 kVA - domy v oblastiach bez zásobovania plynom. Odber el. energie napriek plynofikácii domácnosti je vysoký. Vysoká spotreba el. energie ukazuje na využívanie elektrických bojlerov, elektrického náradia a el. spotrebičov aj napriek tomu, že v roku 2010 je spotreba el. energie nižšia oproti roku 2009. Vysoké odbery vyplývajú z prikurovaním cez elektr. spotrebiče, používaním elektr. bojlerov a rôzne elektr. náradie. Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušným rozvodmi na betónových stĺpoch s vodičmi AlFe a AES (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladiť ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m

- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice.

Zásobovanie plynom

Zásobovanie obce Vavrečka zemným plynom je z jestvujúcej RS Vavrečka, umiestnenej v poli vedľa obce. RS Vavrečka je napojená na VTL plynovú prípojku DN 80 PN 4 MPa. Prípojka je vysadená z jestvujúceho VTL distribučného plynovodu DN 200 PN 4 MPa. Pre zásobovanie obce je vybudovaná VTL/STL regulačná stanica plynu. Miestna sieť je v stredotlakovom prevedení. V súčasnej dobe je obec Vavrečka splynofikovaná na cca. 29,51 % (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Jednotlivé odbery sú pre použitie v domácnostiach a pre technickú a občiansku vybavenosť doregulované v domových regulačných zostavách. Rozvod potrubia v obci je z rúr z lineárneho polyetylénu. Pre rodinné domy a nízkopodlažné objekty bez centrálnej dodávky tepla a teplej vody je komplexné používanie plynu pre potreby vykurovania, ohrevu teplej vody a varenia. Plynové vykurovanie má obvykle formu ústredného vykurovania, len výnimočne sa realizuje samostatnými plynovými pecami. V objektoch občianskej vybavenosti a drobného priemyslu sa zemný plyn používa na vykurovanie, ohrev teplej vody a technologické potreby.

Domový fond - zásobovanie plynom

plynifikácia	počet	podiel (%)
áno	144	29,51
nie	341	69,88
nezistené	3	0,61
Domy spolu	488	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Zásobovanie teplom

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty a zemný plyn. Tretie najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TUV), propán (najmä technologické účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / plynové vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TUV.

Miestny rozhlas

Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne samonosným káblom na betónových stĺpoch NN vo výške 1m pod urovnou vedenia NN a VO vedení. Stožiare sú oceľové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7.5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z

hládiska funkčnosti bude plne vyhovovať aj v ďalšom období až do času, pokiaľ odovzdávanie informácií v obci nebude na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekrývačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Ďalším zdrojom TV signálu je Satelitné vysielanie. V obci je príjem štandardných programov STV1, STV2, Markíza, JOJ, JOJ Plus, Waw, DajTo.

Telekomunikácie

Miestne rozvody sú prevedené metalickými káblami uloženými v zemi vedľa miestnych komunikácií. Okrajové časti mimo kábel siete sú napojené vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Telekomunikačné rozvody patria do primárnej oblasti Námestovo s digitálnou telefónnou ústredňou HOST Námestovo. Riešené územie je pokryté signálom mobilných operátorov. Bezdrôtové telefónne spojenie zabezpečuje na území obce spoločnosť Orange Slovensko, a.s., Slovak Telekom a.s. a Telefónica Slovakia s.r.o. Príjem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén. Príjem TV signálu je zabezpečený televíznym vysielačom Magurka, nachádzajúci sa v k.ú. obce. Káblová televízia nie je k dispozícii (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti 4 operátori a to Orange Slovensko, a.s. Bratislava, O2, 4ka, a spoločnosť T-com. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie signálom GSM v pásme 900 a 1800 MHz. Územie obce je na 80 % pokryté signálom GSM Orange.

V obci sa nenachádza prevádzka Slovenskej pošty, a.s..

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M., 2008).

Verejné osvetlenie

V súčasnosti sú všetky ulice pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Systém verejného osvetlenia sa musí postupne rekonštruovať s dôrazom na zníženie energetickej náročnosti osvetlenia. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových lokalitách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Sieť verejného osvetlenia bude riešená s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami.

Odvádzanie dažďových vôd

Obec Vavrečka má vybudované ochranné technické zariadenia pre odvádzanie dažďových povrchových vôd prevažne vedľa hlavných komunikácií v zastavanej časti. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia sú zachytávané čiastočne systémom jestvujúcich odvodňovacích priekop a väčšinou vybudovanou dažďovou kanalizáciou, ktorá je z rúr betónových TBR o DN 400, 600 a 1000 mm. Týmto technickými zariadeniami sú povrchové vody do toku Vavrečanka, ktorý preteká centrálnou časťou obce. Súčasná likvidácia dažďových vôd len čiastočne zabezpečuje potreby bezproblémového odvádzania dažďových vôd z územia obce čo súvisí s tým, že odvodňovacie priekopy a tiež potrubie dažďovej kanalizácie majú nedostatočnú kapacitu na plné zneškodňovanie prívalových dažďových vôd.

Základným právnym dokumentom ochrany podzemných a povrchových vôd je zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb, o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Inundačným územím je v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, územie prilahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta vodného toku, vymedzené záplavovou čiarou najväčšej známej alebo navrhovanej úrovne vodného stavu. Rozsah inundačného územia určuje

orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku. Ak inundačné územie nie je určené, vychádza sa z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami. Cez územie obce Vavrečka pretekajú potoky a to: Adamka na hranici územia obcí Vavrečka a Ťapešovo, Vavrečanka, ktorá preteká priamo cez obec, Uhliská, Snehuliak a bezmenný prítok. Potok Adamka preteká severozápadným smerom na pomedzí obcí Ťapešovo a Vavrečka, sprava sa oddeľuje vedľajšie rameno, ktoré pokračuje cez Vavrečku na sever a ústi do susednej Vavrečanky. Hlavný tok Adamky sa západne od obce Vavrečka vlieva vodného toku Biela Oravy. Uvedené potoky spadajú do Povodia Oravy. Správca tokov je Slovenský vodohospodársky podnik š.p Piešťany (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Hydromelioračné zariadenia

V katastrálnom území obce Vavrečka je odvodňované územie troma hydromelioračnými systémami - odvodňovacími kanálmi v správe Hydromeliorizácie š.p a jedným zariadením / poľnohospodárske pozemky / s neznámym vlastníkom. Hydromelioračné systémy - stavba „Odvodnenie pozemkov a ÚT Vavrečka: kanál krytý K1 (evid. č. 5303 043 002), vybudovaný v r. 1966 o celkovej dĺžke 0,120 km, - kanál krytý K2 (evid. č. 5303 043 003), vybudovaný v r. 1966 o celkovej dĺžke 0,143 km, kanál krytý K3 (evid. č. 5303 043 004), vybudovaný v r. 1966 o celkovej dĺžke 0,516km. Odvodňovacie kanály majú ochranné pásmo 5m na obe strany (ÚPNO Vavrečka, 2015, s.2018).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarňa ochrana

Obec má fungujúci dobrovoľný Obecný hasičský zbor, ktorý plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. V prípade požiaru slúži zásahová jednotka z Námestova. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území mesta umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarňou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarňou hydrantov.

Zariadenie dobrovoľného hasičského zboru so základnou technikou hasičského zboru sa nachádza na v reg. celku 02, v susedstve s cintorínom. Súčasný priestor vyhovujú, v územnom plané sú akceptované bez zmien. Nároky na nové plochy a zariadenia neboli odborom hasičskej ochrany Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Námestove rámci prerokovania Zadania územného plánu požadované. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území obce umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarňou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarňou hydrantov a z požiarnej nádrže (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Cintoríny

Pochovávanie na území obce Vavrečka sa realizuje len na cintoríne. V obci Vavrečka sa územie akceptuje ako jeden pochovávacie obvod. Je tu jeden cintorín.

Do priestorov cintorína sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintoríne sa odporúča realizovať výsadba estetickej parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavba chodníkov. Obec neplánuje rozšírenie plochy cintorína.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t.j. pred 1.11.2005.

2.4. DOPRAVA

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Vavrečka, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Rezort dopravy si v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja vytýčil v rámci dopravnej politiky SR globálny cieľ, ktorým je trvalo udržateľná mobilita. Môžeme ju definovať ako dlhodobé zabezpečenie neustále narastajúcich prepravných potrieb spoločnosti (prepravy tovarov a osôb) v požadovanom čase a kvalite, s maximálnou efektívnosťou, pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

Obec Vavrečka leží 8,8 km juhozápadne od Námestova na ceste II/520 Krásno nad Kysucou – Suchá Hora. Z toho je spojenie s Námestovom 3,5 km po ceste II/520 a 5,3 km po ceste I/78. Táto trasa predstavuje časovo najkratšiu cestu do Námestova. Spojenie s okolitými obcami zabezpečujú len cesty II/520 a I/78. Spojenie nadregionálneho významu: cesta II/520 prechádza severnou časťou kraja a pripája sa na cesty, I / 11 Čadca – Žilina – súčasť medzinár. cesty E 75 Český Tešín – Žilina – Bratislava, I / 59 Trstená – Ružomberok – súčasť medzinár. cesty E77 Krakow – Budapešť a I / 78 Oravská Polhora – Oravský Podzámok (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Štátne komunikácie

Cesta II/520 je hlavnou dopravnou trasou ktorá spája mesto Tvrdošín smerom na Oravskú Jasenicu, Lokcu až do Krásna n. Kysucou. Hlavným cieľom v tejto trase je okresné mesto Námestovo, do ktorého sa doprava odkláňa na križovatke pred obcou Vavrečka. Táto cesta II/520 tvorí hlavný smer pohybu obyvateľov z obce za dochádzkou do zamestnania, za občianskou vybavenosťou, rekreáciou a do ostatných významných miest v širšom zázemí regiónu v základnom smerovaní: po ceste II/520 je vzdialenosť do mesta Námestovo 3,5 km, čo je asi 6 min autom, rekreácia – Oravská priehrada: vzdialenosť z obce Vavrečka po ceste II/520 je do Slanickej Osady 4,5 km, čo je asi 10 min autom, obec - Oravská Jasenica: po ceste II/520 a I/78 je vzdialenosť do mesta 3,5 km, čo je asi 6 min autom. Obec Vavrečka leží mimo hlavnej prízjazdovej trasy do okresného mesta Námestovo, ktorou je cesta I/78 Oravský Podzámok - Námestovo. Pripojenie po ceste II/520 na cestu I/78 je asi 3 km (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Cesta II/520

Dĺžka trasy v extraviláne územnoprávnej hranice je cca 2,1 km. Cesta II/520 prechádza severným okrajom sídelného útvaru v dĺžke 515 m. Napájajú sa na ňu takmer všetky miestne komunikácie v obci. V obci má funkciu zbernej komunikácie v kategórii MZ 8,5/50. Trasovaná je v smere západ – východ s jednostrannou zástavbou. Smerové pomery sú vyhovujúce, šírkové usporiadanie podmienené- chýba cestička pre cyklistov a peších. Pripojenie miestnych komunikácií je husté (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Miestne komunikácie

Povrchové vody z komunikácií sú prevažne odvedené priečnym a pozdĺžnym sklonom konštrukcie do existujúcich otvorených rigolov a potoka. Časť povrchových vôd je z komunikácií odvedená priečnym a pozdĺžnym sklonom konštrukcie do nespevnenej krajnice a okolitého terénu, vzhľadom na to, že daná lokalita nemá dažďovú kanalizáciu. Cestné komunikácie sú prevažne poškodené neustálou výstavbou inžinierskych sietí. Na jestvujúcich komunikáciách je nutné previesť povrchovú úpravu vozoviek rozprestretím nového živичného krytu, kde bude možné upraviť oblúky (body dopravnej kolízie). Smerové pomery týchto komunikácií sú nevyhovujúce. Vyskytuje sa niekoľko bodových závad spočívajúcich v malých polomeroch oblúkov. Miestne komunikácie obce tvoria doplnujúcu dopravnú sieť. Takmer v celom rozsahu sa pripájajú na hlavnú dopravnú os a svojím charakterom obslužných komunikácií zabezpečujú spolu s upokojenými ulicami prístup takmer ku všetkým jestvujúcim objektom. Celú cestnú sieť v intraviláne i v extraviláne katastrálneho územia dopĺňajú poľné cesty spevnené a nespevnené (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Hromadná doprava

Hromadnú dopravu pre obec, ktorá je zamestnanosťou, školami a podobne naviazaná hlavne na mesto Námestovo, prípadne na okolité obce, zabezpečuje sieť liniek SAD. Obec nemá autobusovú stanicu. Pre potreby zabezpečenia dochádzky z obce do cieľového miesta, slúži obyvateľom 5 autobusových zastávok. Po ceste II/520 je vedená ťažisková verejná autobusová doprava SAD, na

tejto ceste sú situované 4 autobusové zastávky – 2 pri futbalovom ihrisku a dve pri priemyselnej zóne (vždy po jednej na každý smer). Piata zastávka je pri obchode v obci a slúži pre jeden smer (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Železničná doprava

Priame spojenie do obce Vavrečka po železničnej trati nie je. Najbližšie spojenie po železnici je do stanice Tvrdosín (trať č. 181), odtiaľ potom po ceste II/520 ešte 15,8 km do obce Vavrečka. Najbližšia železničná trať Kral'ovany – Trstená (v cestovnom poriadku pre verejnosť označená ako železničná trať číslo 181) je jednokolejová železničná trať. Kral'ovany sú prestupnou stanicou na hlavnú železničnú trať Bratislava – Košice (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Parkovanie

V obci existuje takmer v plnej miere bytová výstavba vidieckeho charakteru. Pre jej potreby je garážovanie a odstavovanie vozidiel vyriešené v rámci objektov rodinných domov alebo samostatnými garážami resp. odstavnými spevnenými plochami na vlastných pozemkoch. Tieto zásady budú uplatňované i na plochách novej bytovej výstavby v návrhovom i výhľadovom období. Pri existujúcej zástavbe bytových domov sa nachádzajú jestvujúce parkoviská, počet parkovacích miest je podľa počtu bytov, narastajúceho počtu automobilov a platnej STN 73 6110 nevyhovujúci, preto je potrebné dobudovať nové parkovacie plochy v centre obce, kde sa nachádza základná škola 1-4, telocvičňa, jedáleň, multifunkčné ihrisko a bytový dom. Tu je vytvorených okolo 10 miest na parkovanie pozdĺž krajnice, čo je pre potreby zariadení občianskej vybavenosti a služieb nepostačujúce. Súčasný rozmiestnenie parkovacích miest v obci (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Názov	Jestv. parkovacie miesta
cintorín, obchod	9 parkovacích miest+BUS
ZŠ 1-4, bytovka, ihrisko	6 parkovacích miest
obecný úrad	8 parkovacích miest
kostol, ZŠ	20 parkovacích miest
futbalové ihrisko	0 parkovacích miest
KBV r.č.	0 parkovacích miest
priemyselná zóna	0 parkovacích miest

Zdroj: ÚPNO Vavrečka, 2015, s.56

Cyklistická doprava.

Sieť nemotoristických komunikácií tvorí sieť zväčša nevyhovujúcich chodníkov pozdĺž hlavnej dopravnej trasy v obci – OcÚ kostol, škola. Chodníky sú lemované zelenými plôchmi okolo potoka, ktorý je osou v existujúcej zástavbe. Ich povrch je betónový, živý, šírka je zväčša nevyhovujúca cca 1 m.

Najviac frekventovanými miestami sú okolie obecného úradu, kostola a cintorína, základnej školy, v miestach maloobchodného predaja a zastávok hromadnej automobilovej dopravy, ktoré je potrebné v rámci rekonštrukcie upraviť šírko, opraviť konštrukčne aj s vytvorením rozptylových plôch a bezbariérových trás a priechodov, v zmysle platných STN a TP. V obci Vavrečka cyklisti nemajú samostatné cestičky pre pohyb, plne využívajú miestne komunikácie, poľné cesty a cestu II/520. Obcou prechádza Oravská cyklomagistrála č. 006, ktorá prechádza chránenou krajinou oblasťou Horná Orava, dolinou rieky Bielej Oravy, cez obce Zákamenné, Breza a Vavrečka, smerom na Oravskú priehradu. Cyklomagistrála vedie väčšinou po existujúcich cestách, neoddelená od automobilovej dopravy (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Letecká doprava

Na území okresu Námestovo sa nenachádza letisko. Najbližšie medzinárodné civilné letisko je v Poprade, letisko Poprad – Tatry. Po cestách I, II triedy a medzinárodnej ceste D1/E50 trvá dopravné spojenie Vavrečka – Poprad 1 hodinu 50 minút (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (v znení č. r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z.,

314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z., 150/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 6/2022 Z. z., 377/2022 Z. z., 272/2023 Z. z., 127/2024 Z. z., 202/2024 Z. z., 335/2024 Z. z., 350/2024 Z. z., , 26/2025 Z. z., 81/2025 Z. z., **143/2025 Z. z.**) legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Katastrálne územie obce Vavrečka tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je pásmo TTP a v menšej miere pásmo ornej pôdy, rozsiahle lesné spoločenstvá a pásmo obytnej zóny obce.

Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňovať enviromentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení Z. z., 350/2024 Z. z.. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Východiskom na riešenie ekostabilizačných opatrení v katastrálnom území obce je súčasná krajinná štruktúra, ktorá odráža využitie zeme a predstavuje ťažiskový krok rôznych analýz potrebných pri tvorbe M - ÚSES. Súčasná krajinná štruktúra (ďalej SKŠ) v území je odrazom pôsobenia ľudskej činnosti na biotické a abiotické zložky krajiny a zároveň odzrkadľuje stupeň antropogénnej premeny krajiny. SKŠ odráža vzájomnú kombináciu súboru prvkov prírodného, poloprírodného (človekom pozmenené prvky krajinnnej štruktúry) i umelého charakteru (človekom vytvorené prvky krajinnnej štruktúry). Na základe zastúpenia a plošinnnej rozlohy jednotlivých prvkov SKŠ môžeme hodnotiť súčasný stav antropizácie územia, či ide o územie prirodzené s vysokou krajinoekologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinoekologickou hodnotou.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Vavrečka **sa nachádza** lokalita NATURA 2000.

Názov:	Ústie Bielej Oravy
Kód lokality:	SKUEV0658
Kraj:	Žilinský kraj
Rozloha:	66,172 ha
Správcovia:	Správa CHKO Horná Orava - na ploche: 66,17 ha.
Katastrálne územia:	Námestovo, Vavrečka
Vyhlasovací predpis:	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition
91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

Zachovanie stavu biotopu Ls1.3(91E0*) Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy **za splnenia nasledovných atribútov:**

Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplňkové informácie
Výmera biotopu	ha	9,5	Min. udržanie existujúcej výmery biotopu v ÚEV v príbrežnej zóne VN Orava, pôvodne uvádzaná výmera 23,61 ha bola nadhodnotená.
Zastúpenie charakteristických drevín	Percento pokrytia / ha	najmenej 80 %	Charakteristická druhová skladba: <i>Acer platanoides</i> , <i>A. pseudoplatanus</i> , <i>Alnus glutinosa</i> , <i>A. incana</i> , <i>Carpinus betulus</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Padus avium</i> , <i>Picea abies</i> <5%, <i>Populus alba</i> , <i>Populus x canescens</i> , <i>P. nigra</i> , <i>Salix alba</i> , <i>S. caprea</i> , <i>S. fragilis</i> , <i>Sorbus aucuparia</i> , <i>Tilia</i>

cordata < 5%, *Ulmus glabra*, *U. laevis*, *U. minor*

Zastúpenie charakteristických druhov synúzie podrastu (bylín, krov, machorastov, lišajníkov)	Počet druhov / ha	najmenej 3	Charakteristická druhová skladba: <i>Aegopodium podagraria</i> , <i>Astrantia major</i> , <i>Caltha palustris</i> , <i>Cardamine amara</i> , <i>Carex remota</i> , <i>Chaerophyllum hirsutum</i> , <i>Chrysosplenium alternifolium</i> , <i>Circaea intermedia</i> , <i>Cirsium oleraceum</i> , <i>Crepis paludosa</i> , <i>Equisetum sylvaticum</i> , <i>Ficaria bulbifera</i> , <i>Filipendula ulmaria</i> , <i>Geum rivale</i> , <i>Glechoma hederacea</i> , <i>Lamium maculatum</i> , <i>Lysimachia nemorum</i> , <i>Myosotis scorpioides</i> agg., <i>Primula elatior</i> , <i>Rubus</i> sp., <i>Stachys sylvatica</i> , <i>Stellaria nemorum</i> , <i>Urtica dioica</i>
Zastúpenie alochtónnych druhov/inváznych druhov drevín a bylín	Percento pokrytia / ha	menej ako 1 %	Minimálne zastúpenie alochtónnych/inváznych druhov drevín v biotope (<i>Negundo aceroides</i> , <i>Robinia pseudoacacia</i>) a bylín (<i>Fallopia</i> sp., <i>Impatiens glandulifera</i> , <i>I. parviflora</i> , <i>Heracleum mantegazzianum</i>)
Mŕtve drevo (stojace, ležiace kmene stromov hlavnej úrovne s limitnou hrúbkou d1,3 najmenej 30 cm)	m ³ /ha	najmenej 20 rovnomerne po celej ploche	Zabezpečenie prítomnosti odumretého dreva na ploche biotopu v danom objeme.
Zachovalá prirodzená dynamika toku	Výskyt prirodzených úsekov tokov	Na celom toku v UEV a v jeho bezprostrednom okolí	Tok bez prekážok spôsobujúcich spomalenie vodného toku, odklonenie toku, hrádze, zníženie prietoknosti.

Zachovanie stavu biotopu **Vo2 (3150) Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition** za splnenia nasledovných atribútov:

Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplňkové informácie
Výmera biotopu	ha	Min. 5 ha	Udržať výmeru biotopu na 5 ha vodných plôch (priemer za 5 rokov nakoľko jeho výmera medzoročne kolíše od 0 do cca 8 ha nakoľko ide o umelú vodnú nádrž. V roku 2022 mapované na cca 0 ha (mimoriadne nízka hladina vody v o VN), roku 2023 na 5,5 ha. Pôvodne uvádzaná výmera 7,2 ha bola nadhodnotená. Charakteristické/typické druhové zloženie: <i>Batrachium aquatile</i> , <i>Ceratophyllum demersum</i> , <i>Ceratophyllum submersum</i> , <i>Lemna minor</i> , <i>Myriophyllum spicatum</i> , <i>M. verticillatum</i> , <i>Najas minor</i> , <i>Nuphar lutea</i> , <i>Nymphaea alba</i> , <i>Nymphoides peltata</i> , <i>Utricularia vulgaris</i> , <i>Utricularia australis</i> .
Zastúpenie charakteristických druhov	počet druhov/25 m ²	najmenej 3 druhy	
Zastúpenie alochtónnych/inváznych/invázne sa správajúcich druhov	percento pokrytia/25 m ²	0	Žiadny výskyt nepôvodných druhov
Kvalita vody	Monitoring kvality povrchových vôd (SHMU)	Vyhovujúce výsledky	V zmysle výsledkov sledovania stavu kvality vody vo VN Horná Orava sa vyžaduje zachovanie stavu vyhovujúce v zmysle platných metodík na hodnotenie stavu kvality povrchových vôd.

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany:

Bombina variegata
Lutra lutra
Triturus montandoni

Veľkoplošné chránené územia:

Národné parky (NP) - nenachádzajú sa v riešenom území. Chránená krajinná oblasť (CHKO) - CHKO Horná Orava (CHKO) a Chránená krajinná oblasť Horná Orava (CHKO) - na jej území platí druhý až piaty stupeň ochrany prírody a krajiny. Pôvodne vyhlásená vyhláškou MK SSR č.110/1979 Zb. a novelizovaná vyhláškou MZP SR č. 420/2003Z.z. Cieľom je ochrana a zachovanie rozptýlených ekosystémov významných z hľadiska biologickej stability a charakteristického vzhľadu krajiny. CHKO Horná Orava predstavuje rozsiahlejšie územie s rozptýlenými ekosystémami (zachovalé lesné komplexy, skupiny a solitéry stromov, rašeliniská, vodné toky s Oravskou priehradou), významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability a charakteristickým vzhľadom krajiny. Veľkú časť tvoria flyšové pohoria tvorené flyšovými horninami, na území CHKO predovšetkým horninami tzv. magurského flyšu-pieskovce a ílovce.

Maloplošné chránené územia:

Prírodná rezervácia, národná prírodná rezervácia (PR, NPR) - nenachádzajú sa v riešenom území.

Prírodná pamiatka, národná prírodná pamiatka (PP, NPP) - nenachádzajú sa v riešenom území.

Chránený areál (CHA) - nenachádza sa v riešenom území.

Chránený krajinný prvok - nenachádza sa v riešenom území.

Chránené stromy:

Významný strom – 400 - ročná Vavrekova lipa. V rámci katastra sa nachádza významný strom Vavrekova lipa. Odhadovaný vek je 400 rokov. Ochranné pásmo tvorí 10 m od obvodu koruny. Lipa je vlastne pamiatka na zakladateľa obce.

Lokality medzinárodného významu

Územia svetového prírodného dedičstva UNESCO - nenachádzajú sa v riešenom území

„Ramsarské“ mokrade - Územie chránené v rámci medzinárodných dohovorov – Ramsarská lokalita Mokrade Oravskej kotliny
Ramsarská lokalita Mokrade Oravskej kotliny predstavuje pôvodne rozsiahle rašeliniská a močiare, lesné aj nelesné rašeliniská vrchoviskového, slatinného a prechodného typu, vodné toky, krovité močiare aj vodnú nádrž Oravská priehrada. Územie sa na 90% prekrýva s územím CHKO Horná Orava. Významná fauna v území je nasledovná: žltáček čučoriedkový, bocian čierny, orol krikľavý, tetrov hŕbiak, chapkáč poľný, močiarnica mekotavá a iné. Z flóry možno spomenúť: diablik močiarny, ostrica barinná, rojovník močiarny, kľukva močiarna, rosička anglická, ostroplod biely.

Európska sieť chránených území – NATURA 2000

Územie európskeho významu (ÚEV) - SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy SKUEV0658 - navrhované

Chránené vtáčie územia (CHVÚ) - Chránené vtáčie územie Horná Orava – SKCHVU008 - územie európskeho významu SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy SKUEV0658. Územia vyhlásené za chránené na základe kritérií stanovených v smernici biotopov – tzv. osobitné územie ochrany (Special Area of Conservation, SAC). V riešenom území sa nenachádzajú územia európskeho významu. Chránené vtáčie územie Horná Orava(CHVÚ) – SKCHVU008 je dané vyhláškou MŽP SR č.173/2005Z.z. Horná Orava je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov kúvik vrabčí (glauclidium passerinum), chriašť poľný (Crex crex), d'ateľ trojprstý (Picoides tridactylus), tetrov hľucháň (Tetrao urogallus), terov hŕbiak (Teatro tetrax), orol krikľavý (Aquila pomarina), bocian biely (Ciconia ciconia), bocian čierny (Ciconia nigra), jedným z piatich pre hniezdenie kalužiaka červenonohého (Tringa totanus) a pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov straškočervenochrbtý (Lanius collurio), jariabok hôrny (Bonasa bonasa), kúvik kapcavý (Aegolius funereus), d'ateľ čierny (Dryocopus martius), žlna sivá (Picus canus), rybárík riečny (Alcedo atthis), lelek lesný (Caprimulgus europaeus), výr skalný (Bubo bubo), sova dlhochvostá (Strix uralensis), chriašť bodkovaný (Porzana porzana), orol skalný (Aquila chrysaetos), chriašť malý (Porzana parva), prepelica poľná (Coturnix coturnix), žltouchlost lesný (Phoenicurus phoenicurus) a strakoš sivý (Lanius excubitor), včelár lesný (Pernis apivorus) a rybár riečny (Serna hirundo). Biotopy európskeho a národného významu. Predmetom ochrany je biotop európskeho významu 91EO lužné vrbovo-topoľové lesy, ktorý je prioritný biotop a ostatnú časť lokality tvoria vodné plochy, premenené lužné lesy a iné lesy. Nelesné biotopy: Lk1 - biotopy poloprirodných a prírodných trvalých trávnatých porastov. V súčasnosti ich možno nájsť v rôznych vývojových štádiách, ktoré sa vytvorili vplyvom dlhodobého pasenia a sekundárnej sukcesie po jeho ukončení. Pre priaznivý stav biotopov je potrebný určitý manažment vo forme kosenia a pasenia. Inak sa biotopy v procese sukcesie menia a dostávajú sa tak do nepriaznivého stavu. Interakčné prvky prepájajú pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor a sú navrhované z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Navrhované manažmentové opatrenia sú predovšetkým:

Chránené vtáčie územie Horná Orava(CHVÚ) – SKCHVU008 je dané vyhláškou MŽP SR č.173/2005Z.z: úprava a budovanie nových hniezd a hniezdnych biotopov vtáctva, zvyšovanie rubnej doby, ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelé stojace stromy, skupiny stromov a ležaniny), stráženie (napríklad. hniezd dravcov), zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob) (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Územie európskeho významu SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu:Lužné vrbovo – topoľové a jelšové lesy (91EO). Predmetom ochrany je biotop európskeho významu 91EO lužné vrbovo – topoľové lesy, ktorý je prioritný biotop a ostatnú časť lokality tvoria vodné plochy, premenené lužné lesy a iné lesy. Z európskeho významných druhov sa tu vyskytujú tieto druhy: rybárík riečny(Alcedo atthis),bocian čierny(Ciconia nigra),rybár riečny(Sterna hirundo),kalužiak červenonohý(Tringa totanus),kačica chripľavka(Anas strepera),kunka žltobruchá(Bombina variegata),mlok karpatský(Triturus montandoni),vydra riečna(Lutra lutra). Navrhované manažmentové opatrenia sú predovšetkým: územie európskeho významu SKUEV0658 neodvodňovať a nebudovať na ňom stavby, stráženie (napríklad. hniezd dravcov), zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov, jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), v prípade lesného hospodárenia postupovať podľa schváleného Lesného hospodárskeho plánu alebo Programu starostlivosti o les (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Druhová ochrana

Chránené druhy rastlín aj živočíchov sa nachádzajú v celom území katastra v rôznych biotopoch. Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach riešeného územia. K najvýznamnejším miestam výskytu patria legislatívne vyhlásené územia, kde možno nájsť druhy spomínané vyššie ako aj napr. falia zlatohlavá (Lilium martagon), vemeník dvojlistý (Platanthera bifolia), rebrovka rôznolistá (Blechnum spicant), plavún obyčajný (Lycopodium clavatum), plavún pucrvý (Lycopodium annotinum), chvostníkjedľovitý (Huperzia selago). Z európskeho významných druhov sa tu vyskytujú tieto druhy: rybárík riečny(Alcedo atthis),bocian čierny(Ciconia nigra),rybár riečny(Sterna hirundo),kalužiak červenonohý (Tringa totanus),kačica chripľavka (Anas strepa),kunka žltobruchá (Bombina variegata),mlok karpatský (Triturus montandoni),vydra riečna(Lutra lutra). V zmysle R-Uses do južnej časti katastra zasahuje terestický biokoridor nadregionálneho významu Malá Fatra

– Oravská Magura – Tatry. Do južnej časti katastra zasahuje hydrický biokoridor biocentrum nadregionálneho významu Oravská priehrada. V tejto časti katastra tečie aj rieka Biela Orava, ktorá s brehovými porastami tvorí hydrický biokoridor regionálneho významu Alúvium Bielej Oravy. Do katastra obce zasahujú biocentrá regionálneho významu Volarčická dolina a Slanický grúň. V katastri sa nachádza ešte viacero miestnych biocentier, miestnych biokoridorov a interakčných prvkov (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Územný systém ekologickej stability je zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definovaný, ako taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré môžu mať nadregionálny, regionálny alebo miestny význam. Regionálny územný systém ekologickej stability (R-ÚSES) tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu. Regionálny územný systém ekologickej stability dotvárajú biokoridory spájajúce medzi sebou biocentrá spôsobom umožňujúcim migráciu organizmov, aj keď jeho časť nemusí poskytovať trvalé existenčné podmienky. Pod pojem migrácia zahrňujeme nielen pohyb živočíšnych jedincov, pohyb rastlinných orgánov schopných vyrásť do novej rastliny, ale aj výmenu genetických informácií v rámci populácií a pod. Týmto všetkým sa biokoridor stáva dynamickým prvkom, ktorý zo siete izolovaných biocentier vytvára vzájomne sa ovplyvňujúci územný systém. V zmysle Generálneho nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GN-ÚSES) Slovenska, ÚPN VÚC Žilinského samosprávneho kraja a Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Námestovo sa v riešenom území nachádzajú nasledovné prvky územného systému ekologickej stability: nadregionálny teristický biokoridor Malá Fatra-Oravská Magura-Tatry, hydrický biokoridor a biocentrum nadregionálneho významu Oravská priehrada. V tejto časti katastra tečie aj rieka Biela Orava, ktorá s brehovými porastami tvorí hydrický biokoridor regionálneho významu Aluvium Bielej Oravy. Do katastra zasahujú biocentrá regionálneho významu Volarčická dolina a Slanický grúň. V katastri sa nachádza ešte viacero miestnych biocentier, miestnych biokoridorov a interakčných prvkov (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Biocentrá nadregionálne

NRBc Oravská priehrada – sa nachádza v katastrálnych Trstená, Bobrov, Oravské Hámre, Osada Ústie nad Priehradou a Slanica. Celková výmera je 1584,9988HA a druh pozemku – voda. Chránené územie zaberá severnú a severovýchodnú časť Oravskej priehrady o celkovej rozlohe 15,58 km². Je významnou zoologickou lokalitou a predstavuje jednu z najvýznamnejších lokalít výskytu vtákov na Slovensku. Na území sa odporúča zamedziť výstavbe, odvodneniu lúk, resp. ich rozorávaniu, nenavrhopovať aktivity, ktoré by vyrušovali vtáctvo.

Biokoridory nadregionálne

NRBk teristický Malá Fatra-Oravská Magura-Tatry – zasahuje do južnej časti katastra obce Vavrečka

NRBk hydrický biokoridor Oravská priehrada – zasahuje do južnej časti katastra obce Vavrečka

Biocentrá regionálne

RbC Volarčická dolina

RbC Slanický grúň

Biokoridory regionálne

RbK Aluvium Bielej Oravy(hydrický) – severnou časťou katastrálneho územia preteká rieka Biela Orava, ktorá je zaujímavá svojimi brehovými porastami. Miestny územný systém ekologickej stability (M-ÚSES)

Biocentrá miestneho významu

BC-M Stred - nachádza sa v najstaršej centrálnej časti obce. Predstavuje územie priamo zahŕňajúce rieku Vavrečku a jej najbližšie okolie, s porastom náletových druhov drevín a krovín.. Je výborným biotopom pre vodné a pri vode žijúce vtáctvo.

Biokoridory miestneho významu

BK-M potok Vavrečka – nad obcou, najprv priberá prítok zo severného svahu Magurky, následne stáča na sever a prechádzajúci priamo cez obec. Brehový porast vyvinutý, významný biokoridor v poľnohospodárskej krajine.

BK-M potok Adamka – prechádzajúci na hranici k.ú. obcí Vavrečka a Ťapešovo. Brehový porast vyvinutý, významný biokoridor v poľnohospodárskej krajine.

BK-M potok Uhliská

BK-M potok Snehuliak

BK-M Zlamany potok

BK-M Jelení potok – prechádzajúci na hranici katastrálneho územia obce Vavrečka, mesta Námestovo a mesta Tvrdošín. Brehový porast vyvinutý, významný biokoridor v poľnohospodárskej krajine (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (205/2023 Z.z., 272/2023 Z.z., **46/2024 Z.z.**). Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č. 200/2022 Z. z. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v

znení neskorších predpisov. Obec **má v súčasnosti schválený územný plán z roku 2015 a zmeny a doplnky z roku 2018.**

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. **190/2023 Z. z.** o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia. Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Námestovo, Dolný Kubín, ale aj v meste Žilina.

Okres Námestovo ako aj obec Vavrečka patria medzi územia s nízkym množstvom vyprodukovaných emisií na Slovensku. K najväčším zdrojom znečistenia v regióne patrí:

- automobilová doprava na ceste II. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Námestovo.

K znečisteniu ovzdušia v kotline negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Región Oravy bol v minulosti známy viacerými veľkými priemyselnými podnikmi s významnou produkciou emisií. V súčasnosti sa počet veľkých emitentov zredukoval a z veľkých producentov zostali Oravské ferozliatinárske závody s dvoma prevádzkami – v Istebnom a v Širokej. Výrazne sa oproti minulosti znížila produkcia plynných aj tekutých polutantov. Stav v regióne je vcelku ustálený vyskytuje sa tu priemysel drevospracujúci, elektrotechnický, potravinársky, strojársky, nábytkársky. Vykurovací základňa je kombinovaná – plynová, elektrická aj tuhé palivá.

K znečisteniu ovzdušia v Oravskej kotline negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Je to dané vysokou frekvenciou dopravy na trase Ružomberok – Námestovo – Poľská republika. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Produkcia v t na km² podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres Námestovo	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie											
Oxid siričitý											
Oxid dusíka											
Oxid uhoľnatý											
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,6</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>1,2</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>	<i>1</i>	<i>0,9</i>	<i>1,3</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>1,2</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>2,3</i>	<i>2,6</i>	<i>2,9</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>2,9</i>	<i>5,7</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres

Námestovo jeden z menej znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k poklesu dochádza v prípade produkcie oxidu siričitého (13,7 ton - rok 2018). K poklesu došlo v prípade oxidu uhľnatého (62,0 ton 2018) a tuhých emisií (15,9 ton 2018).

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Námestovo	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	47,0	30,9	31,2	28,4	24,2	21,0	25,4	17,7	19,7	15,9	777,6
Oxid siričitý	48,6	33,3	29,9	27,0	25,7	17,2	16,0	17,9	22,0	13,7	69,1
Oxid dusíka	27,6	28,2	25,3	24,9	22,9	20,6	21,7	22,2	22,9	20,8	551,9
Oxid uhľnatý	89,6	98,3	79,0	77,3	75,6	72,3	70,1	74,8	78,9	62,0	6556,2

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle zákona č. 126/2006 Z. z. zákon o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $LA_{eq,p} = 60$ dB a v noci $LA_{eq,p} = 50$ dB. Zdrojom hluku je doprava po ceste II/520. Intenzita hluku z prípadných nových výrobných aktivít musí byť v súlade s prípustnými hodnotami, ktoré upravujú podrobnejšie legislatívne predpisy a normy.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001 ((v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 302/2019 Z. z., 364/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 9/2021 Z. z., 46/2021 Z. z., 128/2021 Z. z., 216/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 518/2021 Z. z., 230/2022 Z. z., 146/2023 Z. z., 146/2023 Z. z., , 272/2023 Z. z., 335/2024 Z. z., 26/2025 Z. z., **188/2025 Z. z.**). Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne kraj a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Žilinského kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Žilinského kraja 2016 - 2020 sa budú realizovať obcou. Keďže obec nespada do minulosti pod povinnosť spracovávať POH vzhľadom na jej veľkosť a objem produkovaného odpadu, nemá v súčasnosti spracovaný platný POH. **Nová legislatíva už túto povinnosť nevyžaduje.**

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	308,0 5	317,8 5	332,1 4	345,4 6	398,0 6	433,6 5	449,9	460,5 6	481,9 7	456,9 1	454,6 1
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	49,87	66,23	62,41	80,38	131,2 8	173,8 5	195,8	211,7 7	251,5 2	234,6 6	237,8 3
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	256,9 5	248,1 6	265,1 5	264,7 6	266,7 5	259,8	254,0 5	245,6 8	226,9 3	217,2 5	212,0 7

% zhodnoc. kom. odpadu	16,19	20,84	18,79	23,27	32,98	40,09	43,52	45,98	52,19	51,36	52,31
% recyklácia	11,74	10,97	14,16	22,44	32,98	40,09	43,49	45,72	51,42	51,2	52,02
% miera skládkovania	83,39	74,81	79,81	76,64	67,01	59,91	56,47	53,34	47,08	47,54	46,65

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Obec Vavrečka má komplexne spracovaný a realizovaný spôsob likvidácie odpadov, vrátane zhodnocovania odpadov každého druhu a kategórie. Obec Vavrečka nakladá so vzniknutým odpadom v zmysle platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve, predovšetkým podľa zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a podľa jeho vykonávacích vyhlášok. Jednotliví pôvodcovia odpadov z komunálneho odpadu separujú sklo, kovy, plasty, papier a tieto ukladajú do zberných nádob umiestnených v zbernom dvore, odkiaľ sú prostredníctvom oprávnených organizácií odovzdávané na recykláciu. V budúcnosti realizovať separovaný zber jednotlivých zložiek z komunálneho odpadu. Vyseparovaný nebezpečný odpad je potrebné zhromažďovať oddelene od ostatných druhov odpadov v pevných, nepriepustných obaloch a v miestach zabezpečených proti poveternostným vplyvom. Ich prepravu a zneškodnenie zabezpečuje obec u oprávnenej firmy. Nadrozmerný odpad, vyradené zariadenia a elektrospotrebiče, akumulátory, sa v stanovených obdobiach obyvatelia zhromažďujú na vybranom mieste a následne odovzdávajú organizácii, ktorá má oprávnenie na nakladanie s takýmto odpadom. Uvedený odpad je ďalej materiálovo a energeticky zhodnocovaný. Odpady vzniknuté pri stavebnej činnosti charakteru prebytočnej zeminy, sute, zmesi betónu a pod. je ukladany na skládku zeminy organizáciami, oprávnenými na takúto činnosť a stavebnými organizáciami podľa usmernenia obecného úradu.

Komunálny odpad sa odváža na skládku TKO mesta Námestovo. Obec Vavrečka nemá vypracovaný program odpadového hospodárstva. Odpadové hospodárstvo v obci je možné rozdeliť do skupín: odpad produkovaný obyvateľmi obce a malými prevádzkami v obci. Jednou z ciest ako by mohla obec problém s komunálnym odpadom (KO) riešiť je separovaný zber, ktorý v súčasnosti ešte uskutočňuje. Obec začala so separáciou v roku 2004, kedy sa podarilo odseparovať 5,73 ton triedeného odpadu. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma BOLECH a Technické služby Námestovo. Obec nemá vytvorený zberný dvor, ale má v regulovanom celku č.16 umiestnený uzavretý kontajner do ktorého môžu obyvatelia obce nosiť vyseparovaný papier, sklo, plasty, železné kovy, autobatérie, textil a pneumatiky. Všetky vyseparované zložky sú zhodnotené ako druhotná surovina. Zhromažďované boli v kontajneroch, ktoré zabezpečuje obec a sú odvážané spoločnosťami zaoberajúcimi sa likvidáciou vyseparovaného odpadu na spracovanie. Najväčší podiel skládkovaných odpadov tvorí zmesový komunálny odpad. K zhodnocovaniu biologicky rozložiteľných odpadov dochádza priamo u pôvodcov odpadu, u obyvateľov obce, ktorí využívajú tieto odpady na domáce záhradné komposty. V návrhu sa neuvažuje s vytvorením nového areálu kompostoviska a zberného dvora odpadov. Významný podiel produkovaného odpadu predstavuje odpad z verejných priestranstiev. Zhodnocovanie odpadov je podmienené účinným separovaným zberom, systémom zberu a zberných miest so zabezpečením dotriedňovania odpadov a zložiek komunálnych odpadov. Umiestnenie nových zariadení sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti vo väzbe na ekonomickú efektívnosť. Zvoz komunálneho odpadu z územia obce Vavrečka je zabezpečené zmluvným odberateľom na riadenú skládku komunálneho odpadu. V obci sa s realizáciou separovaného zberu začalo v roku 2005. Doposiaľ nie je vyriešené spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu (ide o odpad zo záhrad, parkov, cintorínov a z ďalšej zelene nachádzajúcej sa na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu). Komplexne riešenie tejto oblasti obci chýba. Stúpa produkcia odpadov a narastá ekonomická náročnosť ich likvidácie aj napriek zvýšeným aktivitám samosprávy, pretrvávajú problémy s „divokými“ skládkami. V súlade s výstupmi stratégie, obec potrebuje komplexné koncepčné a realizačné riešenie zberu a triedenia odpadov, jeho likvidáciu resp. zhodnotenie jeho zložiek – keďže ide o vidiecke prostredie prioritne likvidáciu a zhodnotenie jeho biologickej zložky. Efektívne a ekologické nakladanie s odpadom v podmienkach obce znamená riešiť nielen jeho zneškodňovanie, ale aj účinnejšiu organizáciu zvozu, riadenie efektívnejšieho separovaného zberu (papier, plast, kov, sklo a kovy, estetizáciu a umiestnenie zberných miest, skvalitňovanie podmienok a dodržiavanie bezpečnosti pri nakladaní s odpadom pre občanov a organizáciu zabezpečujúcu separovaný zber. V snahe racionalizácie nakladania s odpadom územný plán navrhuje lokalizovanie zberných miest na pozemkoch obce a zberný dvor na vyseparované komodity a kompostovisko v severnej časti zastavaného územia obce. V súčasnosti v obci nie sú zberné miesta na separovaný zber.

V obci je veľkoobjemový kontajner (VOK), ktorý je súčasťou cintorína na zber zelene (biologicky rozložiteľného odpadu a KUKA nádoby (110 l) na zber komunálnych odpadov. Separovaný zber sa realizuje predovšetkým do zberových vriec (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močkovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hľadavcov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy. Kontaminácia pôd prichádza do úvahy pozdĺž cesty II/520, v poľnohospodárstve a v lesnom hospodárstve pri manipulácii s ropnými produktami, hnojivami, pesticídmi. Kontaminácia pôd vplyvom dopravy sa rieši na celoštátnej úrovni zavedením bezolovnatých benzínov a katalyzátorov. Manipuláciu s rizikovými látkami upravujú rôzne predpisy.

Kontaminácia pôd rizikovými látkami

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy a zvýšeným obsahom cudzorodých látok v pôde. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných (limitných hodnôt) koncentrácií rizikových látok v pôde. V okrese Námestovo, ktorý nepredstavuje územie so zvlášť narušeným prostredím neboli zistené prekročené limitné hodnoty parametra arzén. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde územia obce sa nepredpokladá. Avšak vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje prirodzená bonita pôdy. Vplyvom exhalátov, najmä SO₂ sa zvyšuje jej kyslosť, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Okolie priemyselných oblastí vykazuje do hĺbky 1 m pôdy kyslú povahu. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny As, ktoré v organizmoch vyvolávajú poruchy látkového metabolizmu a zmeny v nervovej sústave. Vplyvom imisíí sa dostáva do pôdy. Akumulácia As v pôde závisí od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prípustných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov môžu byť potenciálne zistené hodnoty Cd, Pb a Sr.

Chemická degradácia pôdy

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy, predovšetkým ide o zvýšený obsah cudzorodých látok v pôde spôsobujúcich jej kontamináciu. Intenzifikácia poľnohospodárskej výroby, najmä aplikácia chemických látok – pesticídov z priemyselných hnojív do pôdy negatívne pôsobia na povrchové a podzemné vody, ale aj na poľnohospodársku pôdu a následne cez potravinový reťazec na človeka. Časť látok prenášaná v podzemných vodách sa ukladá v pôdach najmä v zóne kapilárneho vztlínania. Niektoré stopové prvky, ktoré majú zvýšené koncentrácie v pôdach sa takto koncentrujú a niektoré sú dôsledkom aplikácie priemyselných hnojív. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných koncentrácií rizikových látok v pôde. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde riešeného územia sa nepredpokladá.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách (v znení č. 587/2004 Z. z., 230/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 532/2005 Z. z., 359/2007 Z. z., 514/2008 Z. z., 515/2008 Z. z., 384/2009 Z. z., 134/2010 Z. z., 556/2010 Z. z., 258/2011 Z. z., 408/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 321/2012 Z. z.(nepriamo), 180/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 409/2014 Z. z., 262/2015 Z. z., 303/2016 Z. z., 277/2017 Z. z., 51/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 305/2018 Z. z., 74/2020 Z. z., 516/2021 Z. z., 253/2022 Z. z., 517/2022 Z. z., 74/2023 Z. z., 272/2023 Z. z., 525/2023 Z. z., 277/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**). Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Povrchové vody

Hlavným zdrojom znečistenia vôd nádrže sú potoky prinášajúce splašky z komunálneho odpadu. Kvalita povrchových vôd sa hodnotí podľa jednotlivých ukazovateľov kvality. Na základe akosti povrchových vôd sú vodné toky zaradené do 5 tried čistoty . I. trieda – veľmi čistá voda, II. trieda – čistá voda, III. trieda – znečistená voda, IV. trieda – veľmi znečistená voda, III. trieda – znečistená voda, V. trieda – veľmi silno znečistená voda. Vodné toky pretekajúce obcou – Biela Orava sú v triedach čistoty I. až III. Kvalita vôd vodných tokov územia obce Vavrečka sa pravidelne sleduje v obci Lokca.

Povrchová voda je vo väčšine znečisťovaná splaškami z obcí a malých prevádzok v povodí rieky Oravy. K hlavným znečisťovateľom v povodí rieky Oravy patrí ČOV Oravská Lesná (rkm 24,8), ktorá ovplyvňuje kvalitu povrchových vôd na toku Bielej Oravy. V miestach odberu na toku Orava patria medzi hlavných znečisťovateľov obecné čistiarene odpadových vôd a čistiare nad Priehradou. Na zlu kvality vody môžu mať vplyv aj nečakané havárie v čistiarnach odpadových vôd. V území okresu Námestovo má veľký vplyv na kvalitu vody aj to, že je tu veľký počet obcí, v ktorých sa ešte stále nenachádza verejná kanalizácia. Medzi obce s verejnou kanalizáciou sú zaradené tie obce, v ktorých aspoň 50% z počtu obyvateľstva má verejnú kanalizáciu (20.7.2025, <http://crzp.uniag.sk/Prace/2011/V/CB396D98634047188E28E7D7E365C89A.pdf>).

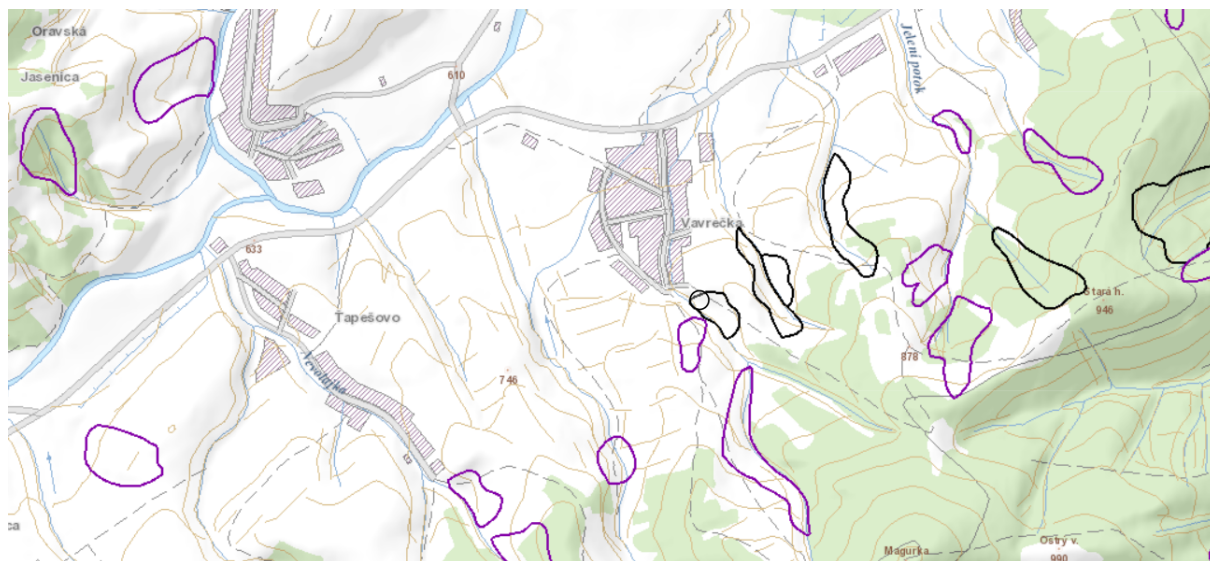

Podzemné vody

Monitorovanie kvality podzemných vôd na Slovensku je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Kvalita podzemných vôd sa zaznamenáva cez monitorovacie objekty rozdelené do 75 vodných útvarov – 16 kvartérnych a 59 predkvartérnych, hodnotenie kvality podzemných vôd sa riadi Vyhláškou č.354/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenú na ľudskú spotrebu. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z priemyselných hnojív, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov, z priemyselných aglomerácií, odpadových vôd sídiel a poľnohospodárstva. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje.

Svahové deformácie

V katastrálnom území obce Vavrečka sa nachádzajú významnejšie svahové deformácie – zosuvy. Z geodynamických procesov sa v hodnotenom území a jeho širšom okolí neprejavujú výraznejšie procesy zvetrávania, erózie a svahové pohyby. Najväčšie deformácie sa nachádzajú južne od intravilánu obce. Ostatný intravilán obce a zastavané územie nie je priamo ohrozené zosuvmi.

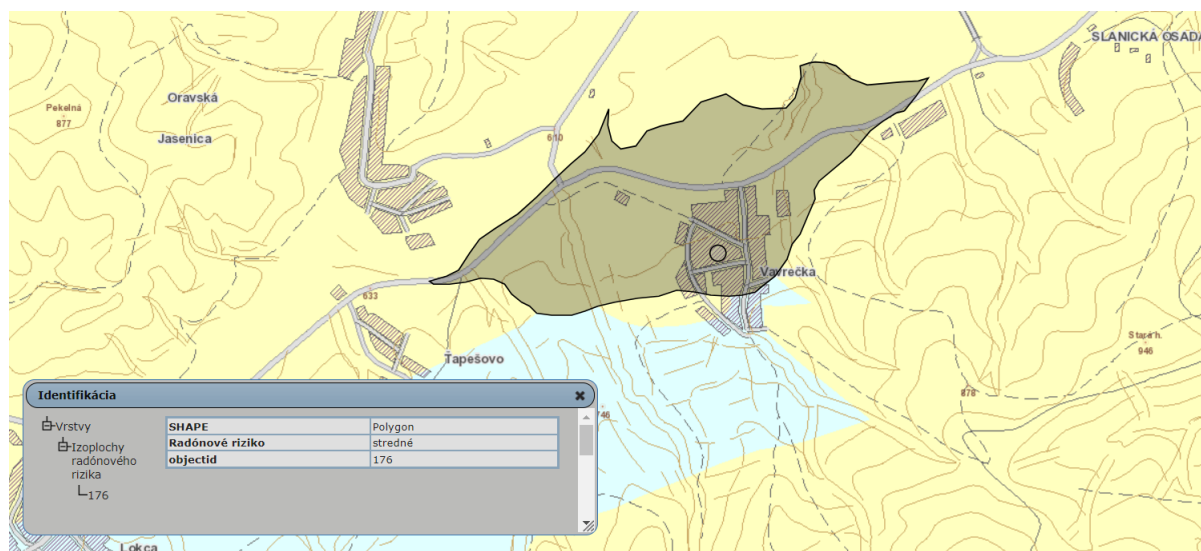

Obrázok: Svahové deformácie a zosuvy

Zdroj: <https://app.geology.sk/geofond/zosuvy/>

Radónové riziko

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., a kol., In: Atlas krajiny SR, 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti so stredným radónovým rizikom. Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

Obrázok: radónové riziko v obci Vavrečka

Zdroj: 25.7.2025, <https://apl.geology.sk/radio/>

Erózia pôdy

Erózia pôdy je rozrušovanie (lat. erode = hrýzt') povrchu pevnín vodou, ľadom a vetrom. V závislosti od podmienok sa prejavuje jednotlivo alebo v určitej kombinácii. Znamená odnos pôdnej hmoty (denudácia), jej premiestňovanie do iných polôh (transport) a ukladanie (akumulácia) vo forme nánosov alebo prekryvu (Bedrna, 2002).

Zastúpenie kategórií ohrozenosti vodnou eróziou v okrese Námestovo (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Kategória erózneho ohrozenia			
	žiadna až slabá erózia	stredná erózia	silná erózia	extrémna erózia
Námestovo okres	7,68	26,87	30,69	34,76
Žilinský kraj	16,80	18,48	23,74	40,99

Zdroj: 10.7.2025, http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/vod/vod.aspx

Priame **okolie ako aj kataster obce** predstavuje územie ohrozené eróziou.

2.6. OBYVATEĽSTVO

V obci žije viac ako 97,72 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 90,49 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu a 0,19 % k evanjelickému vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Vavrečka v roku 2024.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Vavrečka (rok 2024)

	spolu	ženy	0-14	65+	15-65
obec Vavrečka	1707	825	398	157	1152

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2023,

V roku 2024 žilo v obci celkovo 1707 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 825 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 1152. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Vavrečka podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s jedným dominantným vierovyznaním. K rímskokatolíckemu vierovyznaniu sa hlásilo 90,49 % obyvateľov. Pri 1,98 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 5,93 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	1466	90,49
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	3	0,19
Gréckokatolícka cirkev	10	0,62
Pravoslávna cirkev	2	0,12
iné	11	0,68
bez vyznania	96	5,93
nezistené	32	1,98
Spolu	1620	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 97,72 %. Oficiálne žijú v obci 3 obyvatelia poľskej a 1 maďarskej a ukrajinskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	1583	97,72
Maďarská	1	0,06
Ukrajinská	2	0,12
Česká	2	0,12
Poľská	3	0,19
Ruská	1	0,06
Ostatné	1	0,06
Nezistené	27	1,67

Spolu

1620

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Námestovo je národnostná štruktúra nasledovná. Žije tu cca. 63315 obyvateľov slovenskej národnosti a 23 maďarskej národnosti. Postupne klesá počet obyvateľov poľskej (96) a nemeckej národnosti (4). Ostatné národnosti sú sledovanom období relatívne stabilné. Stabilný je počet obyvateľov českej národnosti (132).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

ok. Námestovo	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	60954	61305	61746	62134	62448	62879	63268	63563	63935	64385	64651
Slovenská	59423	59769	60222	60628	60951	61387	61773	62268	62659	63089	63315
Maďarská	14	14	14	14	15	17	18	23	22	22	23
Rómska	7	7	7	7	7	7	7	2	2	2	2
Rusínska	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Ukrajinská	18	18	20	21	26	26	26	19	20	23	62
Česká	150	150	154	158	162	166	172	112	119	128	132
Nemecká	15	15	14	14	14	14	14	3	3	3	4
Poľská	125	131	146	152	153	163	168	95	93	94	96
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	1
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	5	5	7	9
Ruská	4	4	4	4	4	5	5	8	7	7	9
Moravská	8	8	8	8	8	8	8	3	4	5	4
Bulharská	1	17	18	18	18	18	18	1	1	1	1
Grécka	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Rumunská	2	2	3	6	7	7	7	5	7	9	12
Rakúska	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	1
Vietnamská	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Iná a nezistená	1180	1163	1129	1097	1076	1054	1045	1009	983	985	974
Spolu	60954	61305	61746	62134	62448	62879	63268	63563	63935	64385	64651

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

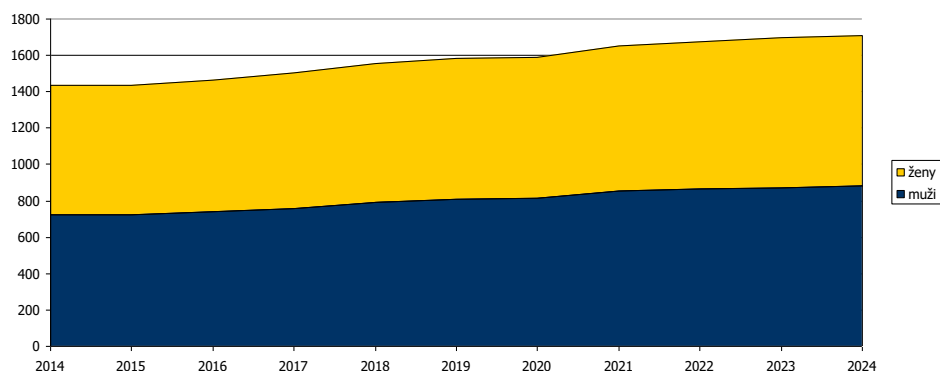
Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Vavrečka bol zaznamenaný mierny nárast počtu obyvateľov (z dôvodu blízkej alokácie pri okresnom meste Námestovo). Nárast bol relatívne významný. Vývoj bol za posledných 10 rokov stabilizovaný.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

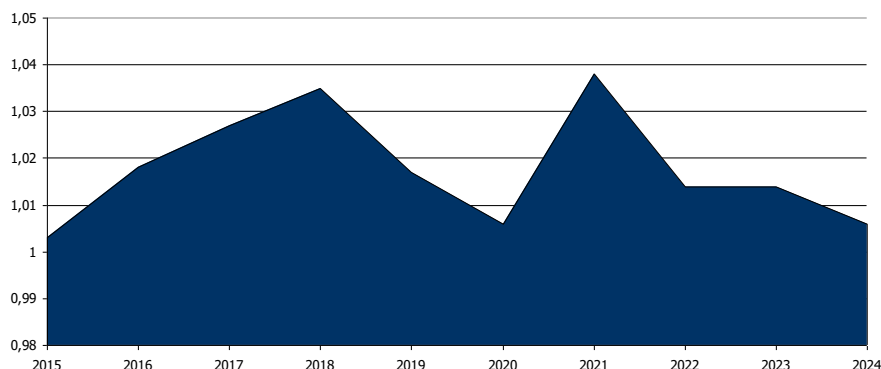
o. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
k 1.1.	1424	1434	1438	1464	1503	1555	1581	1620	1650	1673	1696
k 30.6.	1429	1436	1451	1484	1529	1568	1586	1635	1662	1685	1702
k 31.12	1434	1438	1464	1503	1555	1581	1590	1650	1673	1696	1707
muži	722	722	739	759	790	808	817	856	866	872	882
ženy	712	716	725	744	765	773	773	794	807	824	825
Index	-	1,003	1,018	1,027	1,035	1,017	1,006	1,038	1,014	1,014	1,006
Priemer Ix											1,018

Zdroj: ŠÚSR, 2014-2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
Zdroj: ŠÚSR, 2024-2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
Zdroj: ŠÚSR, 2024-2024, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov vzrástol o 273 (19 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,018. Priemerný ročný nárast predstavuje 1,73 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2021, kedy stúpol počet obyvateľov o 60 osôb. K roku s najnižším nárastom obyvateľstva patril rok 2015, kedy stúpol počet obyvateľov o 4. V roku 2024 bol zaznamenaný nárast o 11 obyvateľov. K vysokému nárastu došlo aj v roku 2018 (52). V obci žije väčší počet mužov ako žien.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Námestovo, ako aj prirodzený prírastok v obci Vavrečka.

Prirodzený prírastok											
O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Námestovo HMPP	7,17	7,87	8,84	8,51	8,33	10,12	8,24	8,3	8,44	8,81	7,07
prirodzený prírastok	13	6	25	18	14	17	10	15	25	17	8
hrubá miera pr. prír.	9,1	4,18	17,23	12,13	9,16	10,84	6,31	9,17	15,05	10,09	4,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v každom roku sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2016 a 2025 a to 25 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Vavrečka. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2019, kedy hrubá miera dosiahla 16,96. Do roku 2024 klesol tento počet na 13,76. V súčasnosti je v obci nerovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2016, 2019 a 2021 a to 33 a po 29 osôb.

Počet živonarodených											
O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Námestovo HM	13,93	14,76	15,62	15,34	14,88	16,96	15,78	16,17	15,76	14,71	13,76
narodení	22	20	33	24	22	29	21	29	28	28	17
živonarodení	22	20	32	24	22	29	21	29	28	28	17
hrubá miera živorod.	15,4	13,93	22,05	16,18	14,39	18,49	13,25	17,74	16,85	16,62	9,99

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na vyššej priemernej úrovni, ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najväčší počet potratov v roku 2021 (6).

Počet potratov

O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Námestovo HM	2,37	2,19	2,34	2,26	2,66	3	2,65	2,68	2,23	2,01	2,26
potratovosť	3	1	2	4	2	4	1	6	2	2	4
hrubá miera potratovosti	2,1	0,7	1,38	2,7	1,31	2,55	0,63	3,67	1,2	1,19	2,35
index potratovosti	13,64	5	6,06	16,67	9,09	13,79	4,76	20,69	7,14	7,14	23,53
ukončené tehotenstvá	25	21	35	28	24	33	22	35	30	30	21
hrubá miera uk. tehot.	17,49	14,62	24,12	18,87	15,7	21,05	13,88	21,41	18,06	17,81	12,34

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 6,91 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2021.

V obci Vavrečka možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2014 bolo evidovaných 6,3 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2024 to bolo 5,29. V roku 2023 to bolo 6,53 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých

O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Námestovo HM	6,76	6,89	6,78	6,83	6,55	6,85	7,53	7,87	7,33	5,91	6,7
zomretí	9	14	7	6	8	12	11	14	3	11	9
hrubá miera úmrtnosti	6,3	9,75	4,82	4,04	5,23	7,65	6,94	8,56	1,81	6,53	5,29

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny aj negatívny trend. V roku 2014, 2015, 2020 a 2022 presahoval počet vystáňovaných počet prisťahovaných a to celkovo o - 8 osôb. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2018 (38).

Saldo sťahovania

O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Námestovo HM	-2,22	-2,13	-1,67	-2,24	-3,29	-3,24	-2,08	-2,57	-2,6	-1,79	-2,94
migračné saldo	-3	-2	1	21	38	9	-1	15	-2	6	3
hr. miera migr. salda	-2,1	-1,39	0,69	14,16	24,85	5,74	-0,63	9,17	-1,2	3,56	1,76

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Vavrečka. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva

O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
prisťahovaní	24	8	15	33	49	26	26	29	19	25	33
vystáňovaní	27	10	14	12	11	17	27	14	21	19	30

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

V sledovanom období počet vystáňovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2020 - celkovo až 27 vystáňovaných a 2014 - 27 vystáňovaných. V roku 2024 počet vystáňovaných dosiahol hodnotu 30. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2018 a 2017, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 49 a 33 obyvateľov. V roku 2024 sa do obce prisťahovalo rovnako 33 osôb.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období kladnú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Námestovo HM	4,95	5,74	7,17	6,26	5,04	6,88	6,17	5,73	5,84	7,01	4,12
celkový prírastok	10	4	26	39	52	26	9	30	23	23	11
hrubá miera celk. pr.	7	2,79	17,92	26,29	34,01	16,58	5,68	18,35	13,84	13,65	6,46

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný ale pozitívny trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2018, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 52. K najnižšiemu celkovému prírastku v obci počas sledovaného obdobia došlo v roku 2015 a 2020 a to 4 a 9. Najvyššie celkové prírastky boli dosiahnuté aj v roku 2017, 2016 a 2019 a to 39 a 26 obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Vavrečka. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2014 pripadalo 5,92. Do roku 2024 bol ich počet na hodnote 5,16.

Počet sobášov											
O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Námestovo HM	5,92	6,74	6,71	7,77	7,14	6,91	5,72	7,54	6,38	5,64	5,16
sobášnosť	8	15	10	9	11	13	12	10	7	13	4
hrubá miera sobášnosti	5,6	10,45	6,89	6,07	7,19	8,29	7,57	6,12	4,21	7,72	2,35

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v roku 2015, 2019 a 2023. V prípade rozvodovosti boli hodnoty pod úrovňou okresu. K najväčšiemu počtu rozvodov došlo v roku 2014 a 2023.

Počet rozvodov											
O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Námestovo HM	0,89	0,82	0,72	0,94	0,83	1,1	0,76	0,84	0,77	0,9	0,71
rozvodovosť	4	0	0	1	2	1	1	2	1	5	1
hrubá miera roz.	2,8	0	0	0,67	1,31	0,64	0,63	1,22	0,6	2,97	0,59

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je nad úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2014 dosiahla hustota hodnotu 159,57 a v roku 2024 mala hodnotu 190. Nachádza sa vysoko nad úrovňou hustoty vidieka (62,09).

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
O. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mestá	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2	386,88	384,96
vidiek	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57	61,86	62,09
SR	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78	110,67	110,58
okr. Námestovo	88,06	88,54	89,11	89,71	90,22	90,76	91,35	91,8	92,33	92,92	93,44
O. Vavrečka	159,57	160,35	162,03	165,66	170,74	175,09	177,05	182,57	185,53	188,1	190

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

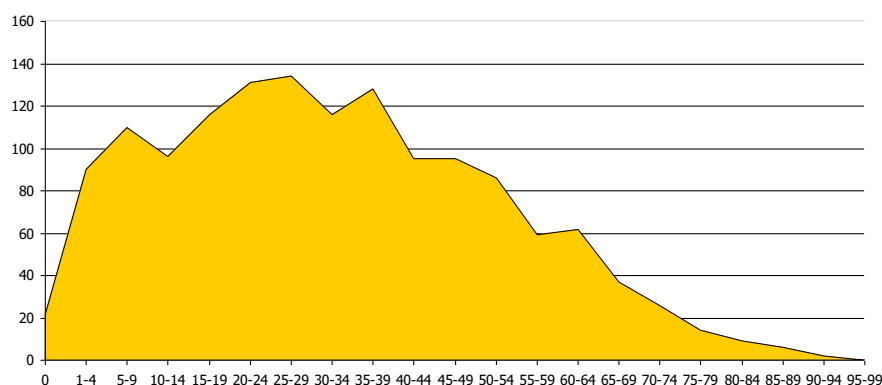
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	1434	1438	1464	1503	1555	1581	1590	1650	1673	1696	1707
0	22	20	32	24	21	30	19	29	27	30	19
1-4	90	88	75	92	110	109	113	100	101	107	101
5-9	110	105	125	122	122	122	123	124	131	134	143
10-14	96	106	103	108	105	111	108	136	130	133	135
15-19	116	107	100	101	97	99	113	111	115	110	113
20-24	131	127	124	121	123	114	108	105	108	100	106
25-29	134	142	130	131	138	137	125	125	113	122	109
30-34	116	117	122	136	145	145	151	136	136	136	136
35-39	128	126	130	110	113	128	134	146	153	148	144
40-44	95	93	109	127	136	131	126	133	121	125	138
45-49	95	93	89	90	92	94	94	116	132	136	135
50-54	86	91	91	92	98	97	94	88	90	92	94
55-59	59	63	72	79	80	83	88	94	92	97	95
60-64	62	63	60	59	58	58	63	73	79	77	82
65-69	37	38	44	47	49	54	59	58	59	59	57
70-74	26	28	24	25	28	31	32	36	40	44	49
75-79	14	16	20	22	23	21	19	16	20	20	26
80-84	9	7	8	11	11	9	14	16	15	16	15
85-89	6	7	5	5	5	5	4	5	8	6	7
90-94	2	1	1	0	0	2	2	3	3	4	2
95-99	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2024

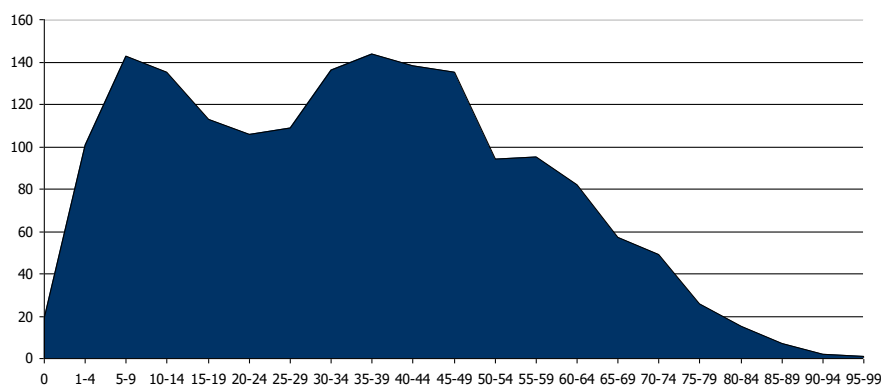
K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 40 až 54 rokov. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Vavrečka.

Veková štruktúra obyvateľstva

2014

2024

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k ďalšiemu nárastu počtu obyvateľov. Zmeny nastanú hlavne v štruktúre obyvateľov predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2035 by mal celkový počet obyvateľov činiť 2060. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 10 až 14 a 40 - 49.

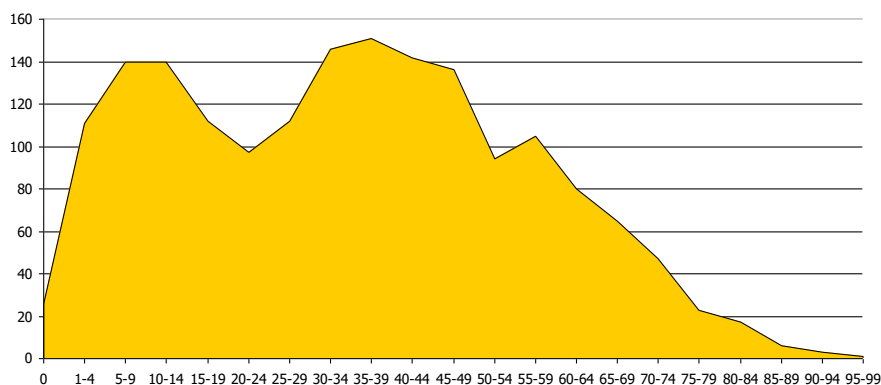
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Spolu	1755	1785	1816	1846	1877	1907	1938	1968	1999	2029	2060
0	26	26	26	26	26	27	27	27	27	27	27
1-4	111	113	115	117	119	122	124	126	128	130	132
5-9	140	143	146	149	151	154	157	160	162	165	168
10-14	140	144	148	152	156	160	164	168	172	176	180
15-19	112	112	113	114	115	115	116	117	117	118	119
20-24	97	94	91	88	85	82	79	76	73	70	67
25-29	112	110	107	105	102	100	97	95	92	90	87
30-34	146	148	150	153	155	157	159	161	163	165	167
35-39	151	154	157	160	163	166	169	172	175	178	181
40-44	142	146	149	152	156	159	163	166	170	173	177
45-49	136	141	146	151	156	162	167	172	177	182	187
50-54	94	94	94	94	95	95	95	96	96	96	96
55-59	105	108	112	116	120	123	127	131	135	138	142
60-64	80	82	85	87	89	91	94	96	98	100	103
65-69	65	68	70	72	75	77	79	82	84	87	89
70-74	47	49	51	54	56	58	61	63	65	68	70
75-79	23	24	24	25	25	26	26	27	27	28	28
80-84	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	26
85-89	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7
90-94	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

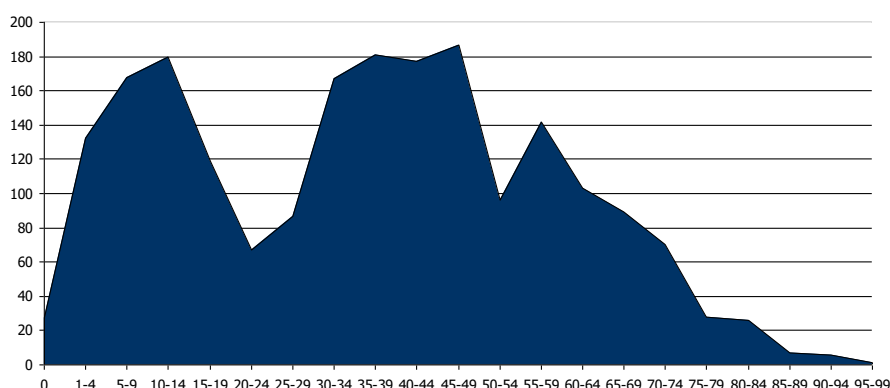

Prognózaná veková štruktúra obyvateľstva

2025

2035

Ďalšie demografické charakteristiky

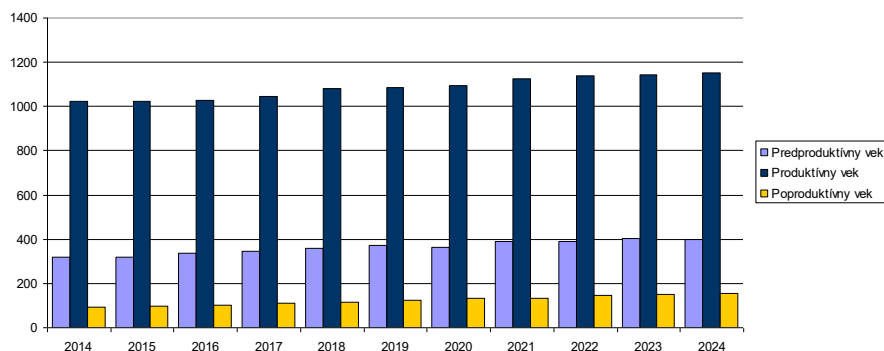
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 63. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 80 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 130.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Predproduktívny vek	318	319	335	346	358	372	363	389	389	404	398
Produktívny vek	1022	1022	1027	1046	1080	1086	1096	1127	1139	1143	1152
Poproduktívny vek	94	97	102	111	117	123	131	134	145	149	157

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

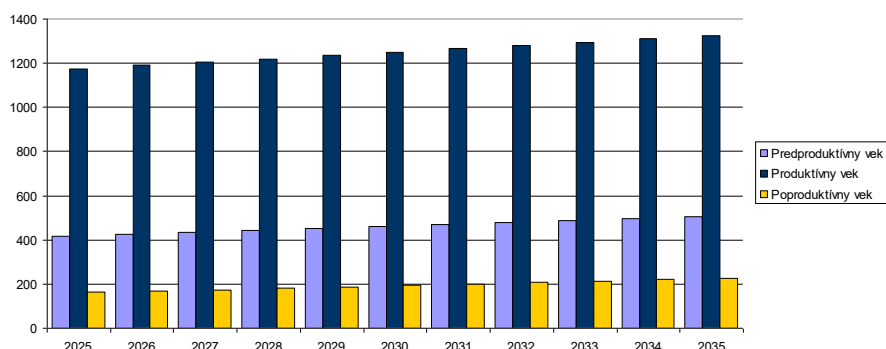
Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách predproduktívneho, poproduktívneho a produktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2035.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

Do roku 2035 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho, predproduktívneho a produktívneho veku. Vo vekovej skupine predproduktívneho veku sa predpokladá pokles o 13 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

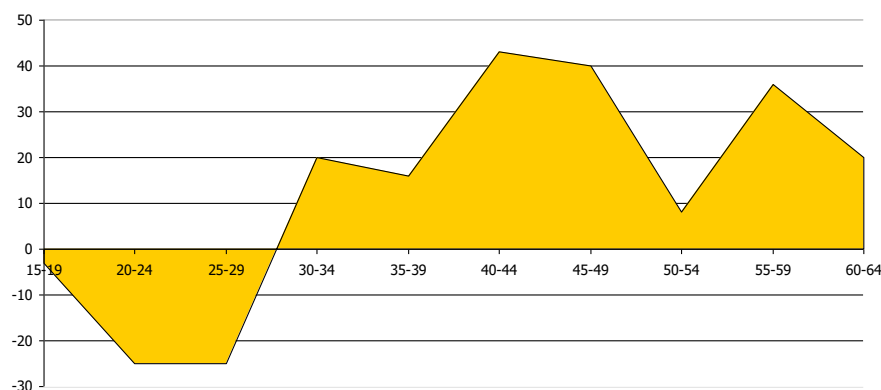
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Predproduktívny vek	417	426	435	444	453	462	471	480	489	498	507
Produktívny vek	1175	1190	1205	1220	1235	1250	1265	1280	1295	1310	1325
Poproduktívny vek	162	169	175	182	188	195	201	208	214	221	227

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 60 do 64 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2014 až 2024 bol zaznamenaný v skupine 15 - 29 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2014 a 2024

Vek	2014	2024	rozdiel 2024 - 2014
15-19	116	113	-3
20-24	131	106	-25
25-29	134	109	-25
30-34	116	136	20
35-39	128	144	16
40-44	95	138	43
45-49	95	135	40
50-54	86	94	8
55-59	59	95	36
60-64	62	82	20

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 97,72 %. Oficiálne žijú v obci 3 obyvatelia poľskej a 1 maďarskej a ukrajinskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021		%
Slovenská	1583		97,72
Maďarská	1		0,06
Ukrajinská	2		0,12
Česká	2		0,12
Poľská	3		0,19
Ruská	1		0,06
Ostatné	1		0,06
Nezistené	27		1,67
Spolu	1620		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Námestovo je národnostná štruktúra nasledovná.

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným vzdelaním s maturitou - 23,15 % a s učňovským vzdelaním - 19,81 %. Obyvatelia dospelí bez školského vzdelania boli zastúpení 0,06 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012			
dosiahnuté vzdelanie	počet		%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	264		16,3
základné	269		16,6
stredné odborné učňovské (bez maturity)	321		19,81
úplné stredné (s maturitou)	375		23,15
vyššie odborné vzdelanie	74		4,57
vysokoškolské	279		17,22
bez školského vzdelania (15+ rokov)	1		0,06
nezistené	37		2,28

Zdroj: statistics.sk, 1.1.2025

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2018 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR. V roku 2024 bolo v obci 35 nezamestnaných.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nezamestnaní spolu	83	72	57	30	21	30	49	38	46	39	35
Nezamestnaní ženy	46	42	43	18	15	18	24	24	23	19	20
% miera nezamest.	8,12	7,05	5,55	2,87	1,94	2,76	4,47	3,37	4,04	3,41	3,04

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nezamestnanosť v obci mala za posledné 3 roky (od roku 2022 -2024) rovnomerný klesajúci vývoj. V roku 2014 bolo v obci Vavrečka 83 nezamestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kraj Žilinský	10,91	8,86	6,92	4,7	4,04	3,96	6,53	5,32	4,63	3,99	3,95
Okres Námestovo	12,53	9,34	6,39	5,08	4,07	3,57	6,71	4,87	4	-	-
Muži	10,4	7,12	4,58	3,63	2,66	2,46	5,11	3,25	2,5	-	-
Ženy	15,73	12,76	9,14	7,28	6,19	5,26	9,09	7,17	6,16	-	-

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2022 dosiahla úroveň 6,16 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2014 (12,53 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 20 - 24, 25 - 29 a skupinu 55 - 59 rokov. V tejto skupine podiel výrazne klesá.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v obci. Najviac obyvateľov spadalo tiež do vekovej skupiny od 20 do 24.

Nezamestnaní podľa veku v júl 2025												
Vavrečka	UoZ spolu	v tom										n/a
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac	
Spolu	35	1	6	7	3	6	0	3	1	7	1	0
Ženy	23	1	4	6	2	4	0	1	0	5	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2024

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu - 132. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 1790 na 293 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení											
Okr. Námestovo	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A	238	164	121	92	79	67	127	78	60	67	69
B	474	324	244	162	137	143	201	150	124	139	132
C	6	5	8	2	4	1	1	3	2	1	2
D	1 790	1 100	675	496	338	223	415	488	314	293	293

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2024-2024

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa vzdelania v obci. Najviac nezamestnaných bolo vo vzdelanostnej skupine - vyššie sekundárne vzdelanie.

Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) júl 2025											
Vavrečka	UoZ spolu	v tom									n/a
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	
Spolu	35	0	0	5	18	0	0	3	9	0	0
Ženy	23	0	0	2	9	0	0	3	9	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

- 0 predprimárne vzdelanie
- 1 primárne vzdelanie
- 2 nižšie sekundárne vzdelanie
- 3 vyššie sekundárne vzdelanie
- 4 post sekundárne neterciárne vzdelanie
- 5 terciárne vzdelanie (nie VŠ)

6 terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
7 terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
8 terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)
Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2024

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie do 3 mesiacov a od 4 do 9 mesiacov. Tretou najpočetnejšou skupinou je skupina od 10 do 12 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v december 2024

Vavrečka	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	35	12	6	5	4	2	1	1	1	0	0	3
Ženy	23	9	3	3	3	2	1	1	0	0	0	1

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2025

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Námestove, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v okrese. Hlavný pracovný trh pre okres sa nachádza priamo okresnom meste Námestovo, v krajskom meste Žilina, Bratislave, Anglicku, Rakúsku, Nemecku, prípadne v Českej republike.

Zmeny, ktoré sa udiali v predošlom období sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Po prvotnom náraste pokračovalo mierne znižovanie aktivity v oblasti priemyselnej výroby. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva podľa klasifikácie NACE. Najväčšie zastúpenie majú v obci a regióne priemyselné odvetvia (38,6 %), obchod (6,8 %) a vzdelávanie (20,3 %). Vysoký podiel pripadal aj na stavebníctvo (6,6 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade obchodu.

Štruktúra zamestnaných podľa NACE - SK v %												
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Pol'nohospodárstvo, lesn...	9,9	9,7	8,9	8,6	9,8	8,3	9,7	10,3	11,3	11,3	10,6	
Priemysel spolu	22,3	22,4	23,3	35,5	30,7	32,5	36,5	36,9	38,4	34,1	38,6	
Priemyselná výroba	21,5	21,2	21,9	33,6	29,3	30,7	35,0	36,3	37,1	32,9	37,4	
Stavebníctvo	2,1	5,4	4,6	3,5	9,6	7,8	6,5	4,1	3,8	6,1	6,6	
Veľ'koobchod a maloobchod	17,5	15,8	15,7	14,0	11,3	10,4	8,9	7,4	8,2	8,6	6,8	
Doprava a skladovanie	3,9	3,5	3,3	3,8	3,3	3,9	5,3	5,6	3,8	4,0	3,2	

Finančné a poisťova....	0,8	0,7	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Odborné, vedecké a t...	1,8	1,8	1,3	1,7	1,4	1,4	1,7	1,8	1,8	1,6	1,8
Adm. a podporné služby	3,1	4,4	3,0	2,3	4,1	1,1	0,9	1,3	1,5	2,3	1,3
Verejná správa a obr....	7,1	7,2	3,7	3,8	3,9	4,9	4,3	3,7	4,3	4,8	3,7
Vzdelávanie	23,9	21,9	29,7	21,8	20,9	22,2	19,5	22,4	21,4	20,1	20,3
Zdr. a sociálna pomoc	5,3	4,7	3,1	2,3	2,8	4,9	4,4	3,9	2,7	4,5	4,8
Umenie, zábava a rek.	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2024

2.8. BÝVANIE

Obec Vavrečka nie je osadou čistého typu. Najstaršie domy boli stavané do podoby kruhovej, netvoriac domorad, ale takzvané „grunty“. To znamená, že domy, nielen obytné, ale i hospodárske stavby, boli postavené okolo spoločného dvora (k najstarším a najväčším gruntom patrili – grunt U Slugňov, U Labov, U Tantošov, U Kráľov, Topákov grunt...) Spoločné mali kamenné, jednoposchodové komory. Pred komorami boli pitvory, ktoré mali tvar oblúkových výklenkov, zvané rampúchy. Väčšina domov na lazoch je prestavaná na rekreačné chaty a chalupy. Domy boli kedysi malé a nízke, bez akýchkoľvek architektonických ozdôb. Stavali ich väčšinou z dreva, pokrývali slamou. Interiéry neboli ozdobované vôbec, pretože boli celkom zadymené a začiernené dymom a sadzami z ohniska v izbe, keďže dym z neho nebol odvádzaný komínom, ale celou povalou a prípadnými štrbinami (domy boli pôvodne bez komína). Dom sa skladal z dvoch miestností – z komory a izby. Neskôr sa domy stavali z pálenej i nepálenej – surovej tehly. Našli sa však aj domy z kameňa, najčastejšie z vápenca. Tieto domy boli už úhladnejšie, dym vychádzal komínom. Slamenú strechu neskôr nahrádzali drevenými šindľami a v novej dobe potom škridlou a eternitom (PHRSR, 2015).

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období od 1961 až 1980. Najmenej bytov bolo vybudovaných do roku 2011 a neskôr a do 1919.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	9	1,84
1919 - 1945	18	3,69
1946 - 1960	41	8,40
1961 - 1980	144	29,51
1981 - 2000	130	26,64
2001 - 2010	81	16,6
2011 - 2015	26	5,33
2016 a neskôr	36	7,38
nezistené	3	0,61
Domy spolu	488	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 412 (84,43 %), ostatné budovy na bývanie (44 - 9,20 %), neskolaudované rodinné domy a polyfunkčné budovy (1,64 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	412	84,43
bytový dom	3	0,61
polyfunkčná budova	8	1,64
ostatné budovy na bývanie	44	9,20
neskolaudovaný rodinný dom	8	1,64
núdzový objekt neurčený na bývanie	3	0,61
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	2	0,41

ostatné	7	1,43
nezistený	1	0,20
Domy spolu	488	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Vavrečka najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 5 a následne so 4 obytnými miestnosťami. Okolo 12,59 % tvorili byty s 2 a 10,95 % byty 3 obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytňou miestnosťou boli zastúpené v počte 11,13 %.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	61	11,13
2 obytné miestnosti	69	12,59
3 obytné miestnosti	60	10,95
4 obytné miestnosti	109	19,89
5 obytných miestností	156	28,47
6 a viac obytných miestností	90	16,42
Nezistené	3	0,55
Byty spolu	548	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 445 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 26.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	442	90,57
v dome - vlastná	14	2,87
mimo domu - z verejnej siete	3	0,61
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	26	5,33
nezistený	3	0,61
Domy spolu	488	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

V obci je vybudovaná kanalizačná sieť s pokrytím 84,84 %. Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 39 domov (7,99 %).

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	39	7,99
prípojka na kanalizačnú sieť	414	84,84
domáca čistička odpadových vôd	3	0,61
bez kanalizácie	29	5,94
nezistený	3	0,61
Domy spolu	488	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení

neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2024 bol ich počet 227.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fyz. osoby – podnik.	137	144	160	178	201	201	190	200	218	224	227
Živnostníci	136	144	160	177	197	194	185	196	215	219	224

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Celkovo je v obci činných 103 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 97 ziskových a 6 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci											
o. Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Právnické osoby spolu	31	28	34	45	57	61	68	77	88	94	103
Práv. osoby ziskové	22	26	32	39	50	56	64	72	84	88	97
Práv. osoby neziskové	9	2	2	6	7	5	4	5	4	6	6

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov podľa zamerania ekonomickej činnosti v okrese Námestovo. Najviac subjektov v okrese je činných v oblasti stavebníctva (5048) a priemyslu - (1793). Pomerne vysoké % je orientovaných na obchodné činnosti (566). V priebehu sledovaného obdobia výrazne narastá počet živnostníkov zameraných na administratívne a podporé služby a odborné a technické činnosti (544).

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností SK NACE											
Okres Námestovo	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	7 128	7 085	7 395	7 377	7 653	8 302	8 081	8 792	9 398	9 297	9 268
Poľnohospodárstvo, les...	379	384	385	383	382	428	401	424	444	421	436
Priemysel spolu	1 740	1 690	1 732	1 695	1 764	1 841	1 732	1 863	1 966	1 893	1 793
Ťažba a dobývanie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Priemyselná výroba	1 738	1 688	1 730	1 692	1 761	1 838	1 729	1 861	1 964	1 889	1 790
Dodávka elektriny, plynu, p...	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dodávka vody; čistenie a od...	2	2	2	3	3	3	3	2	2	4	3
Stavebníctvo	3 690	3 731	3 843	3 835	4 050	4 436	4 411	4 774	5 031	5 028	5 048
Veľkoobchod a maloobcho...	658	607	623	594	567	578	559	576	594	575	566
Doprava a skladovanie	56	63	70	70	69	85	73	105	112	110	106
Ubytovacie a stravovacie služby	99	97	98	95	86	86	75	83	90	91	88
Informácie a komunikácia	41	46	48	53	65	88	95	116	132	131	123

Finančné a poisťovacie činnosti	36	35	37	51	49	45	35	29	30	31	35
Činnosti v oblasti nehnuteľností	11	10	11	10	8	9	7	9	7	9	9
Odborné, vedecké a techni...	183	189	278	303	327	381	381	454	533	542	544
Administratívne a podporné služby	86	91	97	110	122	146	147	175	224	216	223
Verejná správa a obrana; pov...	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vzdelávanie	25	25	30	31	31	36	35	41	52	54	60
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	12	10	10	12	6	7	4	2	4	6	5
Umenie, zábava a rekreácia	12	13	17	17	16	19	22	22	26	33	32
Ostatné činnosti	100	94	116	118	111	117	104	119	153	157	200

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2025

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v stavebníctve (539), priemysle a obchode - 364 a 245. Postupne narastá počet podnikov v poľnohospodárstve (108).

Podniky podľa ekonomických činností podľa SK NACE Rev.2											
Okres Námestovo	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	813	968	1 097	1 221	1 331	1 574	1 627	1 619	1 734	1 789	1 928
Poľn., lesníctvo a rybolov	68	68	74	79	82	91	96	97	106	107	108
Priemysel spolu	124	149	157	219	257	304	336	327	351	352	364
Ťažba a dobývanie	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	6
Priemyselná výroba	116	138	147	209	247	293	327	317	340	339	344
Dodávka elektriny, plynu, pary ...	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Dodávka vody; čistenie a odvod...	5	7	7	7	7	8	6	7	8	9	12
Stavebníctvo	162	209	238	291	326	418	438	428	463	481	539
Veľkoobchod a maloobchod; ...	247	234	267	237	226	226	222	226	237	253	245
Doprava a skladovanie	65	73	76	83	87	94	94	75	74	78	78
Ubytovacie a stravovacie služby	17	21	25	25	30	31	33	36	41	42	45
Informácie a komunikácia	18	25	28	28	35	38	39	49	54	63	74
Finančné a poisťovacie činnosti	0	0	2	1	1	1	1	2	2	3	4
Činnosti v oblasti nehnuteľností	16	25	29	29	37	40	43	44	44	44	46
Odborné, vedecké a technické čin.	47	71	77	96	113	139	137	124	138	148	162
Administratívne a podporné služby	22	57	85	92	89	129	124	146	158	146	185
Verejná správa a obrana; povin..	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vzdelávanie	2	4	4	3	6	6	8	9	9	11	11
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	21	27	26	26	30	29	32	32	33	34	34
Umenie, zábava a rekreácia	4	5	6	8	8	9	10	9	10	12	12
Ostatné činnosti	0	0	3	4	4	19	14	15	14	15	21

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2024

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Vavrečka, ktorá je začlenená do okresu Námestovo, kraj Žilinský. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 597,4 ha, z čoho orná pôda zaberá 179,8 ha. Trvalé trávnaté porasty majú zastúpenie – 409,5 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere mierne klesá. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 66,71 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Vavrečka											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% z celkovej výmery	69,66	69,52	69,44	69,31	69,27	69,24	69,21	69,17	69,14	69,12	66,71
Poľn. pôda - spolu	623,8	622,5	621,8	620,7	620,3	620,0	619,8	619,5	619,2	618,9	597,4
- orná pôda	184,7	183,4	182,8	181,8	181,4	181,1	180,9	180,7	180,5	180,3	179,8
- záhrada	8,4	8,4	8,3	8,3	8,3	8,3	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
- trvalý trávny porast	430,7	430,7	430,7	430,6	430,6	430,6	430,6	430,5	430,5	430,5	409,5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba v regióne je zameraná na produkciu zemiakov a viacrončných krmovín. Regionálna výroba ovplyvňuje obec Vavrečka z hľadiska sebestačnosti, sektorovej komplexnosti a dodávateľsko - odberateľských vzťahov. Subjekty v okrese Námestovo sú primárne zamerané na pestovanie zemiakov a krmovín. Potenciál okresu je heterogénnejší. Produkcia zemiakov v priebehu časového obdobia klesá. V roku 2024 činila produkcia 8,76 ton / ha.

Hektárová úroda											
Okres Námestovo	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zrniny spolu	3,58	3,90	3,95	3,45	3,46	3,54	3,73	3,01	3,05	3,11	3,00
Obilniny	3,58	3,90	3,95	3,46	3,53	3,67	3,82	3,06	3,05	3,12	2,98
Olejníny	1,95	1,66	1,57	1,77	1,85	1,60	1,57	3,20	3,06	3,46	2,39
Zemiaky	11,12	8,38	7,83	7,75	6,63	10,74	6,11	7,54	6,84	8,31	8,76

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2024

V sledovanom období došlo k poklesu produkcie obilnín a zrnín. Do roku 2024 vzrástla produkcia olejníny na 2,39 ton na hektár.

Živočíšna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu hospodárskych zvierat v okrese Námestovo. Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny a hovädzieho dobytku.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Okres Námestovo	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A	59,1	53,9	56,1	55,8	56,6	56,6	51,1	53,3	53,1	51,9	52,2
B	26,8	25,5	25,6	25,6	26,8	25,7	22,4	23,7	23,9	24	24,1
C	22,4	20,7	25	31	31,2	29,3	25	27,2	30,3	35,8	32,0
D	73,7	68,9	34,2	35,5	37,6	21,4	0,8	0,7	0,6	0,9	0,6
E	457,8	427,7	450,3	469	498,9	523,8	-	-	-	-	-
F	401,3	375,1	394,8	411,3	437,5	459,5	-	-	-	-	-

Hovädzí dobytok (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)

Kravy (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)

Ovce (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy)

Ošípané (na 100 ha ornej pôdy)

Hydina (na 100 ha ornej pôdy)

Sliepky (na 100 ha ornej pôdy)

Zdroj: DataCube ŠÚ, 2024

Výrobná zóna so zameraním na poľnohospodársku činnosť a chov domácich zvierat je situovaná vo východnej časti obce. Poľnohospodárstvo bolo odjakživa základným spôsobom rozvoja obce. Hospodársky najsilnejšou skupinou boli sedliaci, ktorých usadlosti sa skladali z domu, hospodárskych budov, záhrady a z ornej pôdy a lúk. Tieto hospodárstva boli zapisované do urbárskych súpisov, ktoré v modifikovaných formách pretrvali do súčasnosti. V 50-tych rokoch sa začalo budovať družstvo, čo bolo poznačené násilnou kolektivizáciou. Družstvo intenzívne obhospodarovalo ornú pôdu katastri a tiež bol vybudovaný hospodársky dvor pre živočíšnu výrobu. Roľnícke družstvo Vavrečka – Ťapešovo so sídlom v Ťapešove, má dva dvory – dva samostatné areály – na okraji zastavaného územia obce k.ú. Vavrečka a na okraji zastavaného územia k.ú. Ťapešovo. V súčasnosti družstvo sa zaoberá rastlinnou aj živočíšnou výrobou. Obhospodaruje 409,2205 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho je 142,0466 ha orná pôda a 267,1739 ha sú trvalé trávne porasty (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Priemyselná výroba a sklady

Charakteristickú pre urbanistickú štruktúru obce sú výrobné a skladové zóny, sústredené do plošne rozsiahlych areálov v severovýchodnej časti obce. V severovýchodnej časti je plocha priemyselného areálu oddelená od zastavanej časti obce voľnou nezastavanou plochou. Ostatné plochy sú síce na okraji obce, ale v jej zastavanom území. Celkovo v priemyselných odvetviach pracovalo v sledovanom období od 20 do 100 obyvateľov. Hospodársku základňu v obci tvorí priemyselná výroba, ktorá je zastúpená predovšetkým firmou Campus Námestovo, spol.s.r.o. Priemyselná výroba sa začala rozvíjať na konci 19. storočia, ktorá sa kontinuálne rozvíjala vo všetkých obdobiach. Aj napriek industrializácii si poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo si zachovalo svoj veľký význam. Na území obce Vavrečka

pôsobí niekoľko výrobných prevádzok. Jedná sa o malé prevádzky a sklady prevažne s počtom zamestnancov do 20 ľudí, orientujúce sa na drevospracujúci priemysel, drevovýrobu, nábytkársku výrobu. Sú to nasledovné: Drevoprodukt P+P,s.r.o, Autobusová doprava Feribus, Autobazár. Memons.r.o.,Plechoprodukt s.r.o, Carion Slovakia s.r.o.,Tovercom – vysielateľ, Trade engineering, Heineken, Roľnícke družstvo Vavrečka-Ťapešovo so sídlom v Ťapešove, má dva dvory – dva samostatné areály – na okraji zastavaného územia obce k.ú. Vavrečka a na okraji zastavaného územia k.ú. Ťapešovo. V súčasnosti družstvo sa zaoberá rastlinnou aj živočíšnou výrobou. Obhospodaruje 409,2205 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho je 142,0466 ha orná pôda a 267,1739 ha sú trvalé trávne porasty. V katastrálnom území obce Vavrečka Obvodný lesný úrad v Dolnom Kubíne eviduje 199,82 ha - 200 ha lesných porastov, ktoré sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov a ochranných lesov(subkategória ostatné lesy s prevažujúcou ochranou pôdy) (ÚPNO Vavrečka, 2015, s.28). Na území obce Vavrečka pôsobí niekoľko výrobných prevádzok. Jedná sa o malé prevádzky a sklady prevažne s počtom zamestnancov do 20 ľudí, orientujúce sa na drevospracujúci priemysel, drevovýrobu, nábytkársku výrobu. Sú to nasledovné: Drevoprodukt P+P, s.r.o, Autobusová doprava Feribus, Autobazár. Memons.r.o. Plechoprodukt s.r.o,Carion Slovakia s.r.o., Tovercom – vysielateľ, Trade engineering, Heineken (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Lesné hospodárstvo

Súvislé lesy pokrývajú takmer polovicu územia obce Vavrečka. Obkolesujú celý chotár obce najmä z východnej strany. Sú listo-ihličnaté s väčšou prevahou smreka. Vyrubovaním a znovu výsadbou sa menil ich charakter. Zatiaľ čo v súčasnosti sú prevažne ihličnaté, v minulosti boli charakterizované ako zmiešané. Tak isto ako poľnohospodárstvo, aj lesné hospodárstvo má svoje problémy, ktoré sa odrážajú na mnohých miestach. Predovšetkým je to dlhodobý rozpor medzi skutočným a žiadúcim (cieľovým) stavom lesného fondu. Ako aj druhý rozpor, ktorý sa otvoril začatím transformácie direktívneho a centralistického socialistického hospodárstva na hospodárstvo tržné. Medzi konkrétne prejavy prvého z uvedených konfliktov patria: umiestnenie ťažieb a rozpis ťažieb vyšší ako plánovaný, narastanie objemu náhodných ťažieb, v dôsledku neprimeraného spôsobu obhospodarovania, narušenie vekovej štruktúry a niektorých parametrov priestorovej štruktúry lesov, nedostatočné využívanie vyťaženého dreva s nedostatočnou hygienou lesa, poškodzovanie lesného prostredia nevhodnou lokalizáciou lesníckych stavieb a používaním nevhodných technológií, nedodržovanie žiadúceho obnoviteľného zastúpenia drevín, vysoké straty pri umelej obnove lesa, nedostatočné využívanie prirodzenej obnovy lesa, nedostatočná výchova značnej časti mladých a stredne starých porastov, jednostranná exploatacia ekonomicky najatraktívnejších drevín a sortimentov a pod. V druhom zo spomínaných konfliktov môžeme považovať za najdôležitejšie zmeny vlastníckych vzťahov k lesnému fondu, ktoré majú reprivatizačný charakter. Vyznačujú sa predovšetkým veľkou šírkou potenciálneho vplyvu, veľkým rozsahom úloh, značnou mierou vecnej neurčitosti a mimoriadnou organizačno - právnou a realizačnou náročnosťou. Riešenie týchto úloh má dlhodobý charakter. Mezotrofné lesné spoločenstvá v podhorskom a nižšom horskom stupni (pôvodne hojne rozšírené, dnes nahradené polkami, lúkami, pasienkami, resp. sekundárnymi smrečinami) sú zastúpené kvetnatými bučninami a jedlinami. Bukové a jedľové lesy s bohatým bylinným podrastom pokrývali v minulosti prevažnú časť územia. V stromovom poschodí sa vyskytoval buk lesný (*Fagus syl vatica*), jedľa biela (*Abies alba*). Dnes ich nahradil smrek obyčajný (*Picea abies*). Napriek náhrade smrekom, v bylinnom podraste týchto spoločenstiev možno nájsť viacero druhov typických pre jedľobučiny, napr. srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*), mliečnik mandľový (*Euphorbia amygdaloides*), lipka vec marinkový (*Galium odoratum*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*). Pôvodné jedliny, resp. jedľové smrečiny predstavujú spoločenstvá, ktorých výskyt je viazaný na najvyššie časti katastra obce v okolí Magurky. Stromové poschodie je tu tvorené smrekom s rôznou prímесou jedle. V katastrálnom území obce Vavrečka Obvodný lesný úrad v Dolnom Kubíne eviduje 199,82 ha - 200 ha lesných porastov, ktoré sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov a ochranných lesov (subkategória ostatné lesy s prevažujúcou ochranou pôdy): Lesné pozemky 199,82 ha – 200 ha, Lesy Slovenskej republiky š. p. OZ Námestovo – 16 ha, Jednotliví vlastníci lesných pozemkov (súkromné lesy) – 109 ha, Urbárni spolumajitelia obce Vavrečka – 75 ha (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Maloobchod

V skupine ziskových subjektov je situácia stabilizovaná. Obchodné služby sú poskytované v 1 maloobchodnej predajni potravín – COOP - JEDNOTA a 1 súkromnej predajni potravín a rozličného tovaru. Taktiež sú prevádzkované dve pohostinstvá (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. Zo základnej školskej vybavenosti v obci sú dve materské školy – jedna súkromná a druhá je zriaďovateľom obec. V obci je jedna základná škola (4 triedy v štyroch ročníkoch) s počtom detí 75. Jej areál je vybavený multifunkčným športovými zariadeniami. Materská škola má kapacitu 60 detí. V súkromnej materskej škole je jedna trieda so 6 deťmi. Základná škola, klub mládeže, školská jedáleň a sú umiestnené v reg. celku 14. V objekte rodinného domu v reg. celku 05 sú súkromné jasle Sniečko a základná materská škola je v reg. celku 15. V areáli školy je multifunkčné školské ihrisko, ktoré zodpovedá potrebám školy a školský klub (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Materská škola

V obci sú dve materské školy – jedna súkromná a druhá je zriaďovateľom obec. Materská škola má kapacitu 60 detí. Zastavaná plocha budovy MŠ je 1300 m², je umiestnená v reg. celku 15 Objekt je plynofikovaný, napojený na rozvod vody a odkanalizovaný do žumpy. Pre MŠ je 4 parkovacie miestami. V školskom roku 2014 bolo v materskej škole evidovaných 65 detí a 6 učiteliek. V súkromnej materskej škole je jedna trieda so 6 deťmi. V objekte rodinného domu v regulovanom celku 05 sú súkromné jasle Sniečko (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Materské školy majú 7 tried v ktorých vyučuje 11 učiteliek. V roku 2024 bolo evidovaných v materských školách 127 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materských školách od roku 2014 do roku 2024.

Materská škola											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
MŠ spolu	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
MŠ spolu - deti	65	82	89	105	101	121	122	122	127	131	127
MŠ - štátne - triedy	3	5	5	5	6	7	7	7	7	7	7
MŠ - štátne - učitelia	6	9	10	10	10	12	12	11	11	11	11

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Materská škola je štvortriedna s celodennou výchovou a vzdelávaním a kapacitou 78 detí.. Poskytuje predprimárne vzdelávanie deťom vo veku spravidla od 3 do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Materská škola poskytuje deťom aj možnosť poldennej výchovy a vzdelávania. Materská škola je zriadená v staršej a novopostavenej budove. Najvyšší počet detí zodpovedajúci veľkosti vnútorných priestorov (kapacita zariadenia staršej budovy) je 60 detí. Staršiu budovu tvorí prízemie, kde sa nachádzajú dve triedy, ktoré slúžia na výchovno-vzdelávaciu činnosť, pohybové aktivity a spánok detí, kde sa rozkladajú lehátka, dve šatne, dve umývárne s WC pre deti, jedno WC pre personál, sklad pomôcok na výchovno-vzdelávaciu činnosť a chodba so schodištim. V zadnej časti budovy je miestnosť pre zástupkyňu materskej školy a vedúcu školskej jedálne. Na poschodí sa nachádza trieda, ktorá slúži na výchovno-vzdelávaciu činnosť a pohybové aktivity a spánok detí, kde sa rozkladajú lehátka, šatňa, jedna umývárka s WC pre deti, jedno WC pre personál, jedáleň pre deti, kuchyňa s príslušenstvom, práčovňa, účelové priestory pre nepedagogických zamestnancov, sklad potravín a suchý sklad a zborovňa pre pedagogických zamestnancov. Najvyšší počet detí zodpovedajúci veľkosti vnútorných priestorov (kapacita zariadenia novej budovy) je 18 detí. Novú budovu tvorí trieda, ktorá slúži na výchovno-vzdelávaciu činnosť a pohybové aktivity. Nachádza sa tam aj miestnosť na spánok detí, kde sú rozložené lehátka, jedna umývárka s WC pre deti, sklad pomôcok, šatňa, výdajňa jedla, miestnosť pre pedagogického zamestnanca, miestnosť pre upratovačku, WC pre personál a technická miestnosť. Budova staršej materskej školy je prepojená s novou materskou školou prepojavacím vchodom, ktorý sa nachádza v zadnej časti staršej budovy. V tejto časti staršej budovy sa nachádza aj vchod pre zásobovanie. Školský dvor je účelovo rozdelený na časti: na predný a zadný dvor. Priestor predného dvora slúži na pohybové aktivity detí. Je vybavený detskými preliezkami, pieskoviskom, altánkom s hojdačkou. Priestor zadného dvora slúži tiež na

pohybové aktivity detí. Je vybavený detskými preliezkami. Bočná časť dvora je pokrytá asfaltom, ktorá slúži na výtvarné aktivity (kresby kriedami). Táto plocha slúži aj na vjazd vozidiel, ktoré zásobujú materskú školu (20.7.2025, <https://zsvavrecka.edupage.org/a/dokumenty-1>).

Základná škola

Zo zariadení základného školstva sa v riešenom území nachádzala areál základnej školy s 4 triedami, s ročníkmi 1.- 4 s počtom žiakov 75, počet pedagogických pracovníkov 6, nepedagogických pracovníkov 2. Zastavaná plocha budovy ZŠ je 780 m², plocha areálu 0,99 ha. V škole je zabezpečené stravovanie v školskej jedálni. Pri ZŠ je telocvičňa a súčasťou školského areálu sú športové plochy. Objekt je plynofikovaný, napojený na rozvod vody a odkanalizovaný do žumpy. Pre ZŠ je vybudovaných 15 parkovacie miesta (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Základná škola v obci má 4 triedy, v ktorých vyučuje 6 učiteľov. V roku 2024 bolo evidovaných v základnej škole 76 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v základnej škole od roku 2014 do roku 2024.

Základná škola											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	94	92	75	80	85	86	90	84	82	77	76
ZŠ - štátne - triedy	5	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4
ZŠ - štátne - učitelia	8	8	7	7	5	5	7	6	6	6	6

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nasledujúca tabuľka prezentuje ukazovatele školskej jedálne od roku 2014 do roku 2024. V roku 2024 bolo evidovaných v jedálni 109 stravníkov. Kapacita zariadenia je 50 osôb.

Školská jedáleň											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ŠJ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kapacita	60	60	60	50	50	50	50	50	50	50	50
Stravníci	70	77	79	78	78	81	80	74	69	173	109

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny“.

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

- a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,

h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., 120/2024 Z. z., 295/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., 249/2022 Z. z., 114/2022 Z. z., 249/2022 Z. z., 256/2022 Z. z., 8/2023 Z. z., 146/2023 Z. z., 205/2023 Z. z., 309/2023 Z. z., 106/2024 Z. z., 161/2024 Z. z., 248/2024 Z. z., 292/2024 Z. z., 366/2024 Z. z., 387/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom obce Vavrečka. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrese Námestovo.

Zariadenia sociálnych služieb v okrese Námestovo											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PM v DSS p. dosp.	239	233	239	253	251	229	231	233	235	237	239
PM v zariad. pre seniorov	88	90	91	89	89	89	87	87	86	85	84
Počet m. k 31.12 spolu	359	354	362	374	372	330	330	332	333	334	335
Počet zariadení	14	14	15	12	13	7	8	8	9	9	10

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Opatrovateľská služba §41 zákona 448/2008

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Rozsah úkonov na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu, ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení, vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac osem hodín mesačne.

Názov	Obec Vavrečka
Adresa sídla	Vavrečka 203, 02901 Vavrečka
IČO	00314951
Právna forma	Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)
Typ poskytovateľa	obec/mesto

Sociálna služba

ID sociálnej služby	1818854
Druh sociálnej služby	opatrovateľská služba
Forma poskytovania	terénna
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	-

Bližšie informácie k cieľovej skupine a sociálnej službe
§41 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z.

Miesto poskytovania	Vavrečka
Kapacita	-

Poskytovaná od 01.01.2003
Poskytovaná do -
Dátum zápisu do registra 08.01.2010

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
individuálna poskytovanie sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
legitimácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
konceptný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko ani súkromné ambulancie lekárov - všeobecný lekár pre dospelých, lekár pre deti a dorast, zubný lekár, očný lekár a gynekológ. Obyvatelia využívajú zdravotnícke služby v okresnom meste Námestovo (všeobecní lekári odborní lekári, poliklinika, nemocnica) (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

2.13. ŠPORT

V obci je organizovaný šport od 50-tych rokov. Predstavoval predovšetkým futbalový oddiel mužov. Hrávali priateľské zápasy s mužstvami z okolitých dedín. Neskôr boli založené aj futbalové oddiely dorastu a žiakov. V poslednej futbalovej sezóne hrali všetky 3 družstvá v 1. triede Oravskej futbalovej súťaže. V súčasnosti TJ zastrešuje aj stolnotenisový oddiel a AWK Vavrečka, ktorý má vo svojich radoch majstra Slovenska vo svojej váhovej kategórii mužov i nádejní dorasteneckí tím. Obec plánuje do budúcnosti s výstavbou telocvične, výstavbu ihriska s umelou trávou, výstavbu detského ihriska, v areáli ihriska pri škole vybudovať squash ihrisko a rekonštruovať futbalové ihrisko – okolia, oplatenie, tribúna. V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku (značkové turistické trasy na Maguru), poľovníctvo a rybolov. V obci je vybudovaný lyžiarsky vlek. V obci je činných niekoľko športových klubov. Telovýchovná jednota Slovan Magura Vavrečka (futbalové oddiely – družstvo mužov, dorastu a žiakov), - AWK Vavrečka (Armwrestlingový klub mužov a dorastu), hokejový klub a stolnotenisový oddiel.

Ťažiskom športovej vybavenosti obce je futbalové ihrisko v severnej časti zastavaného územia o celkovej ploche 1,69 ha. Školský areál má viacúčelové ihrisko, volejbalové a hádzanárske ihrisko, bežecká dráha, doskočisko. Plocha areálu futbalového ihriska postačuje aj pre výhľadové obdobie. V rámci areálu je potrebné vytvoriť parkovacie plochy s kapacitou min 20 parkovacích miest + 1 pre autobus. V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku (značkové turistické trasy na Oravskú Magurku, poľovníctvo, rybolov) (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúrny dom s kapacitou 500 sedadiel a Obecná knižnica s cca 1978 zväzkami sa nachádzajú v budove obecného úradu. V obci rozvíja svoju činnosť divadelný súbor Magurka. Svojou činnosťou nadviazal na bohatú tradíciu ochotníckeho divadla vo Vavrečke, ktorá sa datuje už pred rokom 1930. Ďalej je tu i tanečná skupina moderného tanca Maya. Z pravidelných akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti dňa detí, dňa matiek, detský karneval, fašiangový manželský večierok, detská diskotéka na záver školského roka, Rozprávkové rozprávanie, Odpustové slávnosti sv. Anny, Strašidelný večer alebo Vavrečka v povestiach, Mikuláš medzi deťmi, Predvianočné posedenie s dôchodcami, Silvestrovský obecný ples, Aerobik-show a podujatie regionálneho významu – Deň tanca (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Národné kultúrne pamiatky

Na katastrálnom území Vavrečka sa nenachádza žiadna národná kultúrna pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR. Na riešenom území sa nenachádzajú žiadne plochy, ktoré by boli pamiatkovými územiami vyhlásenými podľa pamiatkového zákona – pamiatková zóna, resp. pamiatková rezervácia. Na riešenom území sa nenachádzajú žiadne NKP evidované v ÚZPF ako chránená zeleň, nenachádzajú sa žiadne archeologické náleziská evidované v CEAN. (Centrálna evidencia archeologických lokalít Slovenska vedená ÁUSAU). Pri ochrane kultúrneho dedičstva je nutné sa riadiť zákonom NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Objekty pamiatkového záujmu

Domy č.41 a č. 42 (v súčasnosti č.147 a č.148, parc. č.313, č.312), postavené v polovici 19.storočia. Je to typ murovaných trojpriestorových domov s deleným pitvorom a sýpkami, situovanými oproti domu (v súčasnosti sú bez sýpok). Fasády sú členené na spôsob klasicistických stavieb. Kostol Sv. Anny – (rímskokatolícky) neorománsky, postavený v roku 1932 podľa projektu arch. E. Ormayho a L. Kohúta. Kaplnka – pri cintoríne, postavená v roku 1829-1830 v retardovanom baroku. Je to obdĺžnikový priestor s polkruhovým zakončením a valenou klenbou s lunetami. Uprostred klenby je štukový ornament. Ďalej je to prícestná socha sv.Jána Nepomuckého – z roku 1831 a kaplnka Panny Márie Lurdskej (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Verejná knižnica

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorí viac ako 2020 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti. Pri Obecnej knižnici je zriadená čítareň, v ktorej si čitatelia počas výpožičných hodín knižnice môžu čítať knihy a časopisy a diskutovať o nich s ostatnými čitateľmi.

Verejná knižnica											
obec Vavrečka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	1 998	1 998	2 028	2 060	2 100	2 130	2 160	2 225	2 250	2 020	2 020
Počet užívateľov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdroj: ŠÚ SR, 2015											

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobý vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto

segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

Zariadenie prechodného ubytovania a stravovanie je umiestnené severovýchodnej časti obce centre. Ubytovacie služby poskytuje hotel PUNCH s kapacitou 24 dvojlôžkových izieb a možnosťou stravovania. Tieto služby sú prístupné širokej verejnosti (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie zariadenia bez ubytovania sú zastúpené dvoma pohostinstvami a možnosťou stravovania i v školskej jedálni (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

2.17. CESTOVNÝ RUCH

V riešenom území sa nachádzajú priestory s jedinečnou krajinou štruktúrou, malebným krajinným obrazom a tradíciou. Obec má potenciál rozvoja cestovného ruchu a turizmu hlavne využitím miestnych daností a dobudovaním prepojenia s turistickými trasami a cyklotrasami v okolí. Tento potenciál je zároveň východiskom aj pre rozšírenie vlastnej infraštruktúry cestovného ruchu a turizmu na území obce. Centrom rekreácie a turizmu sú lokality pod Oravskou Magurou a plocha pri vodnej nádrži Oravská priehrada. V súčasnosti je potrebné posilniť hospodársku základňu obce poskytovaním služieb pre rekreáciu a cestovný ruch. Ide o rekreačné ubytovanie, stravovanie a súvisiace služby. Na rekreačné využitie je možné využívať turistické chodníky a cykloturistické trasy, ktoré je možné v zime využívať na bežkovanie. Minerálne alebo liečebné pramene a kúpeľné zariadenia sa v riešenom území nenachádzajú. Atraktivita prostredia pre cykloturistiku je zakotvená aj v nadradenej územnoplánovacej dokumentácii, kde navrhnuté cyklotrasy prechádzajú katastrálnym územím obce, alebo sa jej dotýkajú. V obci je činných niekoľko športových klubov. Telovýchovná jednota Slovan Magura Vavrečka (futbalové oddiely)-družstvo mužov, dorastu a žiakov) – AWK Vavrečka (Armwrestlingový klub mužov a dorastu) a stolnotenisový oddiel (ÚPNO Vavrečka, 2015, 2018).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a

bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

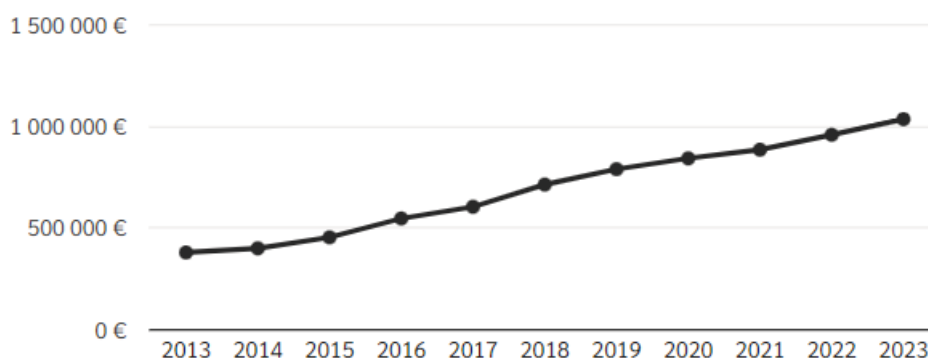
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Spolu za rok 2023

Ekonomická klasifikácia

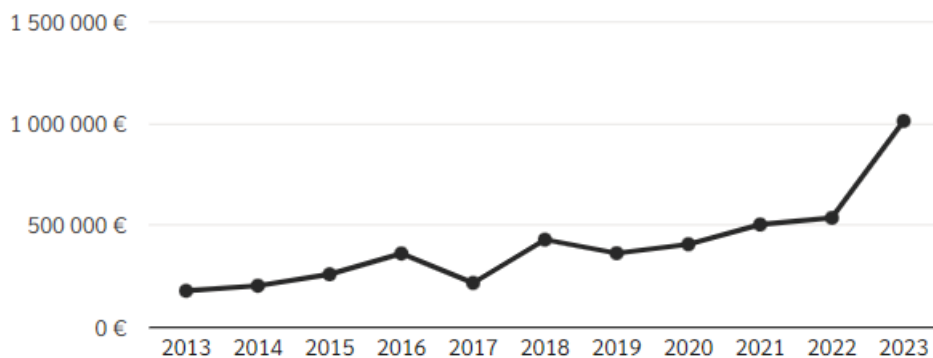
Spolu	2 281 641 €		
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Daňové príjmy	1 036 218 €	45 %	39 %
Dane z príjmov a kapi...	935 951 €	90 %	83 %
Dane za tovary a služby	64 765 €	6 %	7 %
Dane z majetku	35 503 €	3 %	10 %

Obrázok: Vývoj daňových príjmov v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

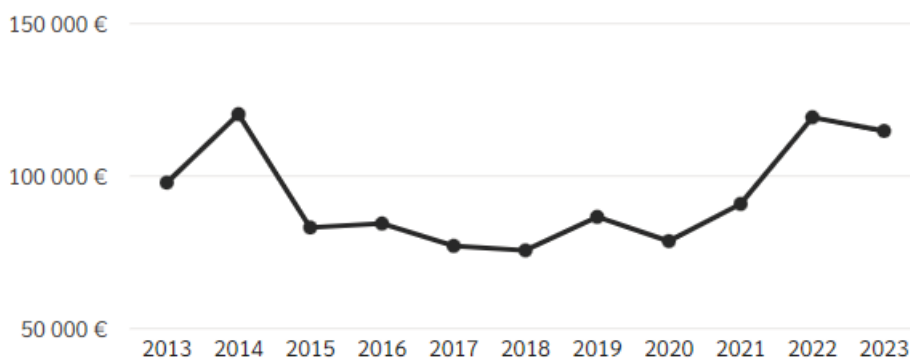
Granty a transfery	1 013 827 €	44 %	43 %
Tuzemské bežné grant...	1 013 827 €	100 %	98 %

Obrázok: Vývoj grantov a transferov v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

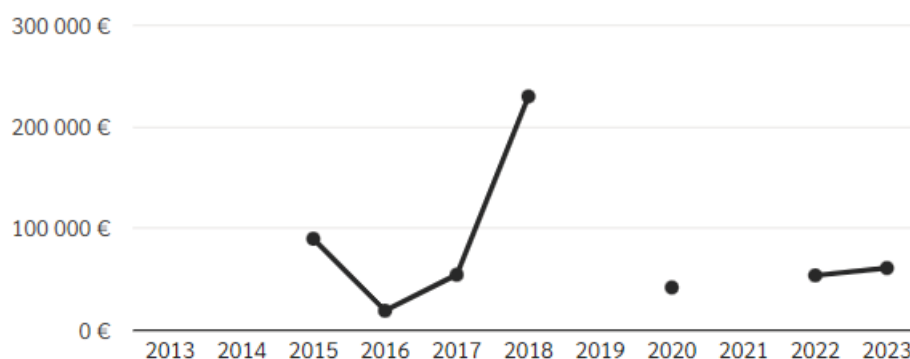
Nedaňové príjmy	114 751 €	5 %	8 %
Administratívne poplatky	69 850 €	61 %	55 %
Iné nedaňové príjmy	28 885 €	25 %	8 %
Príjmy z podnikania a z...	15 265 €	13 %	27 %
Kapitálové príjmy	750 €	1 %	9 %

Obrázok: Vývoj nedaňových príjmov v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

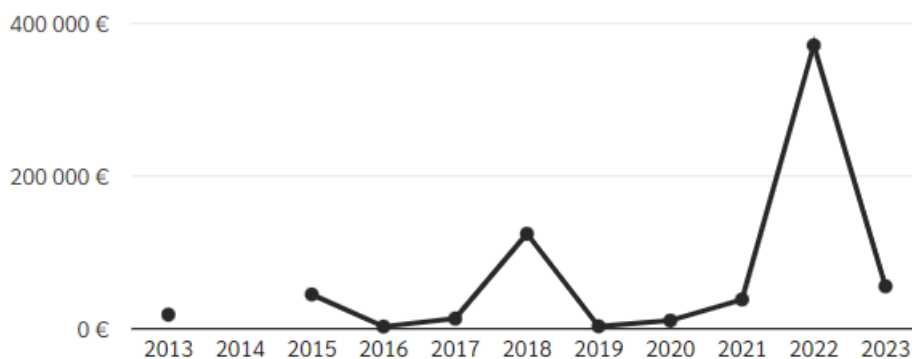
Príjaté úvery, pôžičky a ...	61 175 €	3 %	4 %
Tuzemské úvery, pôžičky	61 175 €	100 %	100 %

Obrázok: Vývoj príjmov z úverovv obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Príjmy z transakcií	55 670 €	2 %	6 %
Z ostatných finančných...	55 670 €	100 %	100 %

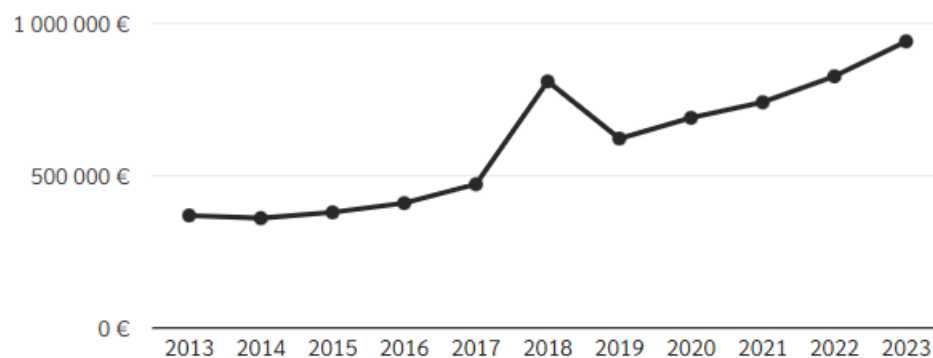
Obrázok: Vývoj príjmov z transakcií ...v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Štruktúra výdavkov

Spolu 2 095 863 €

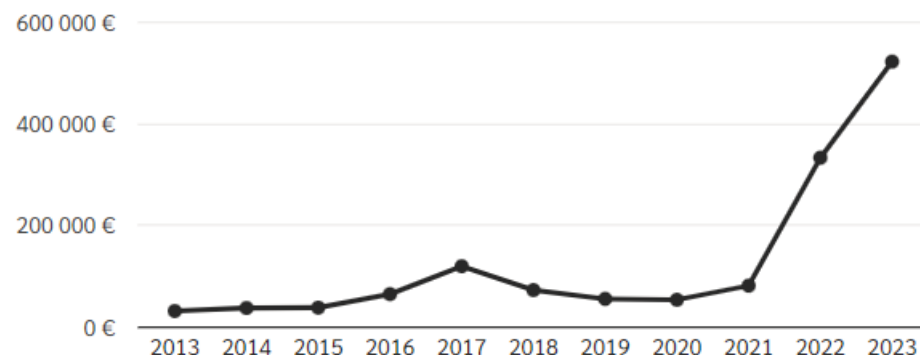
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Vzdelávanie	941 121 €	45 %	43 %
Predprimárne a prim...	731 916 €	78 %	55 %
Vedľajšie služby v školstve	156 664 €	17 %	13 %
Vzdelávanie nedefin...	52 541 €	6 %	6 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na vzdelávanie v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ochrana životného ...	522 520 €	25 %	8 %
Nakladanie s odpadmi	455 834 €	87 %	62 %
Znižovanie znečisťovania	61 175 €	12 %	2 %
Ochrana životného pro...	5 511 €	1 %	2 %

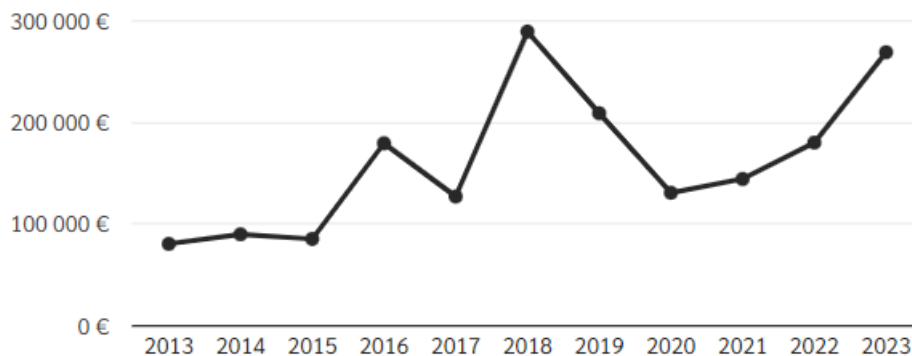
Obrázok: Vývoj výdavkov na ochranu životného prostredia v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Všeobecné verejné ...	269 162 €	13 %	25 %
------------------------------	------------------	-------------	-------------

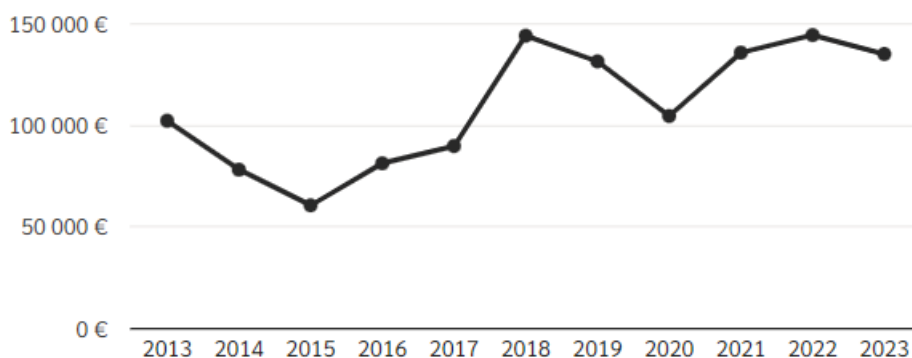
Výkonné a zákonodar...	149 546 €	56 %	87 %
Transakcie verejného dlhu	117 967 €	44 %	10 %
Všeobecné verejné	1 649 €	1 %	1 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na všeobecné verejné služby v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

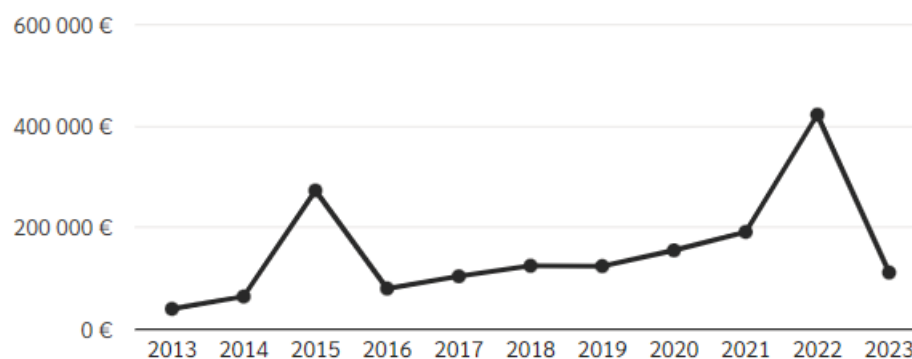
Rekreácia, kultúra ...	135 165 €	6 %	5 %
Kultúrne služby	79 659 €	59 %	55 %
Rekreačné a športové služby	42 993 €	32 %	29 %
Náboženské a iné	11 261 €	8 %	10 %
Vysielacie a vydavateľ...	1 251 €	1 %	2 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na rekreáciu, kultúru, ... v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Bývanie a občianska....	111 816 €	5 %	9 %
Rozvoj obcí	96 149 €	86 %	55 %
Verejné osvetlenie	9 236 €	8 %	12 %
Rozvoj bývania	6 431 €	6 %	16 %

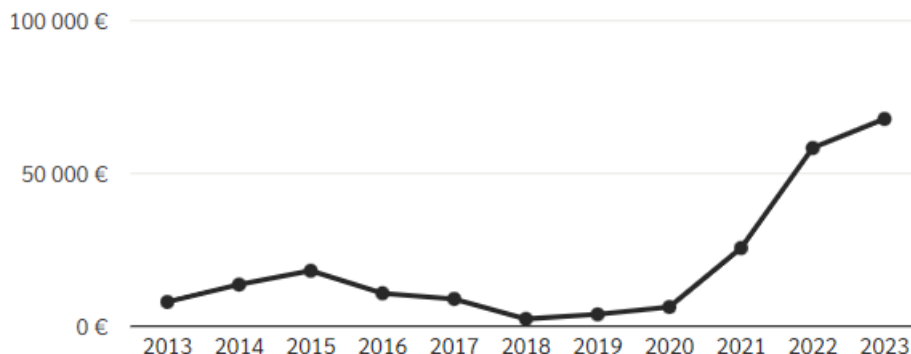
Obrázok: Vývoj výdavkov na bývanie ... v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Sociálne zabezpečenie	67 801 €	3 %	4 %
------------------------------	-----------------	------------	------------

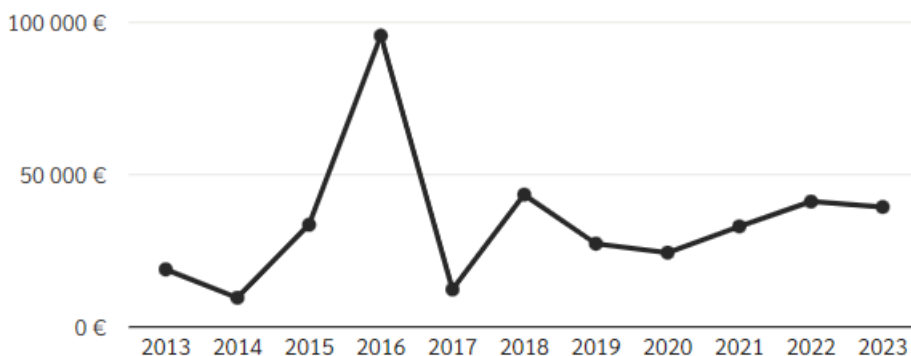
Sociálna pomoc občano....	34 095 €	50 %	28 %
Staroba	29 141 €	43 %	50 %
Rodina a deti	4 268 €	6 %	10 %
Pozostalí	297 €	0 %	0 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na sociálnu oblasť v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

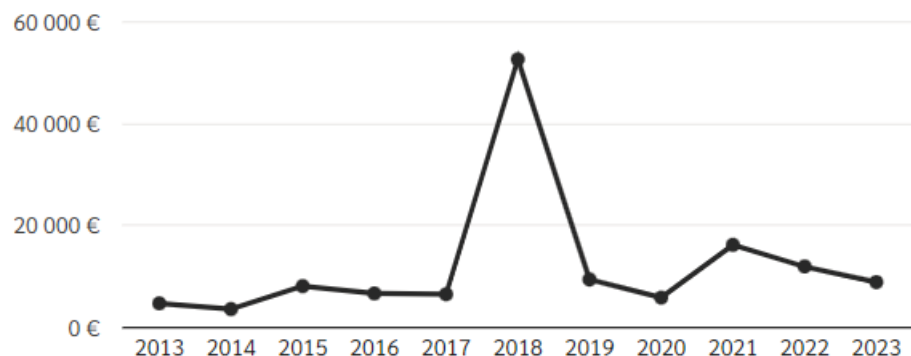
Ekonomická oblasť	39 356 €	2 %	5 %
Doprava	39 356 €	100 %	58 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na ekonomickú oblasť v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Verejný poriadok a bez..	8 922 €	0 %	1 %
Ochrana pred požiarimi	8 922 €	100 %	66 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na bezpečnosť v obci Vavrečka

Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrana	0 €	0 %	0 %
Civilná ochrana	0 €	0 %	99 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na obranu v obci Vavrečka
Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

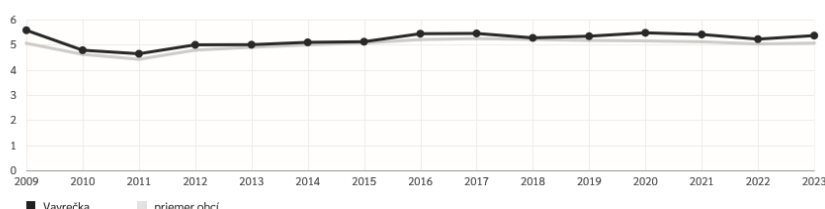
Finančné zdravie obce Vavrečka

Celkové skóre finančného zdravia obce Vavrečka sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %. Obec Vavrečka dosiahla skóre **5,4**.

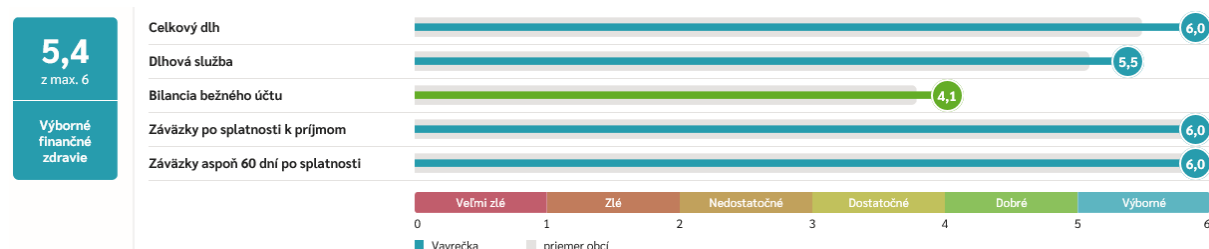
Historický vývoj

Celkové skóre finančného zdravia obce / VÚC sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %.

Poznámka: Na výpočet skóre týchto piatich zložiek finančného zdravia sa používa iný postup ako na výpočet pôvodných indikátorov, postup výpočtu je však odvodený od skóre indikátorov finančnej stability. Viac informácií možno nájsť v sekcii Metodika.

Obrázok Vývoj finančného zdravia obce Vavrečka
Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrázok Aktuálny stav finančného zdravia obce Vavrečka
Zdroj: 20.7.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Vavrečka je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Vavrečka. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Príslušnosť k obyvateľov k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Vavrečka
Sídlo pracoviska daňového úradu	Námestovo
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Námestovo
Sídlo Okresného súdu	Námestovo
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Námestovo
Sídlo pracoviska okresného úradu	Námestovo
Sídlo Územnej vojenskej správy	Žilina
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Námestovo
Sídlo Okresného úradu životného prostredia	Námestovo
ŠÚ SR	

Najviac orgánov špecializovanej štátnej správy má sídlo v okresnom meste Námestovo.

2.20 BEZPEČNOSŤ

Prácu polície v obci Vavrečka v súčasnej dobe zabezpečuje pre občanov OO PZ Námestovo Mláka 7/5, 029 01 Námestovo. Obce v pôsobnosti policajného zboru sú: Babín, Bobrov, Hruštín, Klin, Lokca, Oravská Jasenica, Oravská Polhora, Oravské Veselé, Rabča, Rabčice, Sihelné, Ťapešovo, Vasil'ov, **Vavrečka**, Zubrohlava, Oravská priehrada - vodná plocha.

Činnosť štátnej polície je upravená nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým sa upravuje činnosť obvodných oddelení Policajného zboru. Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhaľovania a objasňovania priestupkov, odhaľovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcioskopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchádzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku, spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spolužitia.

Obec v súčasnosti nemá zriadenú obecnú políciu.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec **Vavrečka** je súčasťou Vyššieho územného celku Žilina. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Žilinský kraj je ostatný vidiecky, konkurencieschopný, rýchlorastúci, konvergujúci, priemyselný región SR s perspektívou konkurencieschopného regiónu na úrovni SR, s vysokou atraktivitou pre investorov, s vysokým inovačným potenciálom a dlhodobou podpriemernou mierou nezamestnanosti, ale mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Českou republikou a Poľskou republikou. Osídlenie je sústredené prevažne do kotlín. Aj v tomto kraji sa prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Celkový prírastok obyvateľstva v kraji vykazuje hodnotu 0,93 ‰ na 1000 obyvateľov. ŽK možno klasifikovať ako priemyselný región s vysokým rozvojovým potenciálom. Vďaka za to dvom faktorom, a to lokalizácii v blízkosti priemyselných zón susednej Českej republiky a Poľska, ale tiež nedostatku úrodnej poľnohospodárskej pôdy. Priemysel sa na ročnej produkcii kraja podieľa viac ako 70 %. Zahŕňa všetky sektory a je pomerne rovnomerne rozložený. ŽK má významné postavenie v oblasti turizmu a patrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR, s najvyššou ubytovacou kapacitou, ktorá dosiahla jednu z najvyšších návštevností (18,8 %) po BK a pred Prešovským krajom. Celkom možno očakávať, že ŽK má šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a bude sa pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať automobilový a strojársky priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať tiež elektrotechnický priemysel. ŽK je dôležitou medzinárodnou križovatkou, prepájajúcou dopravnú sieť troch krajín – SR, Českej republiky a Poľska. Pre trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rast ŽK je potrebné dobudovať nadradenú dopravnú infraštruktúru v trase multimodálnych koridorov Va 81 a VI a siete T-ENT. Po dokončení diaľničnej siete bude ŽK prepojený s ďalšími medzinárodnými dopravnými koridormi. Renovácia železníc a koridorov kombinovanej dopravy spolu s modernizáciou letiska tvoria veľmi dobré podmienky pre dopravný systém európskej

úrovne. Prírodné zdroje ŽK sú bohaté a rôznorodé, veľký význam majú lesy (57 % povrchu kraja), zdroje minerálnych a termálnych vôd využívané najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj nedisponuje žiadnymi zásobami surovín.

Charakteristika špecifických stránok regiónu V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že ŽK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni najmä pri využívaní inovačného potenciálu v chemickom, automobilovom a strojárskom priemysle a v službách. Dôsledkom toho je jeho slabé prenikanie do priemyslu a ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality a dostupnosti verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie a poskytovaných elektronických služieb žilinského regiónu nízka. Najväčším nevyužitým rozvojovým potenciálom regiónu ŽK je:

- strategická poloha (prepojenie západ - východ, prihraničný región a medzinárodná križovatka),
- prírodné bohatstvo – chránené územia, geotermálna energia, kultúrne tradície,
- nadpriemerný inovačný potenciál a vysoký počet MSP.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda ŽK je tvorená silným inovačným potenciálom v kombinácii s výhodnou geografickou polohou, dostupnosťou a atraktivitou regiónu, potenciálom pre rozvoj turizmu, dopravy a nových služieb k podpore rozhodujúcich priemyselných odvetví.

Strategické ciele:

1. posilnenie a rozvoj inovačného potenciálu,
2. zhodnotenie a posilnenie vnútorného potenciálu turizmu s prepojením na ochranu a tvorbu životného prostredia,
3. nadregionálna a regionálna dopravná dostupnosť a kvalita služieb s dôrazom na cezhraničnú spoluprácu a nadregionálne väzby.

Očakávané dopady:

- využitie silného inovačného potenciálu k rastu regionálneho HDP a produktivity,
- rast podielu služieb a inovatívnych podnikov na ekonomickej štruktúre regiónu,
- posilnenie väzieb medzi vedou, výskumom, inováciami - podnikateľskou sférou a vzdelávacími inštitúciami,
- rast zamestnanosti, exportnej výkonnosti a konkurencieschopnosti regionálnej ekonomiky,
- zvýšenie kvality života vytvorením vhodných podmienok pre dostupnosť dobrého vzdelania, vhodného a dostatočne oceneného zamestnania s podporou rodiny, kvalitnú sociálnu a zdravotnú starostlivosť, rovnosť príležitostí, dostatočné kultúrne, športové a voľnočasové vyžitie,
- zvýšenie kvality životného prostredia.

2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko väčších a menších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie miestnych komunikácií, investície na obecnom úrade, materskej škole, kultúrnom dome, námestí, športovej infraštruktúre, v rámci obecného cintorína, či verejnom osvetlení. Obec čiastočne zabezpečila rozvoj verejných priestranstiev.

2024

2023

2022

2021

2020

2019

2018

2017

2016

2015

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Vavrečka nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť. Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikočiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí Pravdepodobnosť úspechu				Matica rizík Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok - S - W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými

konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno - ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Vavrečka a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce – 220,3 ha, - poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 597,4 ha katastra obce (66,71%), - 103 podnikateľských subjektov – právnická osoba, - celkovo 227 podnikateľských subjektov fyzické osoby, - dobrá dostupnosť mesta Námestovo a krajského mesta Žilina, - vhodné podmienky na rozvoj cestovného ruchu, - vybudovaný areál poľnohospodárskeho podniku, - prechádzajúca cesta II. s prepoením na mesto Námestovo a Tvrdošín, - rozvinutá rastlinná výroba a živočíšna výroba (hovädzieho dobytku a oviec), - existencia predajní potravinárskeho tovaru, - rozvinuté komerčné služby, - drevovýroba a drobná remeselná výroba,	- stagnujúci pracovný trh v obci a v celej lokalite Hornej Oravy, - relatívne vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci ale aj okrese Námestovo, - nízke priemerné mzdy v regióne, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - absentujúca železničná doprava priamo v obci a okrese, - nízky počet mladých ľudí, - nedobudovaná infraštruktúra v obci, - nízky počet obyvateľov v obci, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľov,
Príležitosti	Ohrozenia
- orientovanie sa na výrobu bez negatívnych účinkov na životné prostredie, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce, predovšetkým pre miestne pracovné sily, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12	Stratégia WO 10 5 6
T hrozby	Stratégia ST 5	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Problémom obce je nízky počet obyvateľov a nevybudovaná podnikateľská základňa.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta II. zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť mesta Námestovo, ako krajského mesta Žilina, - vybudovaná sieť miestnych komunikácií, - hromadná doprava zabezpečená spoločnosťou SAD, a.s. Žilina, - dobré pokrytie obce zastávkami SAD, - prechádzajúce cykloturistické trasy, - vybudované parkovacie plochy,	- potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií, - veľký počet km miestnych komunikácií, - zlý technický stav cesty II., - nedobudované chodníky pozdĺž cesty II., - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia priameho železničného spojenia, - horské prostredie a členitý kataster obce komplikuje zimnú údržbu, - neodstočná zimná údržba cesty II. triedy a miestnych komunikácií,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie peších a cyklistických prepojení za účelom efektívneho prepojenia s ostatnými časťami obce a prírodnými hodnotami, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	8 Stratégia WO 3
T hrozby	Stratégia ST 9	1 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia ST - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dobré pokrytie územia verejným osvetlením, - obec pripojená na elektrickú rozvodnú sieť, - dostatočná kapacita elektrickej siete, - vybudovaná vodovodná sieť (90,57 %), - existencia prameňov pitnej vody, - vybudovaný systém akumulácie pitnej vody, - vybudovaná plynofikácia obce (29,51 %), - vybudovaný obecný cintorín s domom smútku,	- potrebná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - potrebné rozšírenie verejného osvetlenia, - potrebná rekonštrukcia verejného vodovodu a vodných zdrojov,
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia verejného osvetlenia (LED) a jeho	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu,

- rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcie elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,
---	---

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 8	5 Stratégia WO 1 3
T hrozby	Stratégia ST 5	4 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Vavrečka na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - zavedený separovaný zber v obci, - fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu, - splašková kanalizačná sieť (84,84 %),	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV, - komplikované rozloženie katastra obce, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - absencia technických opatrení na odvedenie prívalových vôd do recipientu potoka, - nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - nevybudované obecné kompostovisko, - nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, - potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,
Príležitosti	Ohrozenia
- dostavba splaškovej kanalizačnej siete, - výstavba obecného kompostoviska, - výstavba zberného dvora pre separovaný zber a obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- ohrozená kvalita povrchových vôd potoka Vavrečka, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 6	Stratégia <i>WO</i> 12 4 3 9
T hrozby	Stratégia <i>ST</i> 8	Stratégia <i>WT</i>

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, - prechádzajúce hydričné koridory - Vavrečka, - veľké plochy lesov v okolí obce, - príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická miera zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), - lokality NATURA 2000 Horná Orava, - vybudovaná rozvodná sieť plynu, - Územie európskeho významu SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy, - splašková kanalizačná sieť (84,84 %),	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, na vodnom toku mimo centrum obce nie sú vybudované regulačné objekty, - nevybudovaná dažďová kanalizačná sieť, - potreba čistenia koryta Nitrice a miestnych potokov, - nedostatočne oddelená zeleň od spevnených plôch, - existencia čiernych skládok, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - absencia povodňových máp,
Príležitosti	Ohrozenia
- regulácia koryt miestnych tokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 10	Stratégia <i>WO</i> 12 3 5
T hrozby		

	Stratégia ST	9	Stratégia WT
--	---------------------	---	---------------------

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Žilinskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - organizované malé obecné služby pre nezamestnaných, - terénna opatrovateľská služba,	- absencia zariadenia pre seniorov, - absencia priestorov pre stretávanie sa obyvateľov v dôchodkovom veku, - absencia zdravotníckych služieb, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nízky počet obyvateľov bráni rozvojovým aktivitám v tejto oblasti, - nevyhovujúci stav bytového fondu,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podpora vzdelávania a prípravy pre trh práce, - podpora zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, Projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehĺbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WT* – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Námestovo.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia materskej školy – 127 detí v roku 2024, - existencia súkromnej materskej školy, - súkromné jasle Slniečko, - existencia neplnoorganizovanej základnej školy – 76 žiakov v roku 2024, - dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej a materskej školy, - fungujúci školský klub detí, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, - vybudovaná školská jedáleň s kapacitou 60 miest pri stoloch, - existencia futbalového ihriska, - dplhoročná história hádzanej, - existencia poľovníckych revírov, - existencia futbalového klubu, - viacúčelové ihrisko, volejbalové a hádzanárske ihrisko, - bežecká dráha, doskočisko, - Telovýchovná jednota Slovan Magura Vavrečka (futbalové oddiely – družstvo mužov, dorastu a žiakov) - AWK Vavrečka (Armwrestlingový klub mužov a dorastu), - stolnotenisový oddiel, - existencia lyžiarskeho vleku 300m,	- deficit v materiálno – technickom vybavení materskej a základnej školy, - absencia mimoškolského zariadenia, - potrebná rekonštrukcia futbalového ihriska, - potrebná rekonštrukcia budovy základnej školy, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potreba výmeny okien na budove materskej školy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatok športových ihrísk v okolí materskej školy, - pomalé zavádzanie informačných technológií do materskej školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,
Príležitosti	Ohrozenia
- dovybavenie a modernizácia materskej a základnej školy, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Vavrečka, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - rekonštrukcia infraštruktúry pre možné potreby vzdelávania, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	17 Stratégia <i>SO</i>	15 8 6 Stratégia <i>WO</i>
T hrozby	11 Stratégia <i>ST</i>	7 Stratégia <i>WT</i>

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – čeliť hrozbám využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dlhoročná história obce, tradície, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol, kúria), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu v blízkosti obecného úradu s kapacitou 500 osôb, - divadelný súbor – ochotnícky – Magurka, - mládežnícky divadelný súbor, - tanečná skupina MAYA, - detský karneval, - fašiangový manželský večierok, - rozprávkové rozprávanie, - oslavy Dňa matiek, - odpustové slávnosti na sv.Annu, - strašidelný večer alebo Vavrečka v povestiach, - Mikuláš medzi deťmi, - predvianočné posedenie s dôchodcami, - Silvestrovský obecný ples, - Aerobik – show, - nepravidelné kultúrne podujatia: divadelné predstavenia, koncerty hudobných skupín, spevákov, diskopárty, módné prehliadky,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry v zmysle pôvodného štýlu, dovybavenie interiérov, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zoslabovanie tradičného vnímania obce Vavrečka, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 8 20 1	Stratégia WO 7
T hrozby	Stratégia ST 13	Stratégia WT 7

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- bohaté kultúrne dedičstvo, - prírodné krásy v okolí obce, - chránená Vavrekova, 400-ročná lipa, - Oravská priehrada, - lyžiarsky vlek, - Babia hora a Pilsko, - Magura, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - početné množstvo turistických chodníkov, - početné množstvo cykloturistických trás, - existencia poľovníckeho revíru,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - neexistencia www stránky obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Vavrečka v rámci regionálnych štruktúr, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - cezhraničná spolupráca, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v mikroregióne a okolí, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	8 Stratégia SO Stratégia WO	7
T hrozby	12 Stratégia ST 3	Stratégia WT

Obec disponuje určitým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupná v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevyhovujúci spôsob informovania o dianí v obci, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostupný kvalitný digitálny obsah,
Príležitosti	Ohrozenia

- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5 1	Stratégia WO 1 4
T hrozby	3 Stratégia ST 4	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- prístup na internet v budove obecného úradu, - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO a WT – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Vavrečka a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Vavrečka patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nevybudovaná vodovodná a kanalizačná sieť, absentujúca plynofikácia, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti dodávok vody, odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Vavrečka vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE VAVREČKA.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Vavrečka. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Vavrečka a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepčné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHRSR ŽISK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Vavrečka poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Vavrečka je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané

sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie.

Obec Vavrečka je súčasťou vyššieho územného celku Žilina. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Vavrečka:

Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Vavrečka:

Hlavné disparity ŽSK

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nedostatočné využívanie zdrojov v lesnom hospodárstve;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby, a to najmä v strojárstve;
- nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, vrátane výskumu a vývoja v elektrotechnickom, hutníckom a strojárskom priemysle;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví;

v službách

- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb (elektrotechnický priemysel);
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- nedobudovanosť dopravnej infraštruktúry nadregionálnej úrovne;
- značné ekologické zaťaženie krajiny (priemysel, metalurgia);

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nízky počet vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov v podnikoch a inštitúciách,
- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- nízka životná úroveň v severných okresoch;
- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- vysoké percento absolventov stredných škôl nepracujúcich v ukončenom študijnom alebo učebnom odbore (80 %), nízka vedomostná úroveň a pripravenosť absolventov základných a stredných škôl pre potreby trhu práce;
- prehľbovanie rozdielov v postavení mužov a žien na trhu práce.

Hlavné faktory rozvoja ŽSK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblasti lesníctva, pestovania obilnín a zemiakov;

v priemysle

- rozvinutá diverzifikovaná štruktúra priemyslu;
- vysoký podiel zahraničného kapitálu v podnikoch;
- možnosť posilňovania exportu;
- budovanie vedecko-technologických parkov a regionálneho inovačného centra;

v službách

- disponibilný potenciál pre regionálnu ekonomiku na báze informačných technológií, inovatívnych služieb v oblasti vzdelávania a podporných služieb pre rozhodujúce priemyselné odvetvia;
- atraktívny potenciál pre rozvoj turizmu;

v technickej infraštruktúre

- zábery týkajúce sa splavnenia Váhu, ekologická a integrovaná doprava;
- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
- dopravné prepojenie Krakov - Budapešť;
- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia;
- sebestačnosť územia vo výrobe elektrickej energie, možnosti budovania nových zdrojov energie;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dlhodobá progresívna prirodzená mobilita a natalita;
- nízka miera nezamestnanosti v posledných rokoch;
- posilnenie systému celoživotného vzdelávania a cieľenej rekvalifikácie.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Vavrečka v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce – 220,3 ha, + poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 597,4 ha katastra obce (66,71%), + 103 podnikateľských subjektov – právnická osoba, + celkovo 227 podnikateľských subjektov fyzické osoby, + dobrá dostupnosť mesta Námestovo a krajského mesta Žilina, + vhodné podmienky na rozvoj cestovného ruchu, + vybudovaný areál poľnohospodárskeho podniku, + prechádzajúca cesta II. s prepoením na mesto Námestovo a Tvrdošín, + rozvinutá rastlinná výroba a živočíšna výroba (hovädzieho dobytku a oviec), + existencia predajní potravinárskeho tovaru, + rozvinuté komerčné služby, + drevovýroba a drobná remeselná výroba,	- stagnujúci pracovný trh v obci a v celej lokalite Hornej Oravy, - relatívne vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci ale aj okrese Námestovo, - nízke priemerné mzdy v regióne, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - absentujúca železničná doprava priamo v obci a okrese, - nízky počet mladých ľudí, - nedobudovaná infraštruktúra v obci, - nízky počet obyvateľov v obci, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľov,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prechádzajúca cesta II. zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť mesta Námestovo, ako krajského mesta Žilina, + vybudovaná sieť miestnych komunikácií, + hromadná doprava zabezpečená spoločnosťou SAD, a.s. Žilina, + dobré pokrytie obce zastávkami SAD, + prechádzajúce cykloturistické trasy, + vybudované parkovacie plochy,	- potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií, - veľký počet km miestnych komunikácií, - zlý technický stav cesty II., - nedobudované chodníky pozdĺž cesty II, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia priameho železničného spojenia, - horské prostredie a členitý kataster obce komplikuje zimnú údržbu, - neodstatok zimná údržba cesty II. triedy a miestnych komunikácií,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dobré pokrytie územia verejným osvetlením, + obec pripojená na elektrickú rozvodnú sieť, + dostatočná kapacita elektrickej siete, + vybudovaná vodovodná sieť (90,57 %), + existencia prameňov pitnej vody, + vybudovaný systém akumulácie pitnej vody, + vybudovaná plynifikácia obce (29,51 %), + vybudovaný obecný cintorín s domom smútku,	- potrebná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - potrebné rozšírenie verejného osvetlenia, - potrebná rekonštrukcia verejného vodovodu a vodných zdrojov,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Vavrečka na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + zavedený separovaný zber v obci, + fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu, + splašková kanalizačná sieť (84,84 %),	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV, - komplikované rozloženie katastra obce, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - absencia technických opatrení na odvedenie prívalových vôd do recipientu potoka,

	- nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - nevybudované obecné kompostovisko, - nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, - potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,
--	--

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, + prechádzajúce hydrické koridory - Vavrečka, + veľké plochy lesov v okolí obce, + príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická miera zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), + lokality NATURA 2000 Horná Orava, + vybudovaná rozvodná sieť plynu, + Územie európskeho významu SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy, + splašková kanalizačná sieť (84,84 %),	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - na vodnom toku mimo centrum obce nie sú vybudované regulačné objekty, - nevybudovaná dažďová kanalizačná sieť, - potreba čistenia koryta Nitrice a miestnych potokov, - nedostatočne oddelená zeleň od spevnených plôch, - existencia čiernych skládok, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - absencia povodňových máp,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...), + organizované malé obecné služby pre nezamestnaných, + terénna opatrovateľská služba,	- absencia zariadenia pre seniorov, - absencia priestorov pre stretávanie sa obyvateľov v dôchodkovom veku, - absencia zdravotníckych služieb, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nízky počet obyvateľov bráni rozvojovým aktivitám v tejto oblasti, - nevyhovujúci stav bytového fondu,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia materskej školy – 127 detí v roku 2024, + existencia súkromnej materskej školy, + súkromné jasle Slniečko, + existencia neplnoorganizovanej základnej školy – 76 žiakov v roku 2024, + dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej a materskej školy, + fungujúci školský klub detí, + využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, + vybudovaná školská jedáleň s kapacitou 60 miest pri stoloch, + existencia futbalového ihriska, + dplhoročná história hádzanej, + existencia poľovníckych revírov, + existencia futbalového klubu, + viacúčelové ihrisko, volejbalové a hádzanárske ihrisko, + bežecká dráha, doskočisko, + Telovýchovná jednota Slovan Magura Vavrečka (futbalové oddiely – družstvo mužov, dorastu a žiakov)	- deficit v materiálno – technickom vybavení materskej a základnej školy, - absencia mimoškolského zariadenia, - potrebná rekonštrukcia futbalového ihriska, - potrebná rekonštrukcia budovy základnej školy, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potreba výmeny okien na budove materskej školy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatok športových ihrísk v okolí materskej školy, - pomalé zavádzanie informačných technológií do materskej školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,

+ AWK Vavrečka (Armwrestlingový klub mužov a dorastu), + stolnotenisový oddiel, + existencia lyžiarskeho vleku 300m,	
--	--

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dlhoročná história obce, tradície, + prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol, kúria), + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + existencia kultúrneho domu v blízkosti obecného úradu s kapacitou 500 osôb, + divadelný súbor – ochotnícky – Magurka, + mládežnícky divadelný súbor, + tanečná skupina MAYA, + detský karneval, + fašiangový manželský večierok, + rozprávkové rozprávanie, + oslavy Dňa matiek, + odpustové slávnosti na sv.Annu, + strašidelný večer alebo Vavrečka v povestiach, + Mikuláš medzi deťmi, + predvianočné posedenie s dôchodcami, + Silvestrovský obecný ples, + Aerobik – show, + nepravdivé kultúrne podujatia: divadelné predstavenia, koncerty hudobných skupín, spevákov, diskopárty, módné prehliadky,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združení, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ bohaté kultúrne dedičstvo, + prírodné krásy v okolí obce, + chránená Vavrekova, 400-ročná lipa, + Oravská priehrada, + lyžiarsky vlek, + Babia hora a Pilsko, + Magura, + veľký počet povrchových prírodných útvarov, + strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, + početné množstvo turistických chodníkov, + početné množstvo cykloturistických trás, + existencia poľovníckeho revíru,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - neexistencia www stránky obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupná v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevyhovujúci spôsob informovania o dianí v obci, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostupný kvalitný digitálny obsah,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity

+ prístup na internet v budove obecného úradu, + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
---	---

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Vavrečka.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR ŽISK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina

obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

**Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Vavrečka
2025 - 2034**

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE VAVREČKA

Vízia

Obec Vavrečka bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane významným strediskom cestového ruchu, a bude vyvážene a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zvelaďovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Bude sa snažiť rozvíjať služby cestovného ruchu ako aj nevyhnutnú infraštruktúru. Na to využije svoj bohatý historický potenciál a prírodné bohatstvo. Obec vytvorí podmienky na rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu - ubytovacie kapacity a športovú infraštruktúru. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – cestovný ruch a lesné hospodárstvo.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Vavrečka. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Vavrečka a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Vavrečka disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Vavrečka všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj výrobných zón. Obec Vavrečka v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zónu, ktorá poskytuje kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, chodníky, cyklochodníky, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, chodníkov, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém zásobovania pitnou vodou, energiami. Dôležitou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia,

prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Vavrečka so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom

č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z. (nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 199/2022 Z. z., 345/2022 Z. z., 494/2022 Z. z., 120/2024 Z. z., 295/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života. Vavrečka považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Vavrečka v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a neplnoorganizovanej základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Vavrečka či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Vavrečka v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe

konceptie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zvelaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Vavrečka nasledovný strategický cieľ:

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Vavrečka, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast pri rešpektovaní environmentálnych požiadaviek a obmedzení súvisiacich s existenciou tunajších prírodných hodnôt. Obec sa bude snažiť o ochranu prírodných hodnôt, ktoré sú pod štátnou ochranou prírody CHKO Horná Orava v súlade s rozvojovými zámermi v oblasti cestovného ruchu a ekologicky nezávadného hospodárstva. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať

do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu a vybraných oblastí drevárskeho priemyslu, cestovného ruchu a oblasti služieb, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii klúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých klúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Žilinského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre obec Vavrečka je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila klúčové ciele:

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vavrečka na roky 2025 - 2034 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Vavrečka. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a

inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Suchá Hora, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, potravinárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (Natura 2000, ...) a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrne historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás.“

Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie
Podprogram 2.2. Doprava

Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie
Podprogram 7.2. Šport

Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva
Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Podpora tradičných odvetví.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, SMART lavičky a zastávky, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Zásobovanie pitnou vodou.

Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.

Zníženie energetickej náročnosti budov.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladkovanej časti odpadov,

Zabezpečiť neustále zlepšovanie separácie komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Rozšíriť zberný dvor a jeho vybavenie a obecné kompostovisko.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba a údržba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody rozšírením existujúcich verejných vodovodov, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Opatrenie 5.2.2

Výstavba a revitalizácia protipovodňových opatrení, výstavba zachytávacích poldrov, premena spevnených plôch na vsakovacie

Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.

Opatrenie 5.2.3

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku. Výstavba denného stacionára.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny. Debarierizácia obecných budov a zariadení,

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Opatrenie 7.1.3

Opatrenie 7.1.4

Opatrenie 7.1.5

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Obnova, rozšírenie, modernizácia, zvýšenie energetickej účinnosti a debarierizácia zariadení predškolskej výchovy.

Obnova, rozšírenie, modernizácia, zvýšenie energetickej účinnosti a debarierizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podpora záujmovej činnosti.

Výstavba, rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce, a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia, prístavba a zvýšenie energetickej účinnosti kultúrnych pamiatok

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky a aplikácie obce

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce a rekreačných zón obce

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívny chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Modernizácia, debarierizácia a zvýšenie energetickej účinnosti Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE		

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Vavrečka
2025 - 2034**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje intenzifikácia existujúcich výrobných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Obnova technológií a strojového vybavenia.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.
Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva..

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Podpora tradičných odvetví.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia PD.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Modernizácia technológie v podnikoch drobnej výroby.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy, kultúrneho domu.
Zníženie energetickej náročnosti.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I. až III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Vavrečka. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba miestnej komunikácie do časti Starý mlyn.

	Rekonštrukcia miestnych komunikácií po výstavbe kanalizačnej siete. Výstavba miestnych komunikácií - 2000 m.
Opatrenie 2.1.2 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci. Rekonštrukcia cesty II. triedy č. 520.
Opatrenie 2.1.3 Aktivity	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba cyklotrasy okolo Oravskej priehrady. Výstavba cyklotrasy s prepojením na Oravsko- lipťovskú cyklotrasu. Výstavba cyklotrasy od zastávky SAD k priemyselnej zóne. Výstavba cyklotrasy v novej IBV - 1200 m obojsmerných cestičiek pre cyklistov v šírke 3,0 m.
Opatrenie 2.1.4 Aktivity	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba parkoviska pro amfiteátri. Výstavba parkoviska pri MŠ. Dostavba a rozšírenie parkovacích miest pred Obecným úradom. Dostavba a rozšírenie parkovacích miest pred kostolom sv. Anny. Dostavba a rozšírenie parkovacích miest pred predajňou COOP Jednota. Rekonštrukcia parkovacích plôch. Výstavba parkoviska 19 p.m. + 1 x autobus pri futbalovom ihrisku. Výstavba parkoviska ZŠ 1-4, bytovka, ihrisko – 34 p.m..
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia chodníka pri ZŠ. Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty II. Rekonštrukcia chodníkov pre peších v centrálnej časti obce. Rekonštrukcia chodníkov mimo centrálnu časť obce. Výstavba chodníkov v novej zástavbe – 2000 m.
Opatrenie 2.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba premostenia potoka Vavrečka. Rekonštrukcia premostenia pri obecnom úrade. Rekonštrukcia premostenia pri MŠ.
Opatrenie 2.1.7 Aktivity	Úprava dopravnej infraštruktúry. Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce. Optimalizácia dopravného. Osadenie informačno – orientačného značenia v obci. Obstaranie techniky.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusovú zastávku na ceste II/520 so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1 Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV v lokalite Rakytiny.
Opatrenie 3.2 Aktivity	Rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Intenzifikácia verejného osvetlenia – LED osvetlenie. Modernizácia verejného osvetlenia – LED osvetlenie. Výstavba verejného osvetlenia štátnej cesty v spodnej časti obce – smer zastávka SAD.
Opatrenie 3.3 Aktivity	Revitalizácia pietnych miest v obci. Spracovanie technickej dokumentácie.

	Modernizácia a rekonštrukcia Domu smútku. Dostavba urnového hája v areáli cintorína.
Opatrenie 3.4 Aktivity	Zásobovanie pitnou vodou. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia existujúcej rozvodnej siete pitnej vody. Výstavba vodovodnej siete v časti Starý mlyn. Rozšírenie vodojemu 2x100 o 2x50 m2 Výstavba zásobovacích a výtlačných vodovodných potrubí technických zariadení pre zásobovanie vodou.
Opatrenie 3.5 Aktivity	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete. Dostavba rozvodnej siete plynu (Vyšný koniec, Starý mlyn, Rakytiny - 1,5 km). Rozšírenie a rekonštrukcia rozvodov STL plynovodov. Rekonštrukcia, preložka existujúcich trafostaníc a výstavba nových trafostaníc. Rekonštrukcia, preložky, výstavba a prípojky VN a NN elektrickej siete. Preloženie trafostanice TS 6 a výstavba kioskovej trafostanice TS6 a VN vedenia. Výstavba kioskovej trafostanice TS 7, TS 8, TS 9, TS 10, TS11, TS12 a VN vedenia.
Opatrenie 3.6 Aktivity	Zníženie energetickej náročnosti budov. Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1 Aktivity	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladkovanej časti odpadov a to najmä rozširovaním ponuky zberu triedeného odpadu na zbernom dvore. Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Rozšírenie kontajnerov pre jednotlivé komodity Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2 Aktivity	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci. Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Výstavba kontajnerových stojísk. Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad a kompostovanie
Opatrenie 4.3 Aktivity	Rekultivácia čiernych skládok. Sanácia čiernych skládok.
Opatrenie 4.4 Aktivity	Zberný dvor a obecné kompostovisko. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba obecného kompostoviska. Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko. Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5 Aktivity	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd. Vypracovanie technickej dokumentácie a vysporiadanie pozemkov. Výstavba splaškovej kanalizačnej siete DN 300 v neodkanalizovaných zónach.
Opatrenie 4.6 Aktivity	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody. Výstavba záchytných nádrží a poldrov na zachytávanie zrážkovej vody v k.ú. obce. Výbudovanie dažďovej kanalizácie so zaústením do potoka Adamka a Vavrečka.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Aktivity Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.
Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivity Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.

Opatrenie 5.2.2 Revitalizácia protipovodňových opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Prekrytie vodného toku medzi radovou zástavbou.
Revitalizácia protipovodňových opatrení mimo vodného toku.
Revitalizácia záchytných kanálov mimo vodného toku.
Revitalizácia protipovodňových opatrení na toku Vavrečanka.
Revitalizácia protipovodňových opatrení na toku Adamka.

Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia koryt vodných tokov.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia vodnej nádrže (oprava brehov, vybetónovanie brehu, vybudovanie brodu).
Revitalizácia koryta potoka Vavrečanka.
Revitalizácia koryta potoka Adamka.
Revitalizácia vodných tokov v časti Uhlisko – 0,5 km.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivity Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.
Znížiť prašnosť komunikácií.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Realizácia protieróznych opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia protieróznych opatrení.

Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychovej zóny v centrálnej časti obce Vavrečka.
Výstavba oddychovej zóny Starý mlyn.
Revitalizácia zelene pri amfiteátri.
Výstavba oddychovej zóny pri vodnej nádrži.
Dostavba a revitalizácia obecného parku v centre obce, výsadba, dlažba, mobiliár.
Dostavba a revitalizácia oddychovej zóny v časti – Kaplička, osvetlenie chodníka, vybudovanie chodníka.
Dostavba a revitalizácia záhrady pri materskej škole – vybudovanie detského parku a bylinkovej záhradky, vybudovanie altánku pre potreby škôlky – výučba v exteriéroch záhrady.
Dostavba a revitalizácia záhrady pri základnej škole, vybudovanie parkového mobiliáru a zeleninová záhradka.
Výsadba estetickéj zelene v lokalite Vyšný koniec.
Výsadba estetickéj zelene v lokalite Kaplička.
Výsadba izolačnej zelene záhrady ZŠ.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Výstavba denného stacionára pre seniorov a občanov s ŽP.

Zriadenie klubu dôchodcov.
Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.
Elektronický strážca – GPS monitoring.

Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivity Podpora mladých rodín s deťmi.
Výstavba komunitného centra.
Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v teenagerskom veku.
Zriadenie priestorov pre stretávanie matiek s deťmi.
Výstavba nájomného bytového fondu 2x6 b.j..

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Aktivity Zriadenie ambulancie praktického lekára pre deti a dorast.
Zriadenie ambulancie praktického lekára pre dospelých.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 6.3.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie
individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

Opatrenie 6.3.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a
komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia nadstavby budovy materskej školy – rozšírenie kapacít.
Rekonštrukcia a modernizácia budovy materskej školy – zníženie energetickej náročnosti.
Obstaranie vybavenia školy.
Modernizácia zdrojov vykurovania.
Debarierizácia materskej školy.

Opatrenie 7.1.2 Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie plnoorganizovanej základnej školy.
Dostavba oplotenia základnej školy.
Výstavba exteriérovej učebne.
Výstavba skladu učebníc.
Výstavba špeciálnych učební.
Výstavba školskej knižnice.
Dostavba kabinetov.

	Modernizácia vykurovania budovy – modernizácia zdrojov tepla a rozvodov. Modernizácia vybavenia školy.
Opatrenie 7.1.3 Aktivita	Podpora záujmovej činnosti. Modernizácia vybavenia ŠKD. Realizácia priestorov pre vytvorenie umeleckej školy.
Opatrenie 7.1.4 Aktivita	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia jedálne a kuchyne ZŠ. Modernizácia vybavenia jedálne MŠ.
Opatrenie 7.1.5 Aktivita	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry. Rekonštrukcia malého ihriska ZŠ. Výstavba školskej telocvične. Výstavba malej telocvične pre potreby MŠ. Rekonštrukcia detského ihriska v areáli MŠ. Dostavba hracích prvkov v areáli MŠ.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Aktivita	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba volejbalového ihriska (areál futbalového ihriska). Rekonštrukcia športovej haly. Výstavba detského ihriska v časti Starý mlyn. Rekonštrukcia objektu TJ MAgura Vavrečka. Rekonštrukcia a modernizácia futbalového areálu. Rekonštrukcia športových ihrísk s umelým povrchom. Rekonštrukcia mantinelov na ihrisku s umelým povrchom.
Opatrenie 7.2.2 Aktivita	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Aktivita	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia domu kultúry a zníženie energetickej náročnosti. Rekonštrukcia interiérov – kuchyňa, sála, príslušenstvo. Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla a vykurovania. Dostavba javiskovej techniky v Kultúrnom dome. Osvetlenie divadelnej sály. Zriadenie priestorov pre umelecké skupiny.
Opatrenie 8.1.2 Aktivita	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok. Obstaranie expozície.
Opatrenie 8.1.3 Aktivita	Podpora kultúrnych podujatí v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Podpora kultúrnych podujatí. Rekonštrukcia otvoreného amfiteátra. Realizácia ozvučenia amfiteátra.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Aktivita	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.
-----------------------------	--

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
- Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhladávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.
Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.
- Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúl v obci.
Aktivita Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce.
Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Podpora rozvoja infraštruktúry cestovného ruchu v lokalite Medved'ky.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
- Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.1.1 Modernizácia Obecného úradu vrátane zvýšenia energetickej účinnosti a debarierizácie
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – zníženie energetickej náročnosti budovy.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.2.1 Bezpečnosť.
Aktivita Rozšírenie kamerového systému a monitorovacích zariadení.
Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice – zníženie energetickej náročnosti.
Obstaranie a modernizácia vybavenia hasičskej zbrojnice.
Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivita Technické zabezpečenie IS.
Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.
Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.
Výstavba verejného prístupového bodu.
Výstavba optickej siete.
Kybernetická bezpečnosť.
- Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivita Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivita Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
- Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivita Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.
- Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivita Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vavrečka sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
-----------	-------	----------------------	-----	----------------	---------------	---------------	-----------------

Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	0	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	700

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	3
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,0 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	20
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,5 mil..

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Vavrečka	0	100 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Vavrečka	0	100
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Vavrečka	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Vavrečka	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Vavrečka	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II.a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Vavrečka	0	2

		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Vavrečka	0	1,0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	-	1707
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Vavrečka	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	5000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Vavrečka	0	100
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Vavrečka	0	0
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Vavrečka	0	1,0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/výbudovaných mostov	výstup	počet	obec Vavrečka	0	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	10
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Vavrečka	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Vavrečka	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Vavrečka	0	10
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Vavrečka	0	150
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	100
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Vavrečka	95	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Vavrečka	0	5
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Vavrečka	0	10000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	100
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Vavrečka	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Vavrečka	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Vavrečka	0	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.	Zníženie energetickej náročnosti v %	dopad	%	obec Vavrečka	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov..	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Vavrečka	0	380
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Vavrečka	0	160
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Vavrečka	0	100
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Vavrečka	0	8
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Vavrečka	0	100
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Vavrečka	0	3
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Vavrečka	0	300
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Vavrečka	0	150
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Vavrečka	0	30
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Vavrečka	0	2
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Vavrečka	0	5
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Vavrečka	0	3

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Vavrečka	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Vavrečka	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1
		Počet vytvorených protipovodňových hrádzi	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Vavrečka	0	5
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Vavrečka	0	30

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Vavrečka	0	30

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Vavrečka	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1707
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	500
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Vavrečka	0	15000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	500

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	150
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	5
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	250
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Vavrečka	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Vavrečka	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	1707

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Vavrečka	0	2
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Vavrečka	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Vavrečka	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Vavrečka	0	1
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Vavrečka	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Vavrečka	0	1

	znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
--	--	--	--	--	--	--

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
-----------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Vavrečka	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Vavrečka	0	0
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	127
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Plocha zrekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	obec Vavrečka	0	1500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	76
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Vavrečka	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	76
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Vavrečka	0	200
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Vavrečka	0	200
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	690	200
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Vavrečka	0	5000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Vavrečka	0	2000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	200

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
------------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	5
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	150
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	250

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
-----------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných/vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Vavrečka	0	1000
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Vavrečka	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Vavrečka	0	1000
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Vavrečka	0	1
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Vavrečka	0	1707
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Vavrečka	0	1

		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Vavrečka	0	20
--	--	-------------------------------	-------	-------	---------------	---	----

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	50

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	2500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	2500
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Vavrečka	0	500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Zriadenie www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	2500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Vavrečka	0	2500

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Vavrečka	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	2500
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Vavrečka	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	2500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec	0	-

	získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.				Vavrečka		
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	2500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	100

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci						
------------------	--	--	--	--	--	--	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Vavrečka	0	5

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
------------------	---	--	--	--	--	--	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Vavrečka	0	10
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Vavrečka	0	30
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Vavrečka	0	60

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.						
------------------	---	--	--	--	--	--	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Vavrečka	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Vavrečka	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Vavrečka	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Vavrečka	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Vavrečka	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Vavrečka	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Vavrečka	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Vavrečka	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.						
------------------	--	--	--	--	--	--	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	1
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Vavrečka	0	1

		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Vavrečka	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Vavrečka	0	1
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Vavrečka	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Vavrečka	0	5
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Vavrečka	0	1
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Vavrečka	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Vavrečka	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Vavrečka	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Vavrečka	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Vavrečka
2025 - 2034**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE VAVREČKA

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Vavrečka. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Vavrečka, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Vavrečka, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Vavrečka na roky 2025 - 2034.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Vavrečka

Implementácia PHRSR obce Vavrečka sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Vavrečka je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Vavrečka. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Vavrečka budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Vavrečka.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2025 - 2034 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2025 - 2034. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie Náместovoého výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne Náместovými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Vavrečka je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Vavrečka. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Vavrečka vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o

vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Vavrečka (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Vavrečka). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Vavrečka. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Vavrečka a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Vavrečka. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Vavrečka na roky 2025 - 2034. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2025 - 2034) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Vavrečka najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Vavrečka. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Vavrečka pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Vavrečka. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2034. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Vavrečka, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2025 - 2034		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2029	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2027, 2029, 2032, 2034	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Vavrečka.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2029	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2030	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2031	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2032	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2033	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce,	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

						Záverečný účet	
8.	01/2034	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2035	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obnova technológií a strojového vybavenia.	200	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	3000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia technológií v podnikoch drobnej výroby.	300	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy, kultúrneho domu.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Zníženie energetickej náročnosti.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva..										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest 1/III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce Vavrečka. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Výstavba miestnej komunikácie do časti Starý mlyn.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií po výstavbe kanalizačnej siete.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba miestnych komunikácií - 2000 m.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Rekonštrukcia cesty II. triedy č. 520.	podľa potreby	VÚC ŽI, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC ŽI
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Dostavba cyklotrasy okolo Oravskej priehrady.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na Oravsko- lipťovskú cyklotrasu.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba cyklotrasy od zastávky SAD k priemyselnej zóne.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba cyklotrasy v novej IBV - 1200 m obojsmerných cestičiek pre cyklistov v šírke 3,0 m.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Výstavba parkoviska pro amfiteátri.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba parkoviska pri MŠ.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba a rozšírenie parkovacích miest pred Obecným úradom.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba a rozšírenie parkovacích miest pred kostolom sv. Anny.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba a rozšírenie parkovacích miest pred predajňou COOP Jednota.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia parkovacích plôch.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba parkoviska 19 p.m. + 1 x autobus pri futbalovom ihrisku.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba parkoviska ZŠ 1-4, bytovka, ihrisko – 34 p.m..	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Rekonstrukcia chodníka pri ZŠ.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty II.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia chodníkov pre peších v centrálnej časti obce.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia chodníkov mimo centrálnu časť obce.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba chodníkov v novej zástavbe – 2000 m.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba premostenia potoka Vavrečka.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia premostenia pri obecnom úrade.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia premostenia pri MŠ.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

			grantové schémy			
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Optimalizácia dopravného.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Osadenie informačno – orientačného značenia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Obstaranie techniky.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Zrekonštruovať autobusovú zastávku na ceste II/520 so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.2										
Opatrenie 2.2.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický záměr						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba plôch IBV v lokalite Rakytiny.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Intenzifikácia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Modernizácia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka

	Výstavba verejného osvetlenia štátnej cesty v spodnej časti obce – smer zastávka SAD.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Modernizácia a rekonštrukcia Domu smútku.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Dostavba urnového hája v areáli cintorína.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	25	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	OVS, a.s., obec Vavrečka
	Rekonštrukcia existujúcej rozvodnej siete pitnej vody.	1000	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Vavrečka
	Výstavba vodovodnej siete v časti Starý mlyn.	350	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Vavrečka
	Rozšírenie vodojemu 2x100 o 2x50 m2	250	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Vavrečka
	Výstavba zásobovacích a výtlačných vodovodných potrubí technických zariadení pre zásobovanie vodou.	300	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Vavrečka
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba rozvodnej siete plynu (Vyšný koniec, Starý mlyn, Rakytiny - 1,5 km).	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
	Rozšírenie a rekonštrukcia rozvodov STL plynovodov.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.,
	Rekonštrukcia, preložka jestvujúcich trafostaníc a výstavba nových trafostaníc.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Rekonštrukcia, preložky, výstavba a prípojky VN a NN elektrickej siete.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Preloženie trafostanice TS 6 a výstavba kioskovej trafostanice TS6 a VN vedenia.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba kioskovej trafostanice TS 7, TS 8, TS 9, TS 10, TS11, TS12 a VN vedenia.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť

výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpocet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Rozšírenie kontajnerov pre jednotlivé komodity	podľa potreby	rozpocet obce	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpocet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Vavrečka
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicke motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpocet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Výstavba kontajnerových stojísk.	podľa potreby	rozpocet obce, MŽP SR, ŠF EÚ	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.	podľa potreby	rozpocet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Vavrečka
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Sanácia čiernych skládok.	10	rozpocet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Vavrečka
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpocet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Výstavba obecného kompostoviska.	750	rozpocet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko.	750	rozpocet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov).	250	rozpocet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	250	rozpocet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a vysporiadanie pozemkov.	50	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Vavrečka
	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete DN 300 v neodkanalizovaných zónach.	500	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Vavrečka
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpocet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	500	rozpocet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba záchytných nádrží a poldrov na zachytávanie zrážkovej vody v k.ú. obce.	500	rozpocet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Vybudovanie dažďovej kanalizácie so zaústením do potoka Adamka a Vavrečka.	2000	rozpocet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										

Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	OVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	OVS, a.s., obec Vavrečka
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Prekrytie vodného toku medzi radovou zástavbou.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Revitalizácia protipovodňových opatrení mimo vodného toku.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Revitalizácia záchytných kanálov mimo vodného toku.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Revitalizácia protipovodňových opatrení na toku Vavrečanka.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Revitalizácia protipovodňových opatrení na toku Adamka.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia koryt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Revitalizácia vodnej nádrže (oprava brehov, vybetónovanie brehu, vybudovanie brodu).	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy, SVP, Povodie Hrona	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Vavrečka, SVP, Povodie Hrona
	Revitalizácia koryta potoka Vavrečanka.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy, SVP, Povodie Hrona	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Vavrečka, SVP, Povodie Hrona
	Revitalizácia koryta potoka Adamka.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Vavrečka, SVP, Povodie Hrona

			schémy, SVP, Povodie Hrona			Hrona
	Revitalizácia vodných tokov v časti Uhlisko – 0,5 km.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy, SVP, Povodie Hrona	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Vavrečka, SVP, Povodie Hrona

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Realizácia protieróznych opatrení.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Výstavba oddychovej zóny v centrálnej časti obce Vavrečka.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba oddychovej zóny Starý mlyn.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Revitalizácia zelene pri amfiteátri.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba oddychovej zóny pri vodnej nádrži.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba a revitalizácia obecného parku v centre obce, výsadba, dlažba, mobiliár.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba a revitalizácia oddychovej zóny v časti – Kaplička, osvetlenie chodníka, vybudovanie chodníka.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba a revitalizácia záhrady pri materskej škole – vybudovanie detského parku a bylinkovej záhrady, vybudovanie altánku pre potreby škôlky – výučba v exteriéroch záhrady.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba a revitalizácia záhrady pri základnej škole, vybudovanie parkového mobiliáru a zeleninová záhradka.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výsadba estetickej zelene v lokalite Vyšný koniec.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výsadba estetickej zelene v lokalite Kaplička.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výsadba izolačnej zelene záhrady ZŠ.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										

Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba denného stacionára pre seniorov a občanov s ŤZP.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Zriadenie klubu dôchodcov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Elektronický strážca – GPS monitoring.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora mladých rodín s deťmi.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba komunitného centra.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba priestorov pre stretávanie obyvateľov v teenagerskom veku.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Zriadenie priestorov pre stretávanie matiek s deťmi.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba nájomného bytového fondu 2x6 b.j..	1200	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie ambulancie praktického lekára pre deti a dorast.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Zriadenie ambulancie praktického lekára pre dospelých.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
--------------------------------------	--	--	--	--	--	--

Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Vavrečka
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Realizácia nadvstavby budovy materskej školy – rozšírenie kapacit.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia a modernizácia budovy materskej školy – zníženie energetickej náročnosti.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Obstaranie vybavenia školy.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Modernizácia zdrojov vykurovania.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Debarierizácia materskej školy.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Zriadenie plnoorganizovanej základnej školy.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba oplotenia základnej školy.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba exteriérovej učebne.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba skladu učebníc.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba špeciálnych učební.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba školskej knižnice.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba kabinetov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Modernizácia vykurovania budovy – modernizácia zdrojov tepla a rozvodov.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Modernizácia vybavenia školy.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia ŠKD.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Realizácia priestorov pre vytvorenie umeleckej školy.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 7.1.4	Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia jedálne a kuchyne v areáli ZŠ.	700	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Modernizácia vybavenia jedálne MŠ.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia malého ihriska ZŠ.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba školskej telocvične.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba malej telocvične pre potreby MŠ.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia detského ihriska v areáli MŠ.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba hracích prvkov v areáli MŠ.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Výstavba volejbalového ihriska (areál futbalového ihriska).	70	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia športovej haly.	2500	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Výstavba detského ihriska v časti Starý mlyn.	30	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia objektu TJ MAgura Vavrečka.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia a modernizácia futbalového areálu.	300	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia športových ihrísk s umelým povrchom.	150	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia mantinelov na ihrisku s umelým povrchom.	30	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Vavrečka

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Opatrenie 7.1.3										
Opatrenie 7.1.4										
Opatrenie 7.1.5										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia domu kultúry a zníženie energetickej náročnosti.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia interiérov – kuchyňa, sála, príslušenstvo.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla a vykurovania.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Dostavba javiskovej techniky v Kultúrnom dome.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Osvetlenie divadelnej sály.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Zriadenie priestorov pre umelecké skupiny.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obstaranie expozície.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia otvoreného amfiteátra.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Realizácia ozvučenia amfiteátra.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Podpora kultúrnych podujatí.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozsah obce	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozsah obce	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozsah obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozsah obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozsah obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozsah obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozsah obce	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozsah obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozsah obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozsah obce,	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabulí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl' informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl' propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2		Rekreačno- relaxačné zázemie obce.				
Opatrenie 9.2.1		Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.				
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Podpora rozvoja infraštruktúry cestovného ruchu v lokalite Medved'ky.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3		Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.				
Opatrenie 9.3.1		Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.				
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Vavrečka

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecnom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.		Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci				
Opatrenie 10.1.1		Modernizácia vnútorného vybavenia Obecného úradu.				
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – znížene energetickej náročnosti budovy.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.		Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.				

Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie kamerového systému a monitorovacích zariadení.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice – zníženie energetickej náročnosti.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Obstaranie a modernizácia vybavenia hasičskej zbrojnice.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický záměr						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka
	Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.	Podľa potreby	Mobilní operátori	Súkromný sektor	žiadny	Mobilní operátori
	Výstavba verejného prístupového bodu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
	Výstavba optickej siete.	Podľa potreby	Telekomunikační operátori	Súkromný sektor	žiadny	Telekomunikační operátori
	Kybernetická bezpečnosť.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Vavrečka
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	1	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Vavrečka

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Vavrečka
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	organizácií rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Vavrečka
2025 - 2034**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Spolu
I. Hospodárska politika	3081	3210	3748	3748	1069	940	401	401	0	0	16600
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	1356	1356	1431	1431	75	75					5725
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	777	777	865	865	490	490	401	401			5066
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	594	645	1020	1020	426	375					4080
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	127	127	126	126	0	0	0	0	0	0	507
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	213	290	290	290	78						1160
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	15	16	16	16	0						62
II. Sociálna politika	2515	2853	2853	2853	338	0	414	414	414	414	13066
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	788	788	788	788							3150
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	1379	1716	1716	1716	338		414	414	414	414	8520
PROGRAM 8. KULTÚRA	349	349	349	349	0	0	0	0	0	0	1396
III. Environmentálna politika	643	1323	2078	2078		755	0	0	0	0	6877
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	643	643	1398	1398	755	755					5590
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		681	681	681	681						2722
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

Pravidlá financovania cieľa investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje sr s výnimkou bratislavského kraja) a pre prijímateľov kohézneho fondu

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomociv rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
		Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarita s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkouhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.1	200	200	170	30	14	0	16	0	0
Opatrenie 1.1.2									
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.								
Opatrenie 1.2.1	4 020	2 613	1 960	653	653	0	0	1 407	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	300	195	146	49	49	0	0	105	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	1 205	1 205	1 024	181	84	0	96	0	0
Spolu	5 725,00	4 213	3 300	913	800	0	112	1 512	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	1356,25	1005	789	216	188	0	28	352	0
2026	1356,25	1005	789	216	188	0	28	352	0
2027	1431,25	1053	825	228	200	0	28	378	0

2028	1431,25	1053	825	228	200	0	28	378	0
2029	75,00	49	37	12	12	0	0	26	0
2030	75,00	49	37	12	12	0	0	26	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	5725,00	4213	3300	913	800	0	112	1512	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	1 755	1 755	1 492	263	123	0	140	0	0
Opatrenie 2.1.3	405	405	344	61	28	0	32	0	0
Opatrenie 2.1.4	645	645	548	97	45	0	52	0	0
Opatrenie 2.1.5	1 605	1 605	1 364	241	112	0	128	0	0
Opatrenie 2.1.6	355	355	302	53	25	0	28	0	0
Opatrenie 2.1.7	250	250	213	38	18	0	20	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	51	51	43	8	4	0	4	0	0
Spolu	5 066,00	5 066	4 306	760	355	0	405	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	776,50	777	660	116	54	0	62	0	0
2026	776,50	777	660	116	54	0	62	0	0
2027	865,25	865	735	130	61	0	69	0	0
2028	865,25	865	735	130	61	0	69	0	0
2029	490,00	490	417	74	34	0	39	0	0
2030	490,00	490	417	74	34	0	39	0	0
2031	401,25	401	341	60	28	0	32	0	0
2032	401,25	401	341	60	28	0	32	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	5066,00	5066	4306	760	355	0	405	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zlepšenie kvality ovzdušia
Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
Prioritné oblasti podpory z ENRAF:
podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov,
podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu
Únie v oblasti klímy
a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	450	450	383	68	32	0	36	0	0
Opatrenie 3.3	205	205	174	31	14	0	16	0	0
Opatrenie 3.4	1 925	1 925	1 636	289	135	0	154	0	0
Opatrenie 3.6	1 500	1 500	1 275	225	105	0	120	0	0
Spolu	4 080.00	4 080	3 468	612	286	0	326	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	593,75	594	505	89	42	0	48	0	0
2026	645,00	645	548	97	45	0	52	0	0
2027	1020,00	1020	867	153	71	0	82	0	0
2028	1020,00	1020	867	153	71	0	82	0	0
2029	426,25	426	362	64	30	0	34	0	0
2030	375,00	375	319	56	26	0	30	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4080,00	4080	3468	612	286	0	326	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
5. Európa bližšie k občanom	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	10	10	9	2	1	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	2 010	2 010	1 709	302	141	0	161	0	0
Opatrenie 4.5	550	550	468	83	39	0	44	0	0
Opatrenie 4.6	3 020	3 020	2 567	453	211	0	242	0	0
Spolu	5 590,00	5 590	4 752	839	391	0	447	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

2025	642,50	643	546	96	45	0	51	0	0
2026	642,50	643	546	96	45	0	51	0	0
2027	1397,50	1398	1188	210	98	0	112	0	0
2028	1397,50	1398	1188	210	98	0	112	0	0
2029	755,00	755	642	113	53	0	60	0	0
2030	755,00	755	642	113	53	0	60	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	5590,00	5590	4752	839	391	0	447	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
5. Európa bližšie k občanom	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	1 460	1 460	1 241	219	102	0	117	0	0
Opatrenie 5.2.3	715	715	608	107	50	0	57	0	0

Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	201	201	171	30	14	0	16	0	0
Opatrenie 5.4.2	346	346	294	52	24	0	28	0	0
Spolu	2 722,00	2 722	2 314	408	191	0	218	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	680,50	681	578	102	48	0	54	0	0
2027	680,50	681	578	102	48	0	54	0	0
2028	680,50	681	578	102	48	0	54	0	0
2029	680,50	681	578	102	48	0	54	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2722,00	2722	2314	408	191	0	218	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko Plán obnovy a odolnosti Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa Fond spravodlivej transformácie (FST)	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)				
Ciele	Oprávnené	Verejné zdroje		Súkromné EIB

	náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje				zdroje	
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	550	550	468	83	39	0	44	0	0
Opatrenie 6.1.2	2 500	2 500	2 125	375	175	0	200	0	0
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.2	100	100	85	15	7	0	8	0	0
Spolu	3 150,00	3 150	2 678	473	221	0	252	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	787,50	788	669	118	55	0	63	0	0
2026	787,50	788	669	118	55	0	63	0	0
2027	787,50	788	669	118	55	0	63	0	0
2028	787,50	788	669	118	55	0	63	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3150,00	3150	2678	473	221	0	252	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
	a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Verejné zdroje				Súkromné zdroje	EIB
				Národné verejné zdroje					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	1 655	1 655	1 407	248	116	0	132	0	0
Opatrenie 7.1.2	1 375	1 375	1 169	206	96	0	110	0	0
Opatrenie 7.1.3	300	300	255	45	21	0	24	0	0
Opatrenie 7.1.4	960	960	816	144	67	0	77	0	0
Opatrenie 7.1.5	1 050	1 050	893	158	74	0	84	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	3 180	3 180	2 703	477	223	0	254	0	0
Spolu	8 520,00	8 520	7 242	1 278	596	0	682	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	1378,75	1379	1172	207	97	0	110	0	0
2026	1716,25	1716	1459	257	120	0	137	0	0
2027	1716,25	1716	1459	257	120	0	137	0	0
2028	1716,25	1716	1459	257	120	0	137	0	0
2029	337,50	338	287	51	24	0	27	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	413,75	414	352	62	29	0	33	0	0
2032	413,75	414	352	62	29	0	33	0	0
2033	413,75	414	352	62	29	0	33	0	0
2034	413,75	414	352	62	29	0	33	0	0
Spolu	8520,00	8520	7242	1278	596	0	682	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií

	Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	1 280	1 280	1 088	192	90	0	102	0	0
Opatrenie 8.1.2	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Opatrenie 8.1.3	65	65	55	10	5	0	5	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	1 396,00	1 396	1 186	210	98	0	113	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	348,85	349	296	52	24	0	28	0	0
2026	348,85	349	296	52	24	0	28	0	0
2027	348,85	349	296	52	24	0	28	0	0
2028	348,85	349	296	52	24	0	28	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0

2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1396,00	1396	1186	210	98	0	113	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	505	505	429	76	35	0	40	0	0
Spolu	507,00	507	429	78	35	0	42	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	126,85	127	107	20	9	0	11	0	0
2026	126,85	127	107	20	9	0	11	0	0
2027	126,35	126	107	19	9	0	10	0	0
2028	126,35	126	107	19	9	0	10	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0

2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	507,00	507	429	78	35	0	42	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	310	310	264	47	22	0	25	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľ/ov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	850	850	723	128	60	0	68	0	0
Spolu	1 160,00	1 160	986	174	81	0	93	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	212,50	213	181	32	15	0	17	0	0
2026	290,00	290	247	44	20	0	23	0	0
2027	290,00	290	247	44	20	0	23	0	0
2028	290,00	290	247	44	20	0	23	0	0
2029	77,50	78	66	12	5	0	6	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1160,00	1160	986	174	81	0	93	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	61	61	52	9	4	0	5	0	0
Opatrenie 11.1.2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Spolu	62	62	53	9	4	0	5	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

2025	15,25	15	13	2	1	0	1	0	0
2026	15,50	16	13	2	1	0	1	0	0
2027	15,50	16	13	2	1	0	1	0	0
2028	15,50	16	13	2	1	0	1	0	0
2029	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	62,00	62	53	9	4	0	5	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
4. Sociálnejšia Európa	Digitálne a podnikateľské zručnosti Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravínová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Finančné zabezpečenie phrsr

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Vavrečka je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Vavrečka bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UOZ č.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2021 - 2027

2. Zmluva o fungovaní Európskej únie
3. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
4. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
5. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
6. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
7. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
8. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
9. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
10. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
11. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
12. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
13. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
14. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
15. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
16. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
17. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
18. RIÚS ŽISK 2014-2020
19. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR ŽISK),
20. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
21. Národný program reforiem, máj 2012,
22. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
23. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
24. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
25. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
26. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
27. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
28. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
29. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
30. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
31. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
32. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
33. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
34. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
35. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
36. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
37. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
38. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
39. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
40. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
41. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja.
42. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
43. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
44. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
45. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
46. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
47. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
48. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROS, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Vavrečka.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVA, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH

27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/>
28. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
29. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
30. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
31. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
32. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
33. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
34. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
35. <http://www.mineraly.sk/>
36. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
37. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
38. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n. Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
39. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 -
40. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
41. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
42. www.statistics.sk
43. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
44. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferienc, O., Feriencová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
45. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
46. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
47. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
48. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
49. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
50. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
51. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
54. www.krasy-slovenska.sk
55. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
56. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
57. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
58. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
59. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
60. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
61. naseobce.sk
62. Štatistický úrad, DataCubes,
63. Encyklopédia Slovenska, Veda 1983.,
64. <http://www.sodbtn.sk/>
65. www.agro-poradenstvo.sk, 12.1.2025
66. <https://sk.wikipedia.org/>
67. <http://www.mineraly.sk/>
68. <http://www.podnemapy.sk>
69. <http://geografia-sk.blogspot.com/>
70. <https://www.meteoblue.com/sk>
71. <https://www.slovensko.sk/sk/lokality/>
72. <http://www.podnemapy.sk/>
73. ÚPN VÚC Žilinský kraj,
74. <https://cyklotrasa.oma.sk>
75. <http://www.sopsr.sk/natura>
76. <https://apl.geology.sk/radio/>
77. <https://www.vavrecka.sk>
78. PHRSR, 2015
79. <https://www.shmu.sk>
80. ÚPO Vavrečka, 2015, 2018

Zoznam skratiek

PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OcÚ	obecný úrad
OZ	obecné zastupiteľstvo
PD	partnerská dohoda
M	ÚSES - miestny územný systém ekologickej stability
PZI	priame zahraničné investície
RO	rozpočtové organizácie
KZ	kód zdroja

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Vavrečka
Programovacie obdobie 2025 - 2034
2025**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224